

**NERINGOS SAVIVALDYBĖS ŠVIETIMO SISTEMOS
ĮVERTINIMAS IR PERSPEKTYVOS**

Parengė:	Užsakė:
UAB „Sophus“	Neringos savivaldybė
	

Vilnius, 2009

TURINYS

ĮVADAS IR BENDROSIOS NUOSTATOS	3
I. NERINGOS SAVIVALDYBĖS ŠVIETIMO KONTEKSTO ANALIZĖ	5
I.1. Demografinis švietimo kontekstas	5
I.2. Socialinis ir ekonominis švietimo kontekstas	10
I.3. Neringos savivaldybės ypatumai, turintys įtakos švietimo sistemai	14
II. NERINGOS SAVIVALDYBĖS ŠVIETIMO SISTEMOS BŪKLĖS ANALIZĖ IR PERSPEKTYVOS	16
II.1. Ikimokyklinių švietimo įstaigų infrastruktūra ir perspektyvos	17
II. 1.1. Ikimokyklinio ugdymo įstaigų paslaugų poreikis Neringos savivaldybėje	17
II. 1.2. Ikimokyklinio ugdymo įstaigų būklė	20
II. 1.3. Ikimokyklinio ugdymo įstaigų infrastruktūros optimizavimas	27
II. 2. Bendrojo lavinimo mokyklų įstaigų būklė ir vystymosi galimybės	29
II. 2.1. Bendrojo lavinimo mokyklų būklės, ugdymo turinio analizė bendrojo lavinimo mokyklų tinklo pertvarkos kontekste	29
II. 2.1.1. Nidos vidurinė mokykla.....	36
II. 2.1.2. Juodkrantės Liudviko Rėzos jūrų kadetų mokykla.....	42
II. 2.2. Bendrojo lavinimo mokyklų, kaip vidurinį išsilavinimą teikiančių švietimo įstaigų, perspektyva	49
II. 2.2.1. Juodkrantės Liudviko Rėzos jūrų kadetų mokyklos pertvarkymo galimybės: struktūros perspektyvos, pertvarkos resursai	49
II. 3. Neformalaus ugdymo įstaigų analizė ir reorganizavimo galimybės	57
II.3.1. Sporto mokyklos būklės analizė	57
II.3.2. Sporto mokyklos pertvarkymo į bendruomenės sporto poreikius tenkinantį centrą galimybių analizė ir perspektyva.....	60
II.3.3. Meno mokyklos situacijos analizė	62
II.4. Universalaus daugiafunkcinio centro steigimo reikiamybių analizė bei perspektyva	66
III. IŠVADOS IR REKOMENDACIJOS.....	71

IVADAS IR BENDROSIOS NUOSTATOS

Valstybinės švietimo strategijos 2003-2012 metų nuostatuose įvardijami trys pagrindiniai švietimo plėtotos siekiai: sukurti veiksmingą, tikslingu finansavimu ir racionalių išteklių naudojimu pagrįstą švietimo sistemą, išplėtoti prieinamą ir visą gyvenimą trunkančią švietimo sistemą, užtikrinti švietimo kokybę, kuri atitiktų dabartinius asmens ir visuomenės poreikius. Šių siekių įgyvendinimas neatsiejamas nuo švietimo įstaigų tinklo pertvarkos, kuri būtina norint teikti aukštos kokybės ugdymo paslaugas ir tikslingai bei efektyviai naudoti švietimui skiriamas lėšas.

Švietimo sistema yra viena iš prioritetinių Neringos savivaldybės remiamų sričių: jai skiriama apie 20 proc. visų savivaldybės biudžeto lėšų. 2007 m. švietimui iš savivaldybės lėšų buvo skirta 5101,6 tūkst. Lt (20,45 proc. savivaldybės biudžeto), 2008 m. – 5984,75 tūkst. Lt (19,88 proc.). 2000-2007 m. Neringos savivaldybė iš papildomų valstybės investicijų švietimo objektų statybai ir remontui, skaičiuojant lėšų dydį, tekusį vienam mokiniui, gavo daugiausia lėšų Lietuvoje (24,9 tūkst. Lt/moksleiviui). Neringos savivaldybėje vieno bendrojo lavinimo mokyklos moksleivio ugdymui skiriama daugiausia lėšų. Pažymėtina, kad dėl specifinės Neringos savivaldybės geografinės vietos – dauguma Lietuvos švietimo sistemos trūkumų bei spręstinių klausimų pirmiausiai ir ryškiausiai pastebimi šioje savivaldybėje. Galima prognozuoti, kad Neringos savivaldybei aktualios problemos netrukus taps bendros ir kitose Lietuvos regionuose veikiančioms ugdymo įstaigoms. Tai leidžia teigti, kad ir Neringos švietimo sistemos problemų sprendimas turi būti inovatyvus ir nesiremiantis tik kitų pavyzdžiais.

Nepaisant didelių investicijų į švietimo sistemą, Neringos savivaldybėje sunku užtikrinti aukštą ugdymo kokybę. Mažas moksleivių skaičius Neringos savivaldybės mokyklose apsunkina ugdymo proceso organizavimą (apjungiamos klasės, sukomplektuojama tik po vieną 5,6,7 ir t.t. klasių komplektą), sąlygoja mažą specialistų skaičių. Kaip parodė atlikta švietimo įstaigų darbuotojų apklausa dalis moksleivių iš Neringos savivaldybės bendrojo lavinimo mokyklų išeina į Klaipėdos miesto savivaldybės gimnazijas ar vidurines mokyklas tikėdamiesi aukštesnės ugdymo kokybės. Nepakankamą ugdymo kokybę parodo ir valstybinių egzaminų rezultatai. Iš 83 proc. išlaikytų valstybinių brandos egzaminų, tik apie 35 proc. išlaikyti „puikiai“, „labai gerai“ ir „gerai“.

Siekiant optimizuoti Neringos savivaldybės švietimo įstaigų tinklą ir sudaryti sąlygas aukštesnei ugdymo kokybei bei veiksmingesniam išteklių panaudojimui, svarbu įvertinti esamą švietimo įstaigų būklę ir numatyti jų tolesnės raidos galimybes. Tuo tikslu buvo atlikta galimybių studija „Neringos savivaldybės švietimo sistemos įvertinimas ir perspektyvos“.

Galimybių studijos tikslas ir uždaviniai

Galimybių studijos **tikslas** – išanalizuoti esamą Neringos savivaldybės švietimo sistemos būklę ir nustatyti galimas jos vystymosi perspektyvas.

Galimybių studijos **uždaviniai**:

1. Išanalizuoti Neringos savivaldybės švietimo sistemos demografinį, socialinį ir ekonominį kontekstą.
2. Įvertinti Neringos savivaldybės švietimo sistemą, remiantis švietimo stebėsenos rodikliais.
3. Įvertinti ikimokyklinio ugdymo, bendrojo lavinimo ir neformalaus ugdymo paslaugų poreikį ir pasiūlą Neringos savivaldybėje.
4. Išanalizuoti ikimokyklinio, bendrojo ir neformalaus ugdymo įstaigų Neringos savivaldybėje būklę (materialinę, finansinę, teikiamų paslaugų).
5. Nustatyti švietimo sistemos įstaigų optimizavimo galimybes (perspektyvas).
6. Atlikti Neringos savivaldybės švietimo darbuotojų ir ugdymo įstaigas lankančių vaikų tėvų apklausą.

Metodologija

Studijoje remiamasi Statistikos departamento prie Lietuvos Respublikos Vyriausybės ir Švietimo informacinių technologijų centro duomenimis. Analizuojant švietimo įstaigų būklę, buvo analizuojami Neringos savivaldybės švietimo ir sporto skyriaus specialistų ir švietimo įstaigų vadovų pateikti dokumentai ir duomenys. Studijoje pateikiami 2008 m. spalio mėn. Neringos savivaldybės švietimo darbuotojų ir ugdymo įstaigas lankančių vaikų tėvų apklausos rezultatai.

Struktūra

Pirmojoje studijos dalyje analizuojamas Neringos savivaldybės švietimo kontekstas demografiniu, socialiniu ir ekonominiu aspektu, aptariami kiti faktoriai, darantys įtaką švietimo sistemai Neringoje. Antroje dalyje įvertinami Neringos savivaldybės ikimokyklinio, bendrojo lavinimo ir neformalaus ugdymo paslaugų poreikis ir pasiūla, aprašoma švietimo įstaigų būklė, įvardijamos švietimo įstaigų pertvarkos galimybės. Išvados pateikiamas nagrinėtų alternatyvų bendras įvertinimas bei rekomendacijos Neringos savivaldybei.

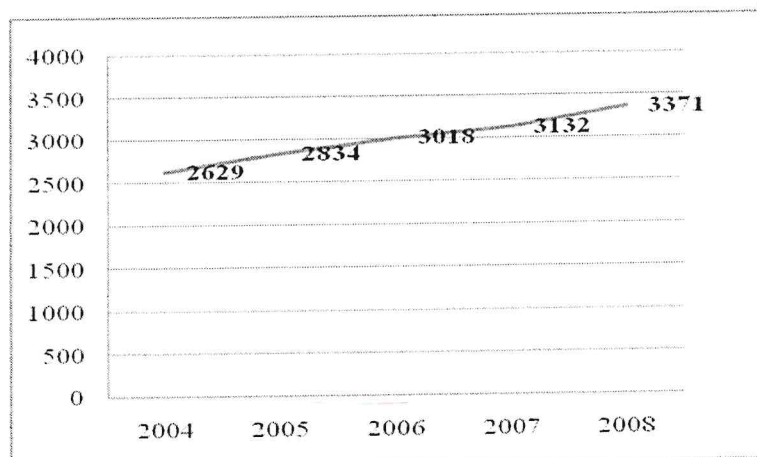
I. NERINGOS SAVIVALDYBĖS ŠVIETIMO KONTEKSTO ANALIZĖ

I.1. Demografinis švietimo kontekstas

Neringos savivaldybėje Lietuvos Statistikos departamento prie LR Vyriausybės duomenimis 2008 m. pradžioje gyveno 3371 gyventojas (paskutiniaisiais duomenimis deklaravusių gyvenamąją vietą Neringoje - 3931). Gyventojų skaičiumi Neringos savivaldybė yra pati mažiausia iš visų 60 Lietuvos savivaldybių. Mažas bendras gyventojų skaičius atitinkamai lemia ir privalomojo mokyti amžiaus moksleivių nedidelį skaičių.

Per pastaruosius 5 metus Neringos savivaldybėje, skirtingai nei visoje šalyje ir Klaipėdos apskrityje, gyventojų skaičius tolygiai augo. Lyginant su 2004 m. gyventojų skaičius išaugo beveik 22 proc. (Lietuvoje per tą patį laikotarpį gyventojų skaičius sumažėjo 2,04 proc., Klaipėdos apskrityje – 1,16 proc.). Tačiau savivaldybės administracijos teigimu realiai gyvenančių Neringos savivaldybėje asmenų yra mažiau. Remiantis Neringos pirminės sveikatos priežiūros centre užsiregistravusių gyventojų skaičiumi, manoma, kad Neringos savivaldybėje nuolat gyvena apie 2300 asmenų. Kita dalis gyventojų tik deklaruoja save nekilnojamo turto savininkais, kad gautų savivaldybėje teikiamas lengvatas, nors šioje savivaldybėje ištisus metus negyvena.

1 paveikslas. Gyventojų skaičius Neringos savivaldybėje 2004-2008 m.

Šaltinis: Lietuvos Statistikos departamentas

Remiantis Statistikos departamento prie LR Vyriausybės duomenimis Neringos savivaldybės plotą sudarė 90 km². Pagal plotą Neringos savivaldybė – viena mažiausių Lietuvos savivaldybių. Gyventojų skaičius, tenkantis vienam kvadratiniam kilometrui Neringos savivaldybėje yra beveik du kartus mažesnis už Lietuvos vidurkį. Lietuvoje 2008 m. pradžioje 1 kv.

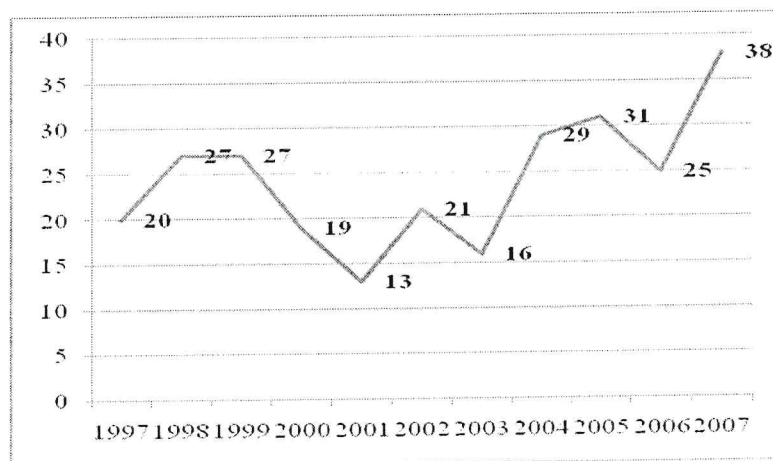
Neringos savivaldybės švietimo sistemos įvertinimas ir perspektyvos

m. teko 72,7 gyventojų, Klaipėdos apskrityje – 51,6 gyventojų. Neringoje 2008 m. gyventojų tankumas siekė 37,5 gyventojus, ir bendrame savivaldybių sąrašė ji užėmė 36 vietą.

Miesto gyventojų dalis ir gyventojų tankumas tiesiogiai susijęs su bendrojo lavinimo mokyklų tinklo ypatybėmis. Kuo savivaldybėje mažesnis gyventojų tankumas ir kuo daugiau savivaldybėje kaimo gyventojų, tuo didesnė ikimokyklinio ir privalomo mokytis amžiaus vaikų ir jaunuolių dalis gyvena toliau nuo artimiausios bendrojo lavinimo mokyklos ar ikimokyklinio ugdymo įstaigos. Nors visi Neringos savivaldybės gyventojai gyvena mieste, Neringos savivaldybė yra ypatinga tuo, kad jos gyvenvietės labiau panašios į mažas kaimo bendruomenes, kurias vieną nuo kitos skiria 18-50 km atstumas. Savivaldybėje esančias ugdymo įstaigas pagal jų dydį ir vaikų skaičių vertėtų labiau lyginti ne su miesto mokyklomis, kuriose paprastai mokosi virš 1000 moksleivių, bet su mažomis kaimo mokyklomis, kuriose mokosi 90-200 vaikų. Apibūdinant ugdymo aplinką tai reiškia, kad Neringos savivaldybei daugiau lėšų, skaičiuojant vienam mokiniui, reikia išleisti, norint užtikrinti deramo lygio ugdymo aplinką.

Statistikos departamento duomenimis 2007 m. Neringos savivaldybėje gimė 38 vaikai, tai didžiausias gimusių vaikų skaičius nuo nepriklausomybės atkūrimo laikų. Iki 2004 m. vyravusią vaikų gimstamumo mažėjimo tendenciją, nuo 2005 m. pakeitė vaikų gimstamumo didėjimo tendencija (2 paveikslas). Tikėtina, kad ateityje šis pokytis turės įtakos ir vaikų skaičiaus augimui ugdymo įstaigose.

2 paveikslas. Gimusių vaikų skaičius Neringos savivaldybėje 1997-2007 m¹.

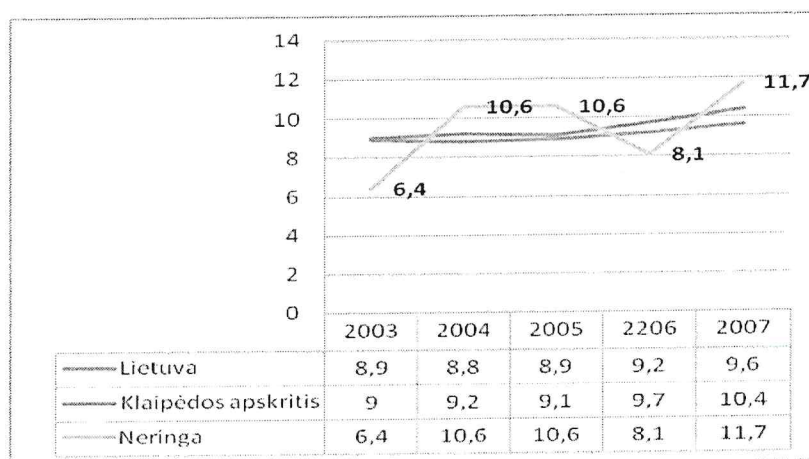
Šaltinis: Lietuvos Statistikos departamentas

¹ Statistikos departamento ir Civilinės metrikacijos duomenys apie gimusių vaikų skaičių Neringos savivaldybėje skiriasi. Remiantis metrikacijos duomenimis, 2007 m. Neringos savivaldybėje gimė 24 vaikai, 2006 m. – 22 vaikai, 2005 m. – 18 vaikų. Kaip matyti, Civilinės metrikacijos duomenimis Neringoje gimstamumas didėja, tačiau daug mažesniais mastais nei tai nurodo Statistikos departamentas.

Neringos savivaldybės švietimo sistemos įvertinimas ir perspektyvos

2007 m. 1000-čiui Neringos savivaldybės gyventojų teko 11,7 vaiko. Gimusių vaikų skaičius, tekęs 1000-čiui gyventojų, Neringos savivaldybėje buvo aukščiausias visoje Klaipėdos apskrityje ir lenkė šalies vidurkį, kuris siekė 9,6. Neringos savivaldybės vaikų skaičiaus, tenkančio 1000-čiui gyventojų, rodiklis viršijo šalies rodiklį tiek 2005 m., tiek ir 2004 m. Tačiau 2006 m. ir 2003 m. jis buvo vienas mažiausių visoje šalyje. Tiek apskrityje, tiek ir visoje šalyje pastebimas nuoseklus gimusių vaikų, tenkančių 1000-čiui gyventojų, skaičiaus didėjimas; Neringos savivaldybėje šio rodiklio tendencijos gana sunkiai prognozuojamos.

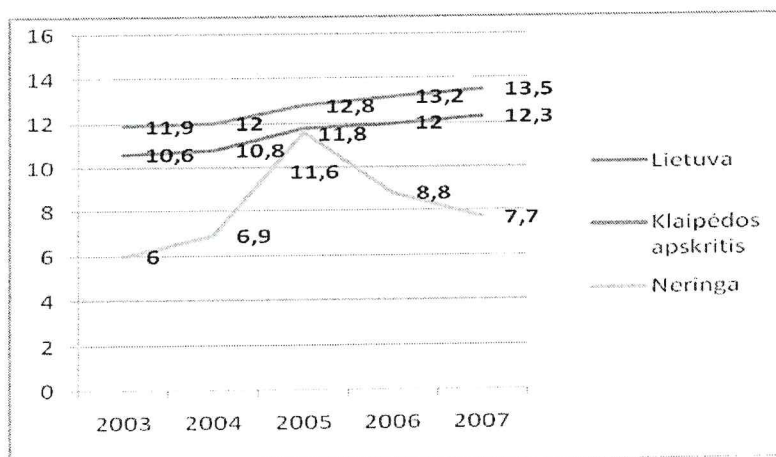
3 paveikslas. Gimusių vaikų skaičius tenkantis 1000-čiui gyventojų.

Šaltinis: Lietuvos Statistikos departamentas

2007 m. Neringos savivaldybėje mirė 25 gyventojai. Mirusiųjų skaičius tenkantis 1000-čiui gyventojų Neringos savivaldybėje – 7,7 mirusieji – yra mažiausias visoje Lietuvoje. Neringos savivaldybėje iki 2003-2005 m. didėjęs mirusių gyventojų skaičius, nuo 2005 m., skirtingai nei visoje šalyje, pradėjo mažėti. (4 paveikslas).

4 paveikslas. Mirusių asmenų skaičius tenkantis 1000-čiui gyventojų

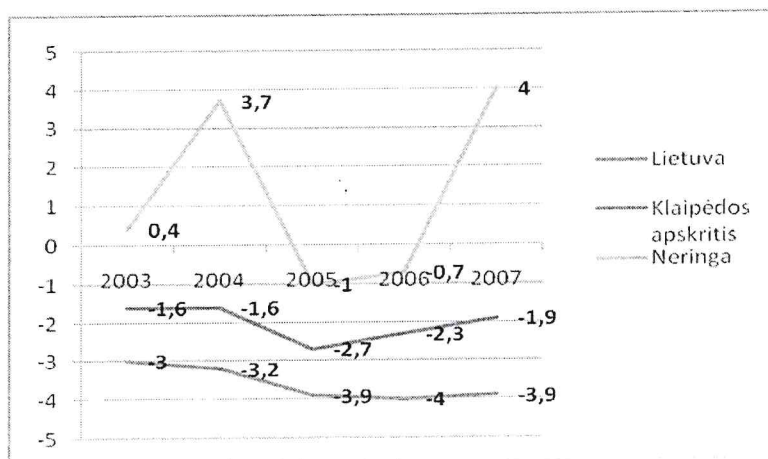

Šaltinis: Lietuvos Statistikos departamentas

Neringos savivaldybės švietimo sistemos įvertinimas ir perspektyvos

Neringos savivaldybėje kinta ir natūralus prieaugio rodiklis (natūralus prieaugis - tūkstančiui gyventojų tenkantis gimusiųjų ir mirusiųjų skaičiaus santykis). 2007 m. natūralaus prieaugio rodiklis savivaldybėje buvo geriausias šalyje ir siekė 4. Tiek Klaipėdos apskrityje, tiek visoje šalyje natūralus gyventojų prieaugis yra neigiamas, atitinkamai -1,9 ir -3,9. O tai reiškia, kad Neringos savivaldybėje pastebimas gyventojų skaičius realus augimas.

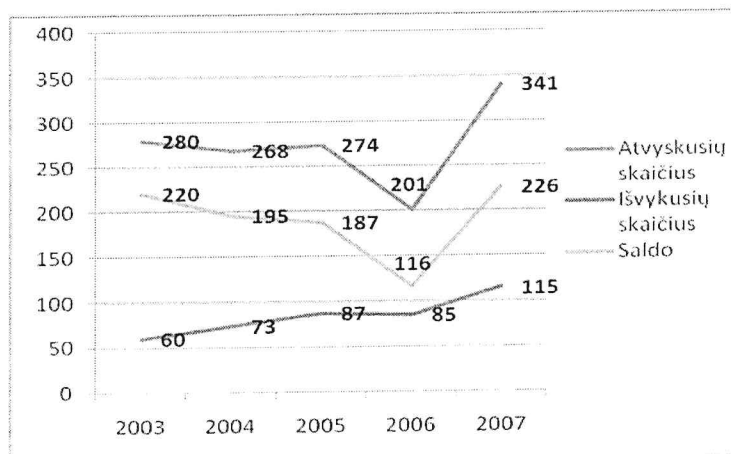
5 paveikslas. Natūralus gyventojų prieaugis.

Šaltinis: Lietuvos Statistikos departamentas

Gyventojų skaičius Neringos savivaldybėje didėja ne tik dėl augančio gimusių vaikų skaičiaus ir mažėjančio mirusių gyventojų skaičiaus, bet ir dėl gyventojų migracijos. Per paskutinius devynerius metus į savivaldybę kasmet atvykdavo daugiau gyventojų nei jų išvykdavo. Didžiausi teigiami migracijos saldo rodikliai (atvykusių ir išvykusių gyventojų skaičiaus santykis) buvo 2003 ir 2007 m. Į Neringą atvyko atitinkamai 220 ir 226 gyventojais daugiau nei išvyko. Lietuvoje tuo pačiu laikotarpiu išvykusiųjų skaičius ženkliai viršijo atvykusiųjų. Dėl migracijos saldo 2007 m. Lietuvoje gyventojų skaičius sumažėjo net 5244 gyventojais.

6 pav. Gyventojų migracija Neringos sav. 2003-2007 m.

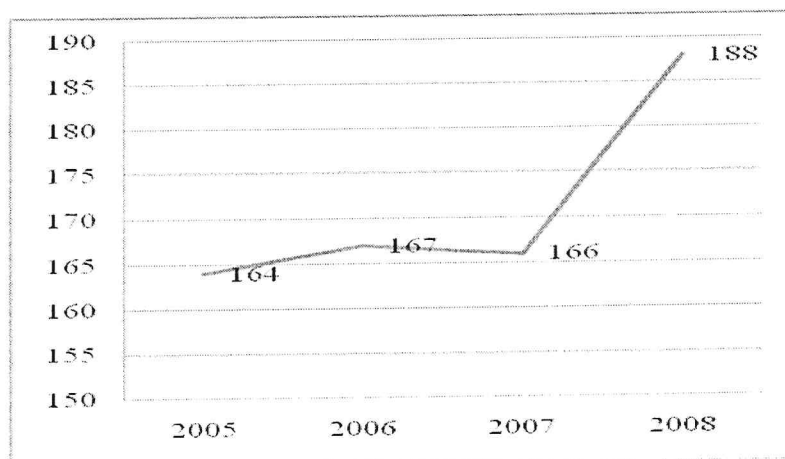
Šaltinis: Lietuvos Statistikos departamentas

Neringos savivaldybės švietimo sistemos įvertinimas ir perspektyvos

Nors darydami išvadą dėl gyventojų skaičiaus Neringos savivaldybėje turime atsižvelgti į tai, kad dalis atvykstančiųjų tik deklaruoja save nekilnojamo turto savininkais, tačiau realiai savivaldybėje negyvena. Visi rodikliai liudija, kad gyventojų skaičius Neringos savivaldybėje, priešingai nei visoje šalyje, auga.

Neringos savivaldybėje per 2007 m. smarkiai paaugo ir ikimokyklinio amžiaus (0-6 m.) vaikų skaičius (7 paveikslas). Šio rodiklio padidėjimą daugiausia lėmė 2007 m. išaugęs gimusių vaikų skaičius. Šie teigiami pokyčiai leidžia tikėtis, kad artimiausiu metu Neringos savivaldybėje padidės ikimokyklinių paslaugų poreikis, o po 6-7 metų bendrojo lavinimo mokyklose mokysis daugiau moksleivių.

7 paveikslas. Ikimokyklinio amžiaus (0-6 m.) vaikų skaičius Neringos sav. 2005-2008 m.

Šaltinis: Lietuvos Statistikos departamentas

Priešingai nei ikimokyklinio amžiaus vaikų skaičius, privalomojo mokyti amžiaus (7-16 m.) moksleivių skaičius Neringos savivaldybėje remiantis statistiniais duomenimis nuo 2006 m. tolygiai mažėja (8 paveikslas).

2008 m. 7-16 m. vaikų savivaldybėje buvo 354. Lyginant su 2005 m., privalomojo mokyti vaikų ir jaunuolių skaičius sumažėjo 3,0 procentinio punkto. Palyginę su kitomis savivaldybėmis, galime teigti, kad Neringoje kaip ir kitose savivaldybėse jaunuolių skaičius mažėja, tačiau mažesniais mastais. Pavyzdžiui, Visagine privalomojo mokyti vaikų ir jaunuolių skaičius, lyginant 2005 ir 2007 m., sumažėjo beveik šešis kartus daugiau nei Neringos savivaldybėje. (Visagino m. sumažėjo 17,6 proc. punktais, Neringos savivaldybėje – 3 proc. punktais, Lietuvoje – 8,8 proc. punkto).

8 paveikslas. Privalomojo mokyti amžiaus (7-16 m.) moksleivių skaičius

Neringos sav. 2005-2008 m.

Šaltinis: Lietuvos Statistikos departamentas

Mažėjantis moksleivių skaičius suprantama kelia naujus iššūkius Neringos savivaldybės mokykloms, kurios turi spręsti problemas, susijusias su moksleivių trūkumu (tuščios vietos mokyklose, gretutinių klasių komplektavimas, švietimo kokybės užtikrinimas, racionalus išteklių panaudojimas ir kt.). Pažymėtina, kad dabartines problemas negalima spręsti taip, kaip jos sprendžiamos kituose rajonuose – uždarant švietimo įstaigas. Skirtingai nei kituose regionuose, Neringos savivaldybė yra patraukli gyvenamoji vieta, kurioje potencialiai gyventojų ir moksleivių skaičius gali didėti.

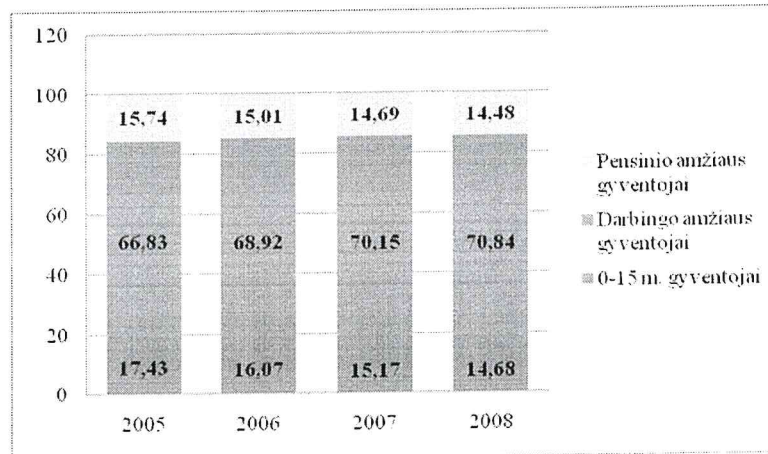
I.2. Socialinis ir ekonominis švietimo kontekstas

Socialinis ir ekonominis savivaldybių kontekstas visuomet turi įtakos švietimo sistemos funkcionavimo ypatumams (galimybė skirti papildomai lėšų švietimui ir t.t.).

Neringos savivaldybė lyginant su kitomis šalies savivaldybėmis yra jauna savivaldybė. Pensinio amžiaus gyventojai sudarė santykinai mažesnę gyventojų dalį – 14,48 proc. (Klaipėdos apskrityje – 18,37, Lietuvoje – 19,53), tuo tarpu darbingo amžiaus gyventojai sudarė santykinai didesnę dalį ir siekė 70,84 proc. (Klaipėdos apskrityje – 64,73, Lietuvoje – 63,57). Neringos gyventojų iki 15 metų dalis 2008 m. buvo mažesnė nei to paties amžiaus gyventojų dalis apskrityje ir šalyje, atitinkamai Neringos savivaldybėje – 14,68, Klaipėdos apskrityje ir Lietuvoje – 16,9 proc. Analizuojant darbingo ir nedarbingo amžiaus grupių didėjimo ir mažėjimo tendencijas pastebima, kad gyventojų iki 15 metų procentinė dalis savivaldybėje kaip ir visoje šalyje mažėja, tolygiai didėja darbingo amžiaus gyventojų procentas ir mažėja pensinio amžiaus žmonių dalis.

9 paveikslas. Darbingo ir nedarbingo amžiaus gyventojų skaičius proc.

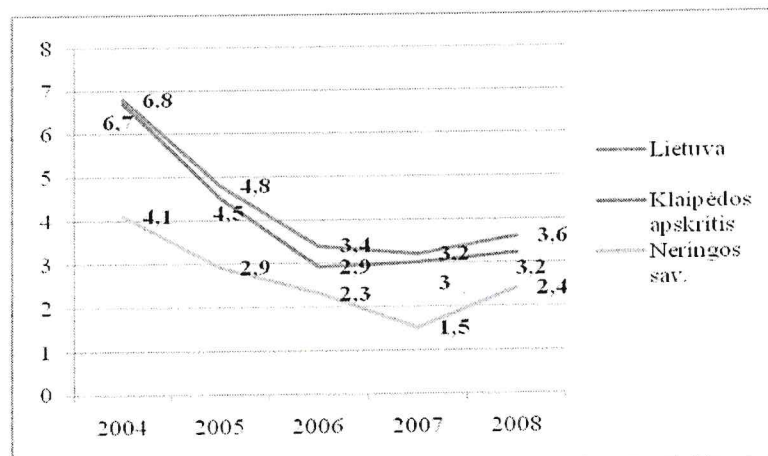
Neringos sav. 2005-2008 m.

Šaltinis: Lietuvos Statistikos departamentas

Analizuojant Neringoje gyvenančių bedarbių skaičių pastebima, kad bedarbių procentas nuo darbingo amžiaus gyventojų skaičiaus Neringos savivaldybėje kaip ir visoje šalyje per paskutinius penkerius metus tolygiai mažėjo. Be to, bedarbių procentas šioje savivaldybėje yra vienas mažiausių visoje Lietuvoje.

10 paveikslas. Bedarbių procentas nuo darbingo amžiaus gyventojų.

Šaltinis: Klaipėdos darbo biržos duomenys

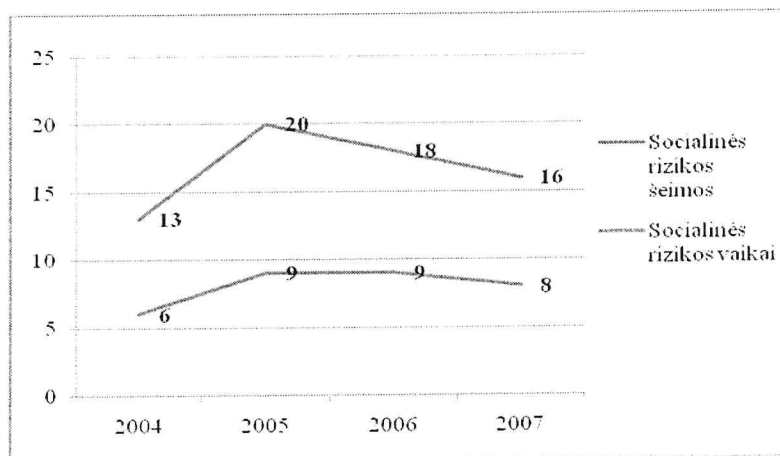
2008 m. mažiausia bedarbių Neringos savivaldybėje buvo liepos-rugpjūčio mėn. (19 bedarbių). Nuo rugsėjo mėn. bedarbių skaičius pradėjo augti: rugsėjo mėn. išaugo iki 29, spalio mėn. - iki 36, gruodžio mėn. jau iki 50 bedarbių. Bedarbių skaičiaus pokyčiai Neringos savivaldybėje tiesiogiai priklauso nuo sezono: vasarą bedarbių skaičius mažiausias, kitais metų laikais – išauga net dvigubai. Nepaisant šių skaičiaus svyravimų, Neringos savivaldybėje bedarbių procentas nuo darbingo amžiaus gyventojų yra beveik 2 kartus mažesnis nei šalyje (2009 m. sausio 1 d. bedarbių procentas nuo darbingo amžiaus gyventojų šalyje siekė 4,4 proc., Neringos sav. – 2,1

Neringos savivaldybės švietimo sistemos įvertinimas ir perspektyvos

proc.). 2009 m. sausio 1 d. Klaipėdos (miesto, rajono) darbo biržoje buvo įregistruota 53 ieškančių darbo asmenų, gyvenančių Neringoje, iš jų 50 bedarbiai.

Neringos savivaldybėje taip pat nedidelis socialinės rizikos šeimų ir jose augančių vaikų skaičius. Be to, nors ir nežymiai jų skaičius per pastaruosius trejus metus mažėjo: 2005 ir 2006 m. Neringos savivaldybėje gyveno 9 socialinės rizikos šeimos, jose augo 20 vaikų, 2007 m. buvo 8 socialinės rizikos šeimos, jose augo 16 vaikų (11 paveikslas).

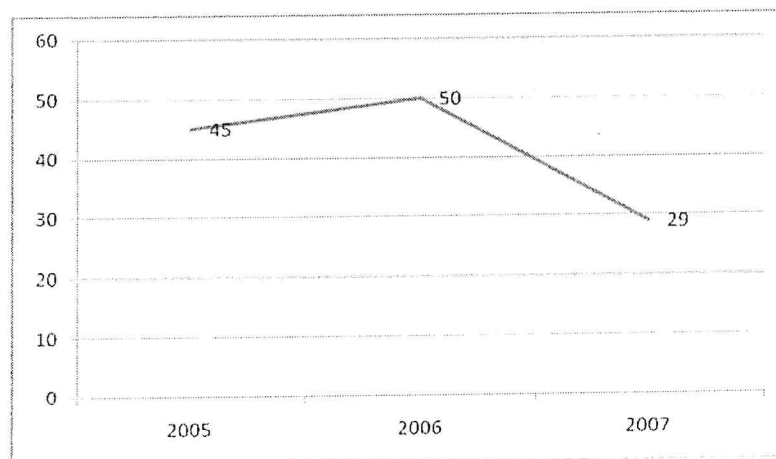
11 paveikslas. Socialinės rizikos šeimų ir jose augančių vaikų skaičius.

Šaltinis: Lietuvos Statistikos departamentas

Per pastaruosius metus Neringos savivaldybėje sumažėjo ir nemokamai maitinamų vaikų dalis. 2006 m. nemokamai buvo maitinami 50 proc. visų Neringos savivaldybės vaikų, 2007 m. – 29 proc.

12 paveikslas. Bendrojo lavinimo mokyklose nemokamai maitinamų mokinių dalis.

Šaltinis: Lietuvos Statistikos departamentas

Atitinkamai sumažėjo ir nemokamam maitinimui skiriama lėšų dalis, nors lėšų dydis skiriamas vienam vaikui Neringos savivaldybėje išaugo net trečdaliu. 2006 m. vaikų maitinimui buvo išleista 25,7 tūkst., 2007 m. - 20,5 tūkst. Lt. Per pastaruosius metus vieno vaiko nemokamam

Neringos savivaldybės švietimo sistemos įvertinimas ir perspektyvos

maitinimui skirta lėšų dalis tolygiai augo: 2005 m. buvo skirta 462 Lt (Lietuvoje – 526 Lt), 2006 m. – 514 Lt (Lietuvoje – 611 Lt), 2007 m. – 707 Lt (Lietuvoje – 660 Lt). Neringoje kaip ir visoje šalyje vieno vaiko nemokamas maitinimas kasmet brangsta, tačiau 2007 m. lyginant su 2006 m. vieno vaiko nemokamas maitinimas pabrango daugiau nei 30 proc., Lietuvoje – 10 proc. Savivaldybės švietimo įstaigos dalyvauja ES ir nacionalinės paramos priemonės „Pienas vaikams“ programoje, kuri siekia formuoti teisingos ir sveikos vaikų mitybos įpročius. Pagal šią programą ES skiria lėšų, kad ikimokyklinio amžiaus vaikai ir bendrojo lavinimo mokyklų mokiniai galėtų įsigyti tam tikrų pieno produktų mažesne kaina. Iš Specialiosios kaimo rėmimo programos (nacionalinių lėšų) lėšų ikimokyklinio (1–5 metų), priešmokyklinio (6 metų) amžiaus vaikams ir bendrojo lavinimo mokyklų 1–4 klasių mokiniams kasdien nemokamai skiriama stiklinė pieno ar kito remiamo pieno gaminio.

Nedidelė nedarbingo amžiaus gyventojų dalis, mažas bedarbių ir socialinės rizikos šeimų ir vaikų skaičius liudija apie palankią socialinę aplinką Neringos savivaldybėje. Todėl lėšų poreikis spręsti socialines problemas Neringos savivaldybėje yra mažesnis nei kitose savivaldybėse. Esant tokiai situacijai savivaldybė gali daugiau lėšų skirti švietimo sistemai, orientuotis į ugdymą, socialinių problemų prevenciją, o ne tik į jų sprendimą. Palanki socialinė aplinka sudaro geresnes ugdymosi sąlygas, nes tiek moksleiviai, tiek pedagogai gali mokytis ir dirbti saugiau, sveikiau ir patogiau.

Nepilnamečių nusikalstamumas, nors ir netiesiogiai, taip pat daro įtaką ugdymo aplinkos kokybei. Nusikalstamumas yra susijęs su moksleivių motyvacijos mokytis stoka, mokymosi nesėkmėmis, pasitraukimu iš švietimo sistemos, švietimo tęstinumu, švietimo sistemos galimybėmis atitikti linkusių nusikalsti nepilnamečių poreikius ir gebėjimus.

2007 m. Neringos savivaldybėje 100 000 gyventojų teko 1130 padarytų nusikaltimų. Lyginant su kitomis šalies savivaldybėmis, nepilnamečių nusikaltimų skaičius savivaldybėje yra gana nedidelis: 3 kartus mažesnis už Pakruojo r. nusikaltimų skaičių, du kartus mažesnis už Jonavos r., Pagėgių, Šilutės r. įvykdytus nusikaltimus. Pagal šį rodiklį Neringos savivaldybė - penkiolikta tarp savivaldybių, kuriose nusikaltimų skaičius mažiausias.

Per paskutinius metus kaip Klaipėdos apskrityje ir visoje šalyje, taip ir Neringos savivaldybėje pastebimas nepilnamečių nusikalstamų veiklų mažėjimas: 2004 m. buvo padaryti 1290 nusikaltimai, (2005 m. duomenų nėra), 2006 m. – 1159, 2007 m. – 1130 nusikalstamos veiklos. Akivaizdu, kad vaikų ugdymas saugioje aplinkoje yra ženkliai efektyvesnis ir patrauklesnis. Šį pranašumą Neringos savivaldybė turi toliau stiprinti ir panaudoti pritraukiant naujus gyventojus bei moksleivius.

I.3. Neringos savivaldybės ypatumai, turintys įtakos švietimo sistemai

Neringos savivaldybė pirmiausia yra unikali savo geografine padėtimi. Labiausiai į vakarus nutolusi Lietuvos savivaldybė yra įsikūrusi Kuršių nerijos pusiasalyje, kurį iš abiejų pusių supa vanduo: iš rytų - Kuršių marios, iš vakarų – Baltijos jūra. Neringos savivaldybėje gimusiam ir užaugusiam vaikui nuo pat mažens yra artima jūra, gamta, ramus ir šiek tiek lėtokas gyvenimas, kuris radikaliai pasikeičia vasarą, kai Kuršių nerijoje prasideda vasaros sezonas ir ją užplūsta turistai ir poilsiautojai iš visos Lietuvos ir užsienio šalių.

Neringa – pats ilgiausias (apie 50 km) Lietuvos miestas, turintis penkias gyvenvietes: Alksnynę, Juodkrantę, Nidą, Pervalką ir Preilą. Nors visi gyventojai gyvena mieste, tarp Neringos miesto gyvenviečių yra nemažas atstumas, į kurį reikia atsižvelgti teikiant švietimo paslaugas savivaldybėje ir siekiant užtikrinti ne tik švietimo kokybę, bet ir prieinamumą visiems Neringoje gyvenantiems vaikams. Nida yra didžiausia Neringos gyvenvietė ir administracinis Neringos centras. Dauguma Neringos švietimo įstaigos yra susitelkusios šioje gyvenvietėje. Čia ugdymo paslaugas teikia keturios iš šešių Neringos savivaldybės švietimo sistemos įstaigų.

Neringos savivaldybė yra viena iš labiausiai turistų ir poilsiautojų mėgstamų Lietuvos Respublikos kurortų. Neringa juos traukia savo nepakartojama gamta ir kraštovaizdžiu, gerais ir švariais paplūdimiais, palankiu mikroklimatu, įdomiais kultūriniais objektais. Sezono metu klesti kurorto verslas, per metus pritraukiantis apie 30-40 tūkst. turistų (2007 m. – virš 33 tūkst.). Turizmas – pagrindinis daugumos Neringos savivaldybės gyventojų pajamų šaltinis. Uždirbti pinigai sezono metu išlaiko neringiškius visus metus. Šis pajamų šaltinis sudaro sąlygas Kuršių nerijos gyventojams pasiekti gana aukštą pragyvenimo lygį, beveik nėra skurstančių gyventojų.

Neringos savivaldybėje ypatingas dėmesys skiriamas kraštovaizdžiui ir gamtosauginei veiklai. 1991 m. buvo įsteigtas Kuršių nerijos nacionalinis parkas, siekiant išsaugoti Lietuvos pajūrio kraštovaizdį su kopomis ir etnokultūrinio paveldo vertybėmis. 2000 m. pabaigoje Kuršių nerijos teritorija buvo įtraukta į UNESCO Pasaulio paveldo sąrašą kaip kultūrinio kraštovaizdžio objektas. Savivaldybė įgyvendina Mėlynosios vėliavos programą, kuri skirta savivaldybėms, plėtojantioms turizmo paslaugas ir užtikrina tam tikrą aplinkosaugos ir serviso kokybės reikalavimų laikymąsi. Visa tai skatina senus ir jaunus rūpintis turimais gamtos turtais, todėl Neringos savivaldybėje ypatingas dėmesys skiriamas aplinkosauginiam švietimui, mokymo procesas susijęs su gamtos, jos išsaugojimo aspektais.

Neringos savivaldybės švietimo sistemos įvertinimas ir perspektyvos

2008 m. Neringos savivaldybė savaitraščio „Veidas“ atliktame tyrime buvo pripažinta saugiausia savivaldybe gyventi. Tai leidžia manyti, kad viešojo saugumo priemonės savivaldybėje yra efektyviai įgyvendinamos.

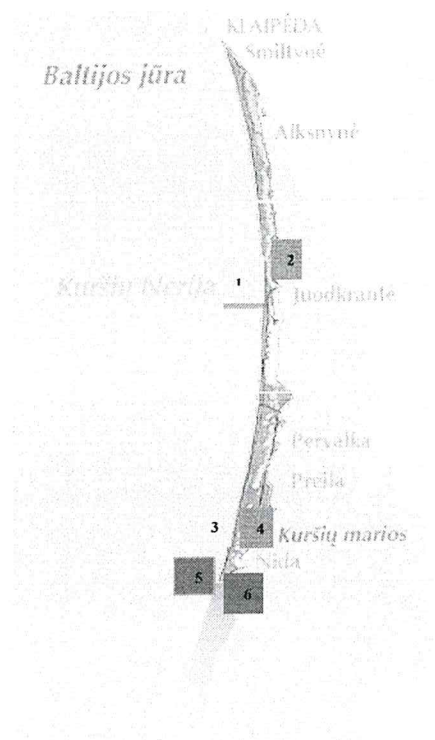
Gyvenimas Neringos savivaldybėje, remiantis atlikto savaitraščio „Veidas“ tyrimo, yra ne tik saugiausias, bet ir kokybiškiausias Lietuvoje. Čia gimstamumas didesnis nei mirtingumas bei emigracija, ypatingai mažas bedarbių procentas, gerai išplėtoti inžineriniai tinklai, išvystyta kelių infrastruktūra (Neringoje visiškai nėra neasfaltuotų valstybinės reikšmės kelių, geras kelių ir gatvių tinklas, keleivių vežimo organizavimo infrastruktūra).

Tuo pačiu Neringos savivaldybė – maža ir „atskirta“ bendruomenė, gana priklausoma nuo oro sąlygų. Vienintelis būdas patekti į Kuršių neriją ar aprūpinti Neringos savivaldybės gyventojus reikalingomis reikmėmis – keltas, jungiantis Smiltynę su Klaipėda. Intensyvus gyvenimas čia vyksta tik sezono metu. Ne sezono metu Neringos savivaldybė apmiršta. Dėl geografinės padėties ir savivaldybės mažo dydžio, ypač ne sezono metu, kai vyksta vaikų ugdymas, yra gana siaura edukacinė-kultūrinė aplinka (nėra teatro, gana siaura parodų pasiūla, kino peržiūros ir pan.) ir sociokultūrinių paslaugų trūkumas.

II. NERINGOS SAVIVALDYBĖS ŠVIETIMO SISTEMOS BŪKLĖS ANALIZĖ IR PERSPEKTYVOS

2008 m. rugsėjo 1 d. Neringos savivaldybėje buvo 6 švietimo įstaigos: 2 ikimokyklinės įstaigos (lopšeliai-darželiai), 1 pagrindinė mokykla, 1 vidurinė mokykla, 2 neformaliojo ugdymo (meno ir sporto) įstaigos.

13 paveikslas. Neringos savivaldybės švietimo įstaigų tinkas.

Šaltinis: <http://www.nerija.lt/lt/map/>

☐ Ikimokyklinio ugdymo įstaigos ☐ Bendrojo lavinimo mokyklos ☐ Neformaliojo ugdymo įstaigos

- 1 – Juodkrantės lopšelis darželis „Vyturėlis“,
- 2 – Juodkrantės Liudviko Rėzos jūrų kadetų mokykla,
- 3 – Nidos lopšelis darželis „Ažuoliukas“,
- 4 – Nidos vidurinė mokykla,
- 5 – Neringos meno mokykla
- 6 – Neringos sporto mokykla

Neringos savivaldybės švietimo sistemos įvertinimas ir perspektyvos

Toliau studijoje Neringos savivaldybės švietimo įstaigos analizuojamos pagal jų teikiamų paslaugų pobūdį: įvertinamas ikimokyklinio ugdymo, bendrojo lavinimo ir neformalaus ugdymo paslaugų poreikis ir pasiūla savivaldybėje. Neringos savivaldybės švietimo rodikliai lyginami su kitų šalies savivaldybių švietimo rodikliais.

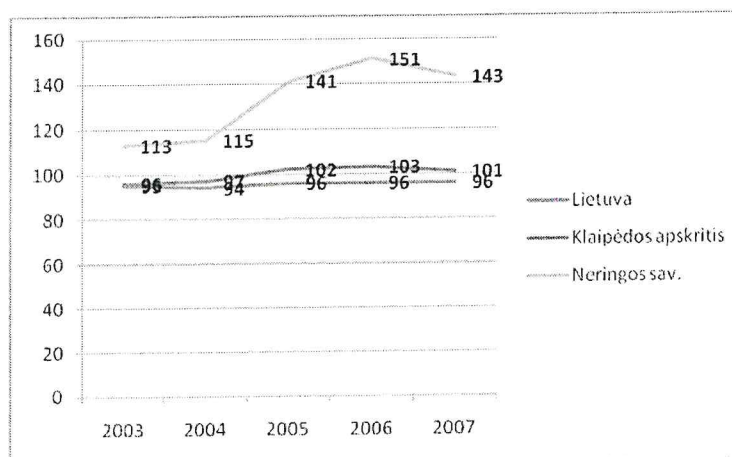
Siekiant įvertinti stiprias ir silpnas švietimo įstaigų sritis ir nustatyti įstaigų galimybes ir perspektyvas, kiekviena įstaiga analizuojama atskirai: aprašoma įstaigos tikslai ir veikla, moksleivių skaičiaus kitimo tendencijos, įvertinami materialieji, finansiniai ir žmogiškieji įstaigos resursai, atliekama SSGG analizė.

II.1. Ikimokyklinių švietimo įstaigų infrastruktūra ir perspektyvos

II. 1.1. Ikimokyklinio ugdymo įstaigų paslaugų poreikis Neringos savivaldybėje

Remiantis Neringos savivaldybės duomenimis Neringos savivaldybėje ikimokyklinio ugdymo įstaigas 2003 m. lankė 99, 2005 m. - 90, 2007 m. – 79 vaikai. Neringos savivaldybės ikimokyklinio ugdymo įstaigose pastebima ryški vaikų skaičiaus mažėjimo tendencija: nuo 2003 m. iki 2007 m. vaikų šiose įstaigose sumažėjo dviem dešimtims (20 proc.). Šiuo metu Neringos savivaldybėje veikiančiuose lopšeliuose-darželiuose kaip ir prieš 5 metus yra 110 vietų. Kaip matyti 14 paveiksle ikimokyklinio ugdymo paslaugų pasiūla Neringos savivaldybėje viršija esamą paklausą. 2007 m. 100-ui vaikų Neringos savivaldybėje teko 143 vietos (Lietuvoje – 96).

14 paveikslas. 100-ui vaikų tenka vietų ikimokyklinio ugdymo įstaigose.

Šaltinis: Lietuvos Statistikos departamentas

Neringos savivaldybės švietimo sistemos įvertinimas ir perspektyvos

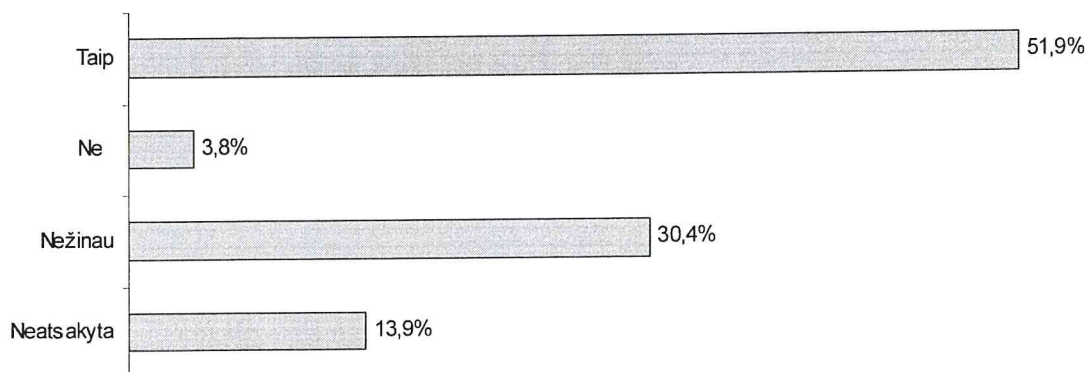
Šalyje mažėjant gimstamumui ir vaikų skaičiui per pastaruosius 12 metų buvo reorganizuotos ar uždarytos šimtas ikimokyklinio ugdymo įstaigų, Klaipėdos apskrityje – penkios. Neringos savivaldybėje ikimokyklinio ugdymo įstaigų skaičius nepakito.

Neringos savivaldybė išsiskiria tuo, kad vienam Neringos savivaldybės ikimokyklinio amžiaus vaikui tenka didesnis bendrojo ikimokyklinio ugdymo įstaigų ir grupių patalpų plotas nei kitose savivaldybėse. 2007 m. Neringos savivaldybėje vienam vaikui teko 23 m² (Lietuvoje – 13 m²) bendrojo ikimokyklinio ugdymo grupes turinčių ugdymo įstaigų ir 7 m² (Lietuvoje – 6 m²) grupių patalpų (miegamųjų, valgomųjų, žaidimo kambarių) ikimokyklinio ugdymo grupes turinčių ugdymo įstaigų ploto. Palyginus šį rodiklį šalies mastu, nustatyta, kad Neringos savivaldybėje vienam vaikui tenka daugiausia bendrojo ikimokyklinio ugdymo grupes turinčių įstaigų ugdymo ploto. Ypač didelis bendrasis ugdymo įstaigos plotas tenkantis vienam vaikui, leidžia daryti prielaidą, kad steigėjui tenka daugiau lėšų skirti patalpų išlaikymui (apšvietimui, šildymui ir kitoms pastato reikmėms). Todėl svarbu ieškoti būdų, kaip racionaliau sutvarkyti ugdymo įstaigų, turinčių ikimokyklinio ugdymo grupes, tinklą, laisvus ikimokyklinių įstaigų plotus panaudojant kitoms savivaldybės švietimo reikmėms.

Vienam vaikui tekęs grupių patalpų (miegamųjų, valgomųjų, žaidimo) plotas Neringos savivaldybėje siekė 7 m². Tai beveik 2 kartus didesnis plotas nei nustatytas minimalus patalpų plotas Lietuvos higienos normoje HN 75:2008 „Ikimokyklinio ugdymo mokykla: bendrieji sveikatos saugos reikalavimai“. Šioje normoje numatyta, kad įrengiant patalpas ir komplektuojant grupes, vienam vaikui iki 3 m. turi būti numatytas ne mažesnis nei 4,3 m² plotas, o 3-7 m. vaikams – ne mažesnis nei 4 m² plotas. Iš vienos pusės Neringos savivaldybėje didesnis grupių plotas tenkantis vienam vaikui sudaro galimybes teikti kokybiškesnes ugdymo paslaugas, užtikrinti higienos normų ir taisyklių laikymąsi. Kita vertus, žymiai didesnis, nei numato galiojančios higienos normos ir taisyklės, vienam vaikui tenkantis grupių patalpų plotas rodo, kad savivaldybėje ugdymo įstaigos panaudojamos neracionaliai ir dėl išorinių (mažas vaikų skaičius savivaldybėje) ar vidinių (tėvų netenkinanti ugdymo kokybė) priežasčių į jas nepritraukiamas atitinkamo amžiaus vaikų skaičius. Didžiausias grupių plotas ikimokyklinio ugdymo grupes turinčiose ugdymo įstaigose vienam vaikui Lietuvoje siekė 9,4 m² (Trakų rajono sav.), mažiausias – 2,8 m² (Pagėgių sav.).

2008 m. spalio mėn. atliktos švietimo darbuotojų apklausos rezultatai parodė, kad daugiau nei pusė apklaustųjų mano, kad ikimokyklinių įstaigų teikiamos paslaugos atitinka Neringos savivaldybės gyventojų poreikius. 40 proc. respondentų šių paslaugų atitikimo įvertinti negalėjo (15 paveikslas).

15 paveikslas. Ikmokyklinių įstaigų atitikimas Neringos savivaldybės gyventojų poreikiams.

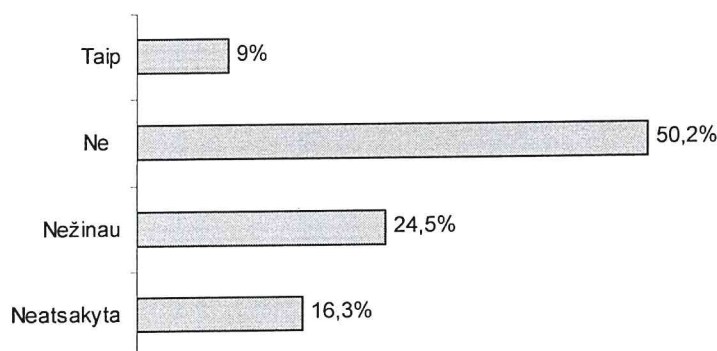

Šaltinis: autorių tyrimo duomenys

Ikmokyklinio ugdymo poreikio patenkinimą atskleidžia ir tėvų apklausos rezultatai. Paklausti, ar sudėtinga vaikui Neringos savivaldybėje patekti į savivaldybei priklausantį darželį, 70,2 proc. respondentų nurodė, kad ne, 2,6 proc. atsakė, kad taip. Likusieji nežinojo.

Apklausus tėvus, ar reikalingos vaikų nuo gimimo paslaugos Neringos savivaldybėje, paaiškėjo, kad daugiau nei pusė galvoja, kad šios paslaugos nereikalingos. Teigiamai atsakė tik 9 procentai tėvų (16 paveikslas).

16 paveikslas. Vaikų nuo gimimo ugdymo paslaugų poreikis.

Šaltinis: autorių tyrimo duomenys

Iš apklausos rezultatų matyti, kad Neringos savivaldybėje kol kas nėra poreikio steigti vaikų lopšelio grupių, kuriose vaikai būtų ugdomi nuo gimimo. Dauguma (60 proc.) tėvų taip pat nemato poreikio steigti privatų darželių Neringoje.

II. 1.2. Ikimokyklinio ugdymo įstaigų būklė

2008 m. Neringos savivaldybėje veikė 2 ikimokyklinio ugdymo įstaigos, pavaldžios Neringos savivaldybei:

- Juodkrantės lopšelis-darželis lopšelis „Vyturėlis“;
- Nidos lopšelis-darželis „Ažuoliukas“.

Nidos lopšelis-darželis „Ažuoliukas“

Nidos lopšelio-darželio „Ažuoliukas“ veiklos pradžia - 1969 metai. Lopšelis-darželis yra savivaldybės biudžetinė įstaiga, įsikūrusi Nidos gyvenvietėje Taikos g. 9 a. Lopšelio-darželio steigėjas - Neringos savivaldybės taryba. Daželyje teikiamas ikimokyklinis ir priešmokyklinis ugdymas.

2008 m. lopšelyje-darželyje buvo ugdomi 48 vaikai. Užpildyta 80 proc. visų darželio patalpų. Daželyje galėtų būti ugdomi 60 ikimokyklinio ir priešmokyklinio amžiaus vaikų.

Lopšelyje-darželyje dirba 4 vaikų grupės: 3 ikimokyklinio (iš jų viena lopšelio) ir 1 priešmokyklinio ugdymo grupė. Lopšelio grupės lankančių vaikų skaičius per pastaruosius trejus metus sumažėjo beveik 3 kartus. 2006 m. lopšelio grupę lankė 14 vaikų, 2007 m. – 11, 2008 m. – 5 vaikai. Ikimokyklinio ugdymo grupėse vaikų skaičius kiekvienais metais gana pastovus, svyruoja tarp 28-30 vaikų. Priešmokyklinio amžiaus vaikų skaičius darželyje kasmet augo. 2006 m. priešmokyklinio ugdymo grupėje mokėsi 9 vaikai, 2007 m. - 11 vaikų, 2008 m. - jau 13 vaikų. Priešmokyklinio ugdymo grupės lanko visi 6-erių metų vaikai. 100% patenkinama pageidaujančių vesti vaikus į priešmokyklinio ugdymo grupes tėvų poreikis. Vaikų skaičius grupėse šiuo metu atitinka Lietuvos higienos normoje HN75:2002 „Ikimokyklinio ugdymo įstaigos. Higienos normos ir taisyklės“ nustatytą vaikų skaičiaus grupėje rodiklį.²

2007 m. darželyje buvo įkurtos meninės veiklos grupė (Dailės studija) ir laikysenos bei judesio koordinavimo grupė, atsirado didesnė teikiamų paslaugų įvairovė.

Lopšelis – darželis finansuojamas iš savivaldybės biudžeto pagal asignavimų valdytojo patvirtintą sąmatą ir iš valstybės biudžeto skiriamų mokinio krepšelio lėšų. 2008 m. darželiui iš savivaldybės biudžeto buvo skirta 799,6 tūkst. Lt (2007 m. 679,3 tūkst. Lt), iš valstybės biudžeto

² Lietuvos higienos norma HN75:2002 „Ikimokyklinio ugdymo įstaigos. Higienos normos ir taisyklės“, patvirtinta Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2002 m. kovo 4 d. įsakymu Nr. 102 (Žin., 2002, Nr. 27-968), nustato, kad vienoje grupėje gali būti ne daugiau kaip 10 vaikų iki 1,5 metų, ne daugiau kaip 15 vaikų nuo 1,5 iki 3 metų ir ne daugiau kaip 20 vaikų nuo 3 iki 6 metų.

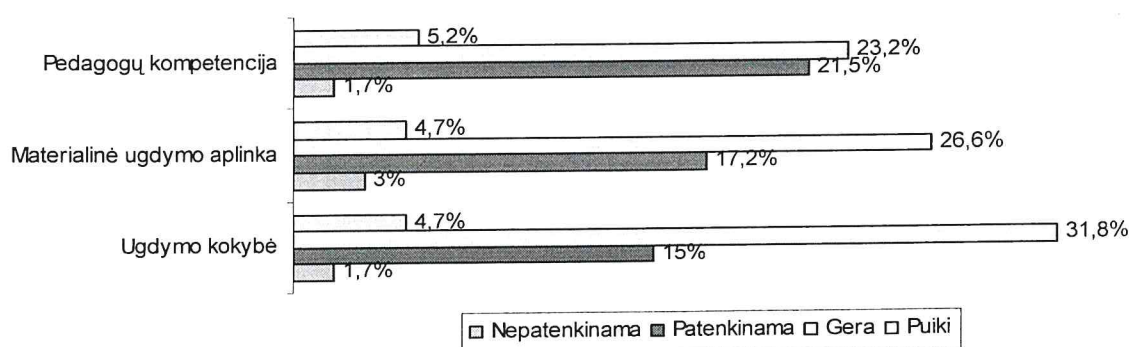
Neringos savivaldybės švietimo sistemos įvertinimas ir perspektyvos

16,4 tūkst. Lt (2007 m. 33,8 tūkst. Lt). Kiti finansavimo šaltiniai yra tėvų mokamas mokestis už teikiamas paslaugas (2007 m.- 29,4 tūkst. Lt; 2008 m. - 53,7 tūkst. Lt), kuris nuo 2008 m. spalio mėn. padidėjo beveik 6 proc. Lėšų gaunama ir per paramą: 0,8 tūkst. Lt surinkta per 2 % gyventojų pajamų mokestį, gauta 16,8 tūkst. Lt parama iš Lietuvos Respublikos privatizavimo fondo.

Darželyje dirba 12 pedagogų (10 etatų), tarp jų direktorė, pavaduotoja ugdymui, 1 auklėtojas, 3 vyr. auklėtojai, 1 mokytojas, 1 vyr. mokytojas, 1 metodininkas ir 3 neatestuoti auklėtojai. Vienam ikimokyklinio ugdymo pedagogui tenka 4 vaikai. Kvalifikuotų specialistų trūkumas yra viena iš Nidos daželio „Ažuoliukas“ problemų. Vietos bendruomenėje nėra pakankamai ikimokyklinio ugdymo pedagogų, o iš kitur norintiems atvykti specialistams Nidoje per sunku išlaikyti gyvenamąjį plotą ir pragyventi už auklėtojo atlyginimą. Ypatingai specialistų trūksta vasaros sezono metu, kai dalis darbuotojų išeina atostogauti. Įstaigoje dirba 16 aptarnaujančiojo personalo darbuotojų (14,5 etatai).

Švietimo darbuotojai ir tėvai, kaip parodė apklausos rezultatai, ugdymo kokybę lopšelyje-darželyje „Ažuoliukas“ vertina gerai. Tiek tėvai, tiek švietimo darbuotojai prasčiausiai įvertino materialinę ugdymo aplinką. Tėvai taip pat ne itin gerai vertino pedagogų kvalifikaciją (17 paveikslas).

17 paveikslas. Nidos lopšelio-darželio „Ažuoliukas“ būklė tėvų vertinimu.

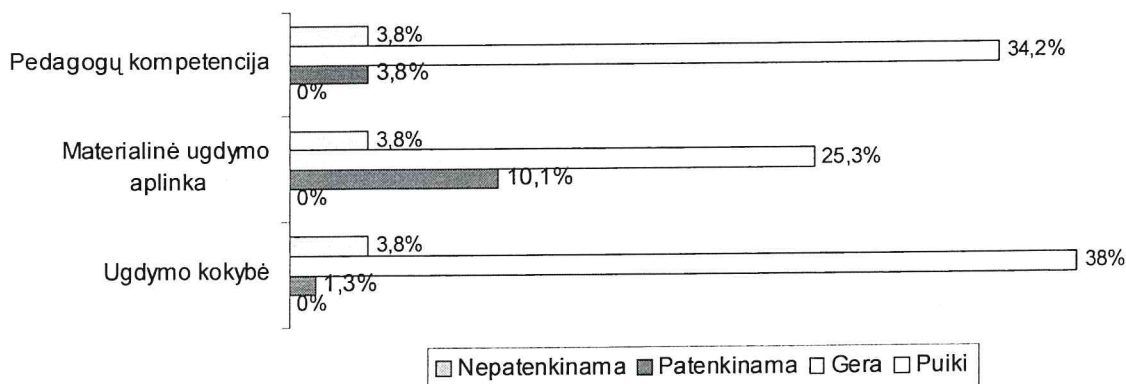
Šaltinis: autorių tyrimo duomenys

Vertindami Nidos lopšelių-darželių „Ažuoliukas“, respondentai-tėvai geriausiai įvertino ugdymo kokybę, tuo tarpu prasčiausiai – pedagogų kompetenciją: 21,5 proc. ją įvertino tik patenkinamai, 1,7 proc. – nepatenkinamai (18 paveikslas). Pagrindines problemas, sąlygojančias nelabai gerą lopšelio-darželio būklės vertinimą, tėvai įvardijo tokias kaip *kompetentingų specialistų trūkumas* (paminėta 30 kartų), *tvarkingos žaidimų aikštelės nebuvimas* (paminėta 6 kartus), *žaislų trūkumas* (nurodyta 6 kartus).

Tėvai lopšelio-darželio ugdymo kokybę ir pedagogų kvalifikaciją įvertino prasčiau

nei švietimo įstaigų darbuotojai.

18 paveikslas. Nidos lopšelio-darželio „Ažuoliukas“ būklė švietimo darbuotojų vertinimu.

Šaltinis: autorių tyrimo duomenys

Geram pedagoginio proceso organizavimui ikimokyklinėje įstaigoje įtakos turi daug veiksnių: darbuotojai, ypač pedagogai, jų dalykinis ir metodinis pasirengimas, materialinė bazė, vaizdinės ugdymo priemonės, tinkamai parinkti ugdymo metodai, auklėtojų bei vaikų santykis. Vertinant ugdymą, remiantis sėkmingo ikimokyklinio ugdymo kriterijais – vaiko sveikata, ugdytojo santykiu su vaiku, palankia aplinka, tėvų ir pedagogų bendradarbiavimu - galima teigti, kad lopšelyje-darželyje teikiamos gana aukštos kokybės paslaugos. Daug dėmesio skiriama vaikų sveikatingumui ir sveiko gyvenimui skatinti: dirba laikysenos bei judesio koordinavimo grupė, organizuojami įvairūs sveikatingumo renginiai (vasario mėnuo paskelbtas sveikatingumo mėnesiu), šventės ir pan. Vienas iš prioritetinių veiklos uždavinių yra šeimos ir lopšelio-darželio glaudus bendradarbiavimas – naujų darbo formų paieška, pedagoginis tėvų švietimas. Tėvai nuolat yra kviečiami į šventes, susirinkimus, grupės renginius. Jie informuojami apie lopšelio-darželio gyvenimą, veiklą, vaikų daromą pažangą. Prisideda prie renginių organizavimo, ugdymo programų tobulinimo, siūlydami savo idėjas ir teikdami pastabas. Ugdymo ir ugdymosi rezultatai priklauso ir nuo palankios ugdymo ir ugdymosi aplinkos. Tuo tikslu įstaigoje vykdoma aplinkos atnaujinimo ir ugdymo sąlygų gerinimo programa. 2007 metų pradžioje užbaigtas remontas: pakeista stogo danga, lietvamzdžiai, pakeisti nauji langai, išdažytos sienos, lubos, grindys, sutvarkytos grupės, kabinetai, laiptinės. Visiškai atnaujinta ir sutvarkyta valgykla. Nupirkti nauji baldai, darželio inventoriūs, ištiesta nauja grindų danga. Visose grupėse yra sudarytos palankios sąlygos vaikų ugdomajai veiklai, yra gausu priemonių skirtų vaikų kompetencijų ugdymui, savarankiškiems žaidimams. Atnaujinta lauko žaidimų įrenginiai ir sporto aikštelė.

Neringos savivaldybės švietimo sistemos įvertinimas ir perspektyvos

2007-2008 m. m. atlikto vidaus audito metu palankiausiai buvo įvertintos lopšelio- darželio vertybės: tradicijos, aplinkos sveikatingumas, vaikų kultūra. Darželyje stengiamasi sukurti sveiką ir estetišką aplinką, tinkamą vaikų saviraiškai ir saviugdai. Labai teigiamai buvo įvertinta ir ugdymo(si) aplinkos, priemonių atitiktis vaikų amžiui, poreikiams bei interesams. Darželis aktyviai dalyvauja sveikatingumo projektuose ir įgyvendina sveikatos ugdymo projektus. Atsižvelgiant į tai, kad vaiko sveikatos užtikrinimas ir palanki aplinka yra viena iš keturių sėkmingo vaiko ugdymosi pagrindų, galima teigti, kad darželyje užtikrinama gera ugdymo kokybė. Ugdymo(si) proceso kokybė buvo įvertinta pakankamai gerai, nors nebuvo tarp geriausių įvertintų vidaus audito rodiklių.

Nepalankiausiai vidaus audito metu buvo įvertinta viena iš lopšelio-darželio valdymo veiklų – strateginio mokyklos plano, metinės veiklos programos ir jų įgyvendinimas. Tai gali būti susiję su vykdomomis viešojo sektoriaus įstaigų valdymo ir planavimo sistemų pertvarkomis, kurios yra labiau formalios nei realios. Tikėtina, kad vadybinių žinių ir įgūdžių vadovai gali įgyti papildomų mokymų metu ir vėliau juos pritaikyti darželio valdyme.

Prasčiau buvo įvertinti paramos ir pagalbos vaikui ir šeimai rodikliai: trūksta specialistų – soc. pedagogo, darbuotojų, dirbančių su specialiuosius poreikius, turinčiais vaikais. Darželyje 0,5 etato dirba psichologas, tačiau reikėtų ir kitų specialistų (pvz., logopedo). Dėl specialistų trūkumo sunku užtikrinti reikiamą pagalbą specialiųjų poreikių vaikams bei užtikrinti specialiųjų poreikių vaikų ugdymosi pažangą. Taip pat trūksta pagalbos ir paramos šeimai paslaugų įvairovės, nepakankama šių teikiamų paslaugų kokybė.

Nidos darželis „Ažuoliukas“ glaudžiai bendradarbiauja su vietos bendruomenės organizacijomis ir kitais socialiniais partneriais: su Neringos policijos komisariatu, Nidos kultūros centru ir turizmo informacijos centru „Agila“, miesto savivaldybe, Kuršių nerijos nacionaliniu parku, Nidos vidurine mokykla, Neringos pirminės sveikatos priežiūros centru, miesto biblioteka, Neringos komunalininku, Neringos istorijos muziejumi, Kretingos miesto darželiu-mokykla „Žibutė“ ir kt.

Nidos lopšelio-darželio „Ažuoliukas“ SSGG analizė

Stiprybės	Silpnybės
<ol style="list-style-type: none">1. Pilnai patenkinamas visų tėvų, norinčių vesti savo vaikus į ikimokyklinio ugdymo grupes poreikis.2. Gera ugdymo kokybė ir vaikų poreikius atitinkanti ugdymo aplinka.3. Lopšelyje-darželyje yra ikimokyklinio ugdymo paslaugų įvairovė. Vaikai turi galimybę lankyti dailės meninės veiklos ir laikysenos bei judesio koordinavimo grupes.	<ol style="list-style-type: none">1. Lopšelyje-darželyje trūksta ikimokyklinio ugdymo specialistų.2. Įstaigoje trūksta pagalbos specialistų (yra tik psichologas, nėra logopedo, socialinio pedagogo).3. Neišspręsta saugumo problema: lopšelis-darželis turi per žemą tvorą.4. Nepakankamas lopšelio-darželio patalpų užpildymas.

Neringos savivaldybės švietimo sistemos įvertinimas ir perspektyvos

<p>4. Įstaigos išlaikymui skirtos lėšos yra pakankamos.</p> <p>5. Glaudus bendradarbiavimas su tėvais.</p> <p>6. Aktyvi gamtosauginė ir sveikatingumo projektinė veikla.</p> <p>7. Bendradarbiavimas su kitomis ikimokyklinio ugdymo įstaigomis, vietos bendruomenės organizacijomis.</p>	<p>5. Nepakankamas lopšelio-darželio patrauklumas tiems Neringos gyventojams, kurie turi galimybę vaikus auginti namuose.</p>
Galimybės	Grėsmės
<p>1. Tuščias ir nenaudojamas lopšelio-darželio patalpas pritaikyti specialistų apgyvendinimui.</p> <p>2. Stiprinti lopšelio-darželio „Ąžuoliukas“ vadovybės strategines žinias ir įgūdžius strateginio vadovavimo mokymuose.</p>	<p>1. Mažėjantis vaikų skaičius.</p> <p>2. Didėjantis vaikų priežiūros lopšelyje darželyje mokestis gali sumažinti šia paslauga besinaudojančių asmenų skaičių. Turėdami santykinai didesnes patalpas lopšelis-darželis yra labiau pažeidžiamas dėl didėjančių energijos išlaidų.</p> <p>3. Neišsprendus specialistų apgyvendinimo klausimo, ateityje lopšelyje-darželyje gali trūkti darbuotojų (auklėtojų).</p>

Juodkrantės lopšelis - darželis „Vyturėlis“

Juodkrantės lopšelis-darželis, dirbantis nuo 1983 m., yra savivaldybės biudžetinė įstaiga, įsikūrusi Juodkrantės gyvenvietėje, Ievos kalno g. 9. Lopšelio-darželio steigėjas – Neringos savivaldybės taryba. Pagrindinė veikla - ikimokyklinis ir priešmokyklinis ugdymas.

2008 m. rugsėjo 1 d. Juodkrantės lopšelių-darželių lankė 29 1,5 - 6(7) metų vaikai (2007 m. – 25 vaikai) iš Juodkrantės, Smiltynės, Pervalkos ir Klaipėdos. Darželyje sukomplektuotos 3 grupės: 1 lopšelio grupė (9 vaikai), 1 ikimokyklinio ugdymo grupė (11 ugdytiniai) ir 1 priešmokyklinio ugdymo grupė (9 vaikai). Vaikai į darželį priimami pagal gyvenamąją vietą arba kita steigėjo nustatyta tvarka. Lopšelyje – darželyje yra 40 vietų, 2008 m. trečdalis jų buvo tuščios. Ateityje vaikų skaičius lopšelyje – darželyje turėtų dar labiau mažėti dėl kasmet Juodkrantėje mažėjančio vaikų skaičiaus. 1997-2002 m. gimusių vaikų vidurkis siekė 5,7 vaiko, 2003-2008 m. - 3,2 vaiko. 2008 m. Juodkrantėje gimė 1 vaikas (tačiau Juodkrantėje jis negyvena), 2007 m. gimė 5 vaikai, 2006 m. – 1 vaikas, 2005 m. – 2 vaikai. Per paskutinius 6 metus Juodkrantės seniūnijos duomenimis Juodkrantėje iš viso gimė 19 vaikų, iš jų 6 išvyko.

Darželyje 2007 m. dirbo 7 pedagogai (6 etatai), iš jų 70 proc. turėjo aukštąjį išsilavinimą, 30 proc. – aukštesnįjį. 5 auklėtojai (70 proc.) buvo atestuoti, iš jų 1 turėjo auklėtojos kvalifikaciją, 4 - vyr. auklėtojos. 2 auklėtojos (30 proc.) buvo ne atestotos. Vienam ikimokyklinio ugdymo pedagogui teko 3,6 vaiko (2008 m. – 4,1). Aptarnaujančiajam personalui skirta 9 etatai, šiuo metu dirba 9 darbuotojai.

Neringos savivaldybės švietimo sistemos įvertinimas ir perspektyvos

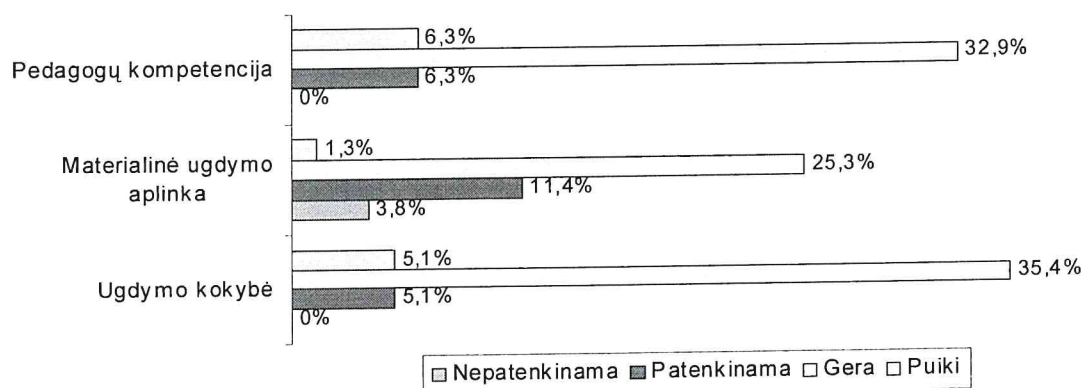
2007 m. bendras metinis Juodkrantės lopšelio-darželio biudžetas siekė 449,2 tūkst. Lt (2008 m. - 516, 5 tūkst. Lt), iš jų 425,5 tūkst. skyrė savivaldybė, 22,9 tūkst. Lt – valstybės biudžetas priešmokyklinio ugdymo vaikų mokinio krepšeliui. Iš vaikų tėvų dalinių mokesčių surinkta 22,0 tūkst. Lt, iš paramos – 0,8 tūkst.

Vaikų ugdymas Juodkrantės lopšelyje-darželyje „Vyturėlis“ lopšelio ir ikimokyklinio ugdymo grupes lankančių vaikų tėvams kainuoja atitinkamai 4,13 Lt ir 4,52 Lt už lankytiną dieną. Priešmokyklinio ugdymo grupes Juodkrantės lopšelyje-darželyje lankančių vaikų tėvai moka 4,15 Lt už lankytiną dieną.

Lopšelio-darželio pastatui reikalingas remontas. 2008-08-20 d. savivaldybės tarybos ugdymo ir sporto komiteto išvažiuojamojo posėdžio metu buvo konstatuota, kad „pastato būklė kelia grėsmę vaikų ir darbuotojų saugumui“, įvardintas poreikis atlikti pastato būklės ekspertizę ir įtraukti pastato remonto darbus į 2009 m. darbų programą. Be to, reikalinga pagerinti teritorijos apšvietimą, pakeisti kiemo dangą. Lopšelis-darželis neturi salės. Jos patalpos perduotos miesto bibliotekai.

Vertindami Juodkrantės lopšelio-darželio „Vyturėlis“ būklę, apie 15 proc. švietimo darbuotojų materialinę ugdymo aplinką vertino *patenkinamai* arba *nepatenkinamai* (19 paveikslas). Tuo tarpu respondentai palankiai vertino ugdymo kokybę ir pedagogų kompetenciją.

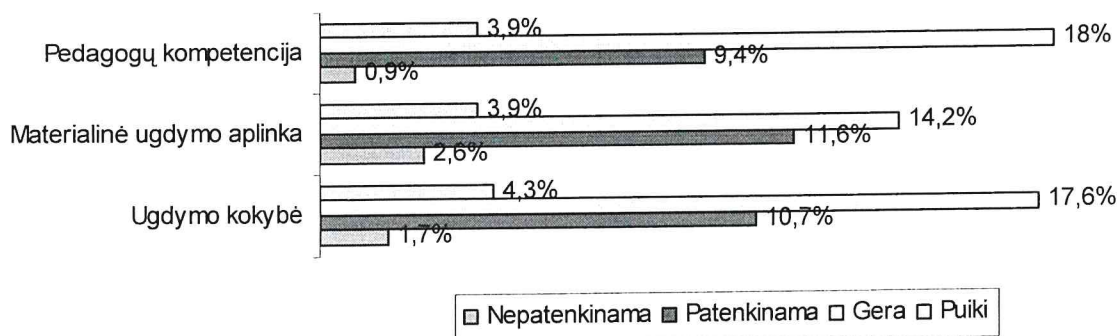
19 paveikslas. Juodkrantės lopšelio-darželio „Vyturėlis“ būklė švietimo darbuotojų vertinimu.

Šaltinis: autorių tyrimo duomenys

Atskleisdami Juodkrantės lopšelio-darželio „Vyturėlis“ būklę, respondentai - tėvai ne itin gerai vertino ir materialinę ugdymo aplinką, ir pedagogų kompetenciją. Apie 10 procentų tėvų lopšelio-darželio būklę įvertino tik *patenkinamai* (20 paveikslas).

20 paveikslas. Juodkrantės lopšelio-darželio „Vyturėlis“ būklė tėvų vertinimu.

Šaltinis: autorių tyrimo duomenys

Paprašyti nurodyti pagrindines problemas, tėvai įvardijo *patalpų remonto būtinybę, sporto salės ir baseino trūkumą, gero vadovo nebuvimą*. Pažymėtina, kad pastarosios problemos įvardinimas yra veikiausiai susijęs su atskirais atvejais ir tai liudija apie tai, kad būtinas nuolatinis dėmesys ir darbas teikiamų paslaugų kokybei.

Juodkrantės lopšelio-darželio „Vyturėlis“ SSGG analizė

Stiprybės	Silpnybės
<ol style="list-style-type: none"> Pilnai patenkinamas visų tėvų, norinčių vesti savo vaikus į ikimokyklinio ugdymo grupes, poreikis. Gera ugdymo kokybė. Įstaigos išlaikymui skirtos lėšos yra pakankamos. Įstaigoje pakankamas specialistų skaičius. Aktyvi gamtosauginė ir sveikatingumo projektinė veikla. 	<ol style="list-style-type: none"> Nesukurta saugi ugdymo aplinka: pastato būklė kelia grėsmę vaikams ir auklėtojams. Nesutvarkyta lopšelio-darželio aplinka: trūksta tinkamo apšvietimo, reikia keisti kiemo dangą. Įstaigoje nėra pagalbos specialistų etatų (psichologo, logopedo, socialinio pedagogo). Neužpildyta trečdalis lopšelio-darželio ploto. 30 proc. darželyje dirbančių pedagogų yra ne specialistai.
Galimybės	Grėsmės
<ol style="list-style-type: none"> Darželyje-lopšelyje yra vietos ir sąlygos organizuoti pradinį ugdymą. 	<ol style="list-style-type: none"> Stipriai mažėja vaikų gimstamumas Juodkrantėje. Didėjantis vaikų priežiūros lopšelyje darželyje mokestis gali sumažinti šia paslauga besinaudojančių asmenų skaičių. Turėdami santykinai didesnes patalpas lopšelis-darželis yra labiau pažeidžiamas dėl didėjančių energijos išlaidų.

Tiek Juodkrantės lopšelis-darželis „Vyturėlis“, tiek Nidos darželis „Ažuoliukas“ susiduria su vaikų mažėjimo problema. Švietimo darbuotojų apklausa parodė, kad aktualiausios problemos su kuriomis dažniausiai susiduria ikimokyklinės įstaigos, yra *pastatų renovacija* (paminėta 12 kartų), mažėjantis *vaikų skaičius* (paminėta 10 kartų), *specialistų trūkumas* (paminėta 8 kartus) ir

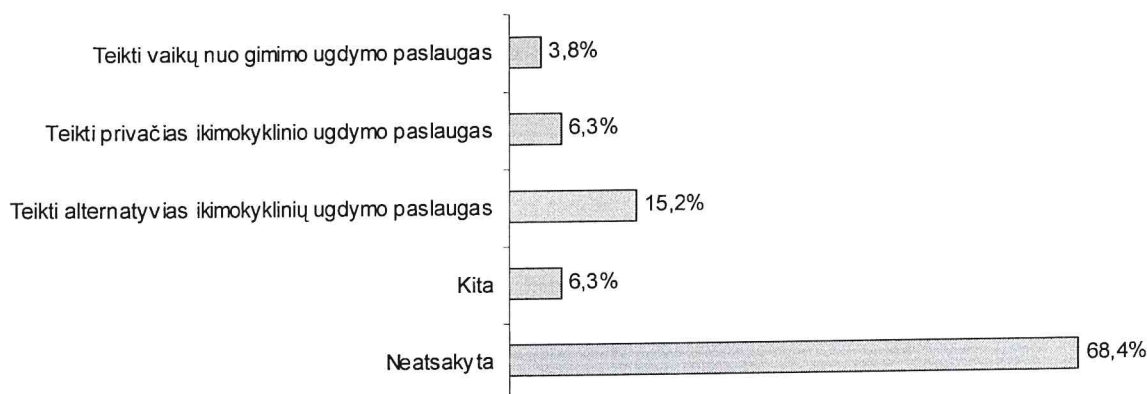
Neringos savivaldybės švietimo sistemos įvertinimas ir perspektyvos

reikalingas *kiemo apšvietimas* (paminėta 6 kartus). Abi įstaigos susiduria su panašiomis problemomis, nors turi ir tam tikrų skirtumų. Juodkrantėje nėra tokia opi specialistų apgyvendinimo problema. Tuo tarpu Nidoje – pastatų materialinė techninė būklė. Pažymėtina, kad galima Juodkrantės lopšelio-darželio „Vyturėlis“ rekonstrukcija sudaro galimybes efektyviau išnaudoti turimas patalpas ir jas pritaikyti papildomų funkcijų vykdymui.

II. 1.3. Ikimokyklinio ugdymo įstaigų infrastruktūros optimizavimas

Siekiant suprasti kokių pokyčių labiausiai reikėtų Neringos savivaldybės ikimokyklinio ugdymo įstaigų sistemoje, atskleista, kad labiausiai laukiamos būtų alternatyvios ikimokyklinio ugdymo paslaugos (pvz. vaikų priežiūra privačiuose namuose, daugiafunkciniuose centruose ir pan.) (21 paveikslas). Įvardindami *kitus* galimus pokyčius, respondentai paminėjo *lopšelio grupės panaikinimą* ir *darželio-pradinės mokyklos institucijos sukūrimą*.

21 paveikslas. Reikalingi pokyčiai Neringos savivaldybės ikimokyklinio ugdymo įstaigų sistemoje švietimo darbuotojų vertinimu.

Šaltinis: autorių tyrimo duomenys

Vertinant ikimokyklinio ugdymo įstaigų tinklo pertvarkos alternatyvas, buvo remtasi šiais kriterijais:

1. Ar alternatyva užtikrina tinkamą ugdymosi aplinką ir ugdymo kokybę?
2. Ar alternatyva finansiškai optimali, ar racionaliai panaudojami ištekliai?

Neringos savivaldybės švietimo sistemos įvertinimas ir perspektyvos

Alternatyva	Privalumai	Trūkumai
Alternatyva 1: nieko nedaryti	<ol style="list-style-type: none"> Užtikrinamas patogus ikimokyklinio vaikų ugdymo paslaugų prieinamumas Juodkrantėje ir Nidoje gyvenančioms ir/ar dirbančioms šeimoms. Sudaromos darbo sąlygos ir užimtumas 34 Neringos savivaldybės gyventojų. 	<ol style="list-style-type: none"> Nepakankamai efektyviai naudojamos lopšeliams-darželiams skiriamos lėšos (tuščioms vietoms finansuoti). Gali pablogėti vaikų fizinė ir socialinė raida.
Alternatyva 2: sujungti abi Neringos savivaldybės ikimokyklinio ugdymo įstaigas (panaikinti Juodkrantės darželį lopšelių „Vyturėlis“ ir organizuoti ikimokyklinio amžiaus vaikų ugdymą tik Nidos lopšelyje-darželyje „Ažuoliukas“)	<ol style="list-style-type: none"> Racionalus ikimokyklinio ugdymo įstaigų ploto ir skiriamų lėšų panaudojimas. 	<ol style="list-style-type: none"> Juodkrantėje gyvenantiems ikimokyklinio amžiaus vaikams susidaro didelis atstumas iki artimiausios ugdymo įstaigos. Naikinant darželį, išaugs bedarbių skaičius.
Alternatyva 3: efektyviau išnaudoti ikimokyklinių įstaigų turimus išteklius (pvz. pastatus, žmogiškuosius išteklius ir pan.): - Nidos lopšelyje-darželyje „Ažuoliukas“ nenaudojamas patalpas pertvarkyti į gyvenamąsias patalpas švietimo įstaigų specialistams. - Juodkrantės darželyje-lopšelyje organizuoti pradinį mokymą.	<ol style="list-style-type: none"> Efektyvesnis patalpų panaudojimas. Sprendžiama specialistų gyvenamojo ploto problema. Išlaikomos darbo vietos, efektyviau panaudojami žmogiškieji ir finansiniai ištekliai. Ikimokyklinio ir pradinio ugdymo sujungimas Juodkrantės lopšelyje-darželyje sąlygos priešmokyklinio ir pradinio ugdymo tęstinumą. 	<ol style="list-style-type: none"> Rizika sulaukti tėvų nepitarimo, kad darželyje būtų įrengti butai auklėtojams ir mokytojams. Nemažos investicijos (įrengti butus, pritaikyti darželio patalpas pradinio klasių moksleiviams).
Alternatyva 4: Juodkrantės lopšelio-darželio patalpose įsteigti universalų daugiafunkcinį centrą	<ol style="list-style-type: none"> Efektyvesnis patalpų panaudojimas. Paslaugų, atitinkančių Juodkrantės gyventojų poreikius, teikimas. Vaikų ir suaugusiųjų užimtumo organizavimas. 	<ol style="list-style-type: none"> Nepakankamas poreikis: Juodkrantėje gyvena mažai gyventojų (apie 700). Šiuo metu kultūrinius ir švietimo gyventojų poreikius tenkina Juodkrantės mokykla.

II. Bendrojo lavinimo mokyklų įstaigų būklė ir vystymosi galimybės

II. 2.1. Bendrojo lavinimo mokyklų būklės, ugdymo turinio analizė bendrojo lavinimo mokyklų tinklo pertvarkos kontekste

2006 m. rugsėjo 21 d. Neringos savivaldybės taryba patvirtino Neringos savivaldybės mokyklų tinklo pertvarkos 2006-2012 metų bendrąjį planą. Plane numatyta pertvarkyti savivaldybės mokyklų tinklą taip, kad būtų sudarytos sąlygos aukštesnei ugdymo kokybei ir veiksmingesniam išteklių panaudojimui.

Mokyklos tinklo pertvarka Neringos savivaldybėje reikalinga dėl mažo vaikų gimstamumo, mokinių ir klasių komplektų skaičiaus sumažėjimo, nepakankamo švietimo įstaigų užpildymo.

Per paskutinius penkerius metus mokinių skaičius Neringos savivaldybėje sumažėjo 15 proc. (1 lentelė). Didžiausias neigiamas pokytis pastebimas lyginant 2007-2008 m. m. ir 2008-2009 m. m. 2008 m. rugsėjo 1 d. bendrojo lavinimo mokyklose mokėsi 34 (10 proc.) moksleiviai mažiau nei 2007-2008 m. m., ir 21 moksleivių mažiau nei buvo prognozuojama Neringos savivaldybės mokyklų tinklo pertvarkos 2006-2012 bendrame plane³. Dėl sumažėjusio gimstamumo per pastaruosius penkerius metus labiausiai sumažėjo pradinių klasių moksleivių skaičius. Tai artimiausiu metu turės įtakos mokinių skaičiaus mažėjimui ir kitose ugdymo pakopose. Kasmet vidutiniškai 3 moksleiviai pabaigę 8 klasę palieka Neringos savivaldybės mokyklas. Beveik visi išvyksta mokytis į Klaipėdą.

1 lentelė. Neringos savivaldybės moksleivių skaičius klasių pakopose.

Klasės	Mokslo metai					Skaičiaus pokytis lyginant su 2004/2005	Pokytis proc. lyginant su 2004/2005
	2004/2005	2005/2006	2006/2007	2007/2008	2008/2009		
I-4	109	102	101	87	78	-31	-28
5-8	139	136	120	123	115	-24	-17
9-10	39	67	76	67	56	17	44
11-12	44	16	20	39	33	-11	-25
Iš viso	331	321	317	316	282	-49	-15

Šaltinis: Švietimo informacinių technologijų centras

³ Neringos savivaldybės mokyklų tinklo pertvarkos 2006-2012 m. bendrame plane buvo prognozuojama, kad 2008-2009 m. m. bendrojo lavinimo mokyklose mokysis 303 moksleiviai. Šiuo metu jų mokosi 282.

Neringos savivaldybės švietimo sistemos įvertinimas ir perspektyvos

2007 m. Neringos savivaldybėje pagal pradinio ugdymo programą (ISCED 1) vidutiniškai klasėje mokėsi 12,3 mokinio (šalyje – 14,3), pagal pagrindinio ugdymo programą (ISCED 2) – 16,3 mokinio (šalyje – 20,6 proc.), pagal vidurinio ugdymo programą (ISCED 3) – 18,0 mokinio (šalyje – 24,6). Neringos savivaldybėje vidutinis vidurinio ugdymo programoje besimokančių mokinių skaičius buvo mažiausias visoje Lietuvoje. Lyginant su 2007 m., 2008 m. vidutinis klasėse besimokančių mokinių skaičius sumažėjo visose ugdymo pakopose. Pagal pradinio ugdymo programą vidutiniškai mokėsi 9,75 mokinio, pagal pagrindinio – 14,25 mokinio ir pagal vidurinio – 16,5 mokinio. Jau dabar dėl mažo vidutinio besimokančių mokinių skaičiaus klasėse, mokyklos priverstos apjungti klases, nekomplektuoti klasių, nesurinkus pakankamai moksleivių. Pavyzdžiui, Juodkrantės Liudviko Rėzos jūrų kadetų pagrindinėje mokykloje nuo 2005-2006 m. m. apjungiamos 2-4 klases (1/3 ir 2/4), 2005-2006 m. m. buvo nuspręsta nekomplektuoti 10 klases, Nidos vidurinėje mokykloje 2005-2006 m. m. buvo nekomplektuojama 11 klasė, o 2006-2007 m. m. – 12 klasė.

Mažėjant moksleivių skaičiui vienam bendrojo lavinimo mokyklos mokiniui tenka daugiau mokyklos patalpų ploto, o tai atitinkamai didina vieno moksleivio mokykloje išlaikymo sąnaudas.

2007 m. Neringos savivaldybėje vienam bendrojo lavinimo mokyklos mokiniui teko 16 m² (Lietuvoje – 12 m²) bendrojo mokyklos patalpų ploto, iš jų 14 kv. metrų pagrindinėje mokykloje ir 18 m² vidurinėje mokykloje. Neringos savivaldybė yra viena iš savivaldybių, kurioje vienam bendrojo lavinimo mokyklos mokiniui tenka daugiausia bendrojo mokyklos patalpų ploto. Ją pagal šį rodiklį lenkia tik Šalčininkų ir Ignalinos rajonų savivaldybės, kur vienam mokiniui tenka 17 m² bendrojo mokyklos patalpų ploto.

2007 m. vienam bendrojo lavinimo mokyklos mokiniui Neringos savivaldybėje teko 5 m² klasių, iš jų 4 m² pagrindinėje mokykloje ir 6 m² vidurinėje mokykloje. Klasių plotas tekęs vienam moksleiviui neviršijo bendro šalies vidurkio. Remiantis šiais rodikliais galima teigti, kad Neringos savivaldybėje esančios pagrindinės mokyklos plotas išnaudojamas efektyviau nei vidurinės. Tam turėjo įtakos ir 2007-2008 m. m. išaugęs mokinių skaičius Neringos savivaldybės pagrindinėje mokykloje.

Mokiniam, turintiems judėjimo negalią, Neringos savivaldybėje nėra pilnai pritaikyta nė viena mokykla: mokyklos neturi prievažų (nuožulnaus judėjimo paviršiaus vertikaliems aukščių skirtumams įveikti) ir specialiai pritaikytų sanitarinių patalpų. Nidos vidurinėje mokykloje ugdymas(is) mokiniams, turintiems judėjimo negalią, pritaikytas tik iš dalies: yra specialios nuvažiavimo rampos neįgaliesiems į valgyklą ir sporto salę. Neringos savivaldybė yra viena iš

Neringos savivaldybės švietimo sistemos įvertinimas ir perspektyvos

aštuonių Lietuvos savivaldybių⁴, kurioje mokiniai, turintys judėjimo negalią, neturi visų sąlygų mokytis bendrojo lavinimo mokyklų pastatuose.

Didele dalimi ugdymo proceso mokykloje kokybę lemia tai, kiek mokyklos turi lėšų tenkinti mokinių poreikius mokymo ir mokymosi procese, apsirūpindamos vadovėliais, mokymo priemonėmis ir tenkindamos mokytojų kvalifikacijos tobulinimo poreikius. Nors ir netiesiogiai ugdymo proceso kokybė priklauso ir nuo to, ar ugdymo proceso dalyviams sudaromos geros ir saugios mokymosi sąlygos, kokybiška ugdymo aplinka.

Remiantis švietimo ir mokslo Statybos ir investicijų skyriaus surinktais duomenimis apie 2000-2007 metais skirtas papildomas valstybės investicijas savivaldybių švietimo objektų statybai ir remontui, skaičiuojant lėšų dydį, tekusį vienam mokiniui, 2000-2007 m. daugiausia investicinių lėšų Lietuvoje gavo Neringos savivaldybė (24,9 tūkst. Lt). Reikia pastebėti, kad vienam mokiniui Neringos savivaldybėje tekusi lėšų dalis beveik 5 kartus viršija Ignalinos rajono savivaldybę, kuri pagal investicijų dydį po Neringos užima antrą vietą visoje Respublikoje. Tai leidžia daryti prielaidą, kad Neringos savivaldybėje yra sukurta gera materialinė bazė ugdymui, leidžianti užtikrinti kokybišką ugdymosi aplinką.

Vadovaujantis 2004 m. spalio 6 d. švietimo ir mokslo ministro įsakymu Nr. ISAK-1554 patvirtintomis Mokyklų tinklo pertvarkos metodinėmis rekomendacijomis, kuriose pateikta ir mokyklų pastatų būklės įvertinimo metodika, abi Neringos bendrojo lavinimo mokyklos priskirtos II mokyklų pastatų grupei (nors vienai mokyklos pastato daliai reikia paprasto remonto). I mokyklų pastatų grupei (renovuotos mokyklos), III mokyklų pastatų grupei (nors vienai mokyklos pastato daliai, išskyrus pastato pamatus, reikia kapitalinio remonto) ir IV mokyklų pastatų grupei (mokyklos pastato pamatams reikia kapitalinio remonto) nepriskirtas nė vienos mokyklos pastatas.

Neringos savivaldybė ir Pagėgių savivaldybė yra vienintelės Lietuvos savivaldybės, kuriose I ir II mokyklų pastatų grupėms priskiriamų mokyklų pastatų dalis siekia 100 proc. Nei vienai iš bendrojo lavinimo mokyklų nereikia kapitalinio remonto. Visi bendrojo lavinimo mokyklų mokiniai ugdomi saugiomis ir patogiomis sąlygomis. Neringos savivaldybės mokiniai yra tarp 33 proc. Lietuvos moksleivių, kurie mokosi geromis ir labai geromis mokymosi sąlygomis.

2007 m. iš savivaldybės biudžeto bendrojo lavinimo mokyklų ugdymo aplinkai užtikrinti ir kitoms bendrojo lavinimo mokyklų reikmėms finansuoti vienam mokiniui buvo skirta 7615 Lt, tai yra 6 kartus daugiau nei vienam vaikui Lietuvoje (1569 Lt). Neformaliojo vaikų švietimo mokykloms išlaikyti – 2287 Lt, tai yra beveik 5 kartus daugiau nei Lietuvoje (468 Lt). Šis vienam

⁴ Mokiniais, turintiems judėjimo negalią, nepritaikyta nė viena mokykla Zarasų, Visagino, Ignalinos, Skuodo, Alytaus, Kazlų Rūdos ir Kaišiadorių savivaldybėse.

Neringos savivaldybės švietimo sistemos įvertinimas ir perspektyvos

moksleiviui skiriamų lėšų skirtumas iš dalies paaiškinamas Neringos savivaldybės švietimo sistemos specifika: mažos mokyklos, nedidelis mokinių skaičius klasėse.

Gerą Neringos savivaldybės bendrojo lavinimo mokyklų būklę parodo ir tai, kad 2006-2007 m. m. nė vienas mokinyš nepatyrė traumos ugdymo metu. Suprantama, mokinių traumatizmą lemia ne tik mokyklų pastatų būklė, bet ir tinkamas ugdymo proceso organizavimas. Nustatytas priklausomumas tarp mokinių traumatizmo ugdymo proceso metu ir bendrojo lavinimo mokyklų būklės bei mokinių dalies, besimokančios skirtingoms pastatų grupėms priskiriamuose mokyklų pastatuose. Mokantis tinkamose patalpose lengviau užtikrinti saugias ugdymosi sąlygas mokyklos moksleiviams.

Neringos savivaldybės švietimo įstaigos ypatingos ir tuo, kad čia vieno bendrojo lavinimo mokyklos mokinio išlaikymas yra brangiausias. Tiesiogiai ugdymui vienam mokiniui panaudotos mokinio krepšelio lėšos 2007 m. siekė 3779 Lt, tai yra penktadaliu daugiau nei vienam mokiniui Lietuvoje (3012 Lt). Vienas iš išlaidas didinančių faktorių Neringoje yra šios savivaldybės geografinė padėtis ir mažesnės nei miesto savivaldybių moksleivių klasės. Todėl išlaidos šioms klasėms išlaikyti – didesnės.

Mokinio krepšelio lėšos, patvirtintos Lietuvos Respublikos Vyriausybės, 2008 m. rugsėjo 1 d. vienam sutartiniam mokiniui siekė 3059 Lt (iki 2008 m. rugpjūčio 31 d. - 2684 Lt), skiriamos mokytojų atlyginimams, socialiniam draudimui, mokyklos valdymui, pedagoginėms – psichologinėms tarnyboms finansuoti, mokytojų kvalifikacijai tobulinti, vadovėliams ir mokymo priemonėms įsigyti, pažintinei mokinių veiklai, mokinių profesiniam konsultavimui.

2007 m. Neringos savivaldybės bendrojo lavinimo mokyklos daugiau lėšų nei numatyta valstybės skyrė vadovėliams įsigyti (72 Lt, valstybės nustatyta – 62 Lt) ir buvo viena iš savivaldybių, vienam vaikui skyrusi daugiausia lėšų vadovėlių įsigijimui. Daugiau lėšų vadovėliams įsigyti skyrė tik Raseinių savivaldybė (81 Lt). Pažintinei veiklai, skaičiuojant vienam vaikui, panaudotos mokinio krepšelio lėšos (15 Lt), daugiau nei du kartus viršijo valstybės nustatytą dydį ir šalies vidurkį (7 Lt). Mokymo priemonėms įsigyti, vienam mokiniui panaudotos tik 17 Lt, šalyje vienam vaikui buvo vidutiniškai išleista 41 Lt (valstybės nustatytas dydis siekė 12 Lt). Pedagoginei psichologinei tarnybai finansuoti ir mokinių profesijos pasirinkimo konsultavimui mokinio krepšelio lėšos buvo beveik nenaudojamos. Galima daryti išvadą, kad 2007 m. pagrindinės bendrojo lavinimo veiklos prioritetai buvo vadovėliai ir pažintinė veikla. Tačiau moksleivių konsultavimui ir profesiniam orientavimui lėšos nebuvo panaudotos.

Neringos savivaldybėje mokinio krepšelio lėšos mokykloms nebuvo perskirstytos. Mokinio krepšelio lėšos buvo panaudotos tik ugdymo procesui finansuoti, kitoms švietimo

Neringos savivaldybės švietimo sistemos įvertinimas ir perspektyvos

reikmėms (mokyklos ūkio reikmėms, ugdymo skoloms padengti ir pan.) mokinio krepšelio lėšų nenaudojo.

Abi Neringos savivaldybės bendrojo lavinimo mokyklos yra pakankamai aprūpintos informacinėmis technologijomis, abi turi internetinį ryšį ir sudaro sąlygas mokiniams, mokytojams ir mokyklų vadovams naudotis informacinėmis technologijomis ugdymo procese. Net 91 proc. bendrojo lavinimo mokyklų kompiuterių buvo prijungti prie internetinio ryšio (šalyje – 83 proc.), todėl šioje savivaldybėje tiesiogiai mokymui ir kitiems tikslams interneto galimybės buvo naudojamos plačiausiai. Visi šie kompiuteriai buvo sujungti į bendrą mokyklos tinklą (šalyje – 70 proc.), kuris sudarė sąlygas naudoti turimas elektronines priemones vidinių mokyklos procesų valdymui, leido mokyklų bendruomenių nariams gauti jiems reikalingą informaciją, esančią tinke, sukurti mokyklos bendruomenės narių bendravimo erdves.

Neringos savivaldybės bendrojo lavinimo mokyklos pagal kompiuterių, turinčių internetinį ryšį, skaičių ir prisijungimo prie bendro mokyklos tinklo procentą, užėmė pirmaujančią vietą tarp kitų šalies savivaldybių.

Neringos savivaldybė išsiskyrė ir pagal mokinių skaičių, tenkantį vienam mokymui naudojamam kompiuteriui: 2007-2008 m. m. vienam kompiuteriui vidutiniškai teko 4,1 mokinio (šalyje – 6,9). Taigi Neringos savivaldybės, Ignalinos r. (3,8), Šalčininkų r. (3,8), Birštono ir Skuodo r. savivaldybės (4,1) mokiniai turėjo palankiausias galimybes pasinaudoti kompiuteriu, jiems buvo užtikrintos galimybės įgyti asmens ir visuomenės poreikius atitinkančią informacinių ir komunikacinių technologijų kompetenciją. Svarbu pažymėti, kad Neringos savivaldybės bendrojo lavinimo mokyklų privalumas tas, kad jos yra mažesnės nei didžioji Lietuvos mokyklų dalis, todėl jose lengviau užtikrinti mažesnę mokinių, tenkančių vienam mokymui naudojamam kompiuteriui, skaičių.

Lietuvos Respublikos švietimo įstatymu nustatyta, kad savivaldybė užtikrina visų būtinų vežioti mokinių nemokamą vežiojimą į mokyklas, o bendrojo lavinimo mokyklos steigėjas (paprastai - savivaldybė) organizuoja visų būtinų vežioti mokinių vežiojimą.

2003 m. liepos 4 d. Lietuvos Respublikos Seimo nutarimu Nr. IX-1700 „Dėl Valstybinės švietimo strategijos 2003-2012 metų nuostatų“ numatyta, kad šalyje turi būti užtikrintas bendrojo lavinimo mokyklų, reorganizuotų pertvarkant švietimo tinklą, mokinių vežiojimas į kitą artimiausią mokyklą, plėtojama visų toli nuo mokyklos, kaimuose ir priemiesčiuose, gyvenančių mokinių ir neįgalių vaikų ir jaunuolių vežiojimo į mokyklą ir iš jos specialiu transportu sistema.

Neringos savivaldybėje būtino kasdienio bendrojo lavinimo mokyklų mokinių vežiojimo į mokyklą ir iš mokyklos poreikis nėra didelis. Toliau nei 3 km nuo mokyklos 2007-2008 m. m.

Neringos savivaldybės švietimo sistemos įvertinimas ir perspektyvos

Neringos savivaldybėje gyveno 6 proc. bendrojo lavinimo mokyklų mokinių. Lietuvoje tais pačiais metais tokie mokiniai sudarė 18 proc. visų mokinių. Vienam mokiniui vežioti savivaldybės vidutiniškai išleidžia 1138 Lt, tai yra tris kartus daugiau nei šalyje (369 Lt).

2007-2008 m. m. Neringos savivaldybėje buvo vežiami 7 proc. 1-8 klasių mokinių ir 3 proc. 9-12 klasių mokinių. Neringos savivaldybėje didžioji mokinių dalis – 66 proc. – 2007-2008 m. m. buvo vežiami privačiu transportu, 34 proc. - kitais būdais (pvz. 12 Juodkrantės mokyklos mokinių buvo vežiami iš vaikų globos namų pagal panaudos sutartį su šių namų steigėja VŠĮ „Aušros žvaigždė“). Nė vienoje kitoje šalies savivaldybėje nebuvo tokios aukštos procentinės vaikų dalies, kuri būtų vežinama privačiu transportu (Lietuvoje vidutiniškai privačiu transportu pervežami 9 proc. mokinių). Žinoma, reikia atsižvelgti ir į tai, kad Neringoje vežiamųjų moksleivių skaičius santykinai mažesnis nei kitose savivaldybėse. Kitas moksleivių pervežimo ypatumas yra tas, kad kai šalyje didžiausia vaikų dalis buvo vežiami maršrutiniu transportu (61 proc.), Neringos savivaldybėje maršrutiniu transportu važinėjo tik 5 vaikai. Neringoje vaikai taip pat nebuvo vežiami mokyklos transportu ir geltonaisiais autobusais. Tuo tarpu šalyje mokyklos transportu pervežami 8 proc., geltonaisiais autobusais – 16 proc. ir 6 proc. visų vežiamųjų vaikų vežiami kitais būdais. 2008 m. rugsėjo 1 d. pavėžėjimo būdų struktūra iš esmės pasikeitė Nidos vidurinei mokyklai įsigijus vieną geltonąjį autobusiuką, kuriuo šiuo metu pervežami 16 Nidos vidurinės mokyklos vaikų. Dabar 70 proc. Neringos savivaldybėje vežiamųjų vaikų, vežami geltonuoju autobusiuku, 30 proc. – kitais būdais. Nuo 2008 m. rugsėjo 1 d. vežiami 8 proc. Neringos savivaldybėje besimokančių vaikų.

Taigi Neringos savivaldybėje bendrojo lavinimo mokyklose sukurta gera ugdymo(si) aplinka, skiriama pakankamai lėšų užtikrinti kokybišką ugdymo organizavimą, užtikrinamas moksleivių, gyvenančių daugiau nei 3 km pavėžėjimas iki jiems artimiausios mokyklos. Tačiau didžiausią įtaką ugdymo kokybei, kaip teigia 2008 m. atliktame tyrime „Bendrujų programų ir išsilavinimo standartų naudojimas/naudingumas planuojant ir organizuojant ugdymą mokykloje“ dalyvavę mokytojai daro mokytojo asmenybė.

2008 m. spalio 1 d. savivaldybės duomenimis, visi Neringos savivaldybės bendrojo lavinimo mokyklos pedagogai turėjo aukštąjį išsilavinimą, 83,3 proc. turėjo pedagoginę kvalifikaciją, 97,9 proc. mokytojų buvo mokomojo dalyko specialistai. Lyginant su 2006 m. Neringos savivaldybėje gana stipriai sumažėjo mokytojų, turinčių pedagoginę kvalifikaciją, dalis. 2006 m. pedagogo kvalifikaciją turėjo 97 proc. visų savivaldybės mokytojų ir pagal šį rodiklį Neringos savivaldybė lenkė kitas Lietuvos savivaldybes. Lietuvoje pedagogų kvalifikaciją turinčių mokytojų dalis bendrojo lavinimo mokyklose 2006 m. sudarė vidutiniškai 93 proc. Pedagogo

Neringos savivaldybės švietimo sistemos įvertinimas ir perspektyvos

kvalifikaciją turinčių mokytojų dalis yra svarbi, nes parodo dirbančių mokytojų įgyto išsilavinimo kokybę ir leidžia prognozuoti, ar mokykloje teikiamas ugdymas yra deramo lygio.

93 proc. savivaldybės įsteigtų mokyklų mokytojų dalis sudarė mokomojo dalyko specialistai: 90 proc. pagrindinėje mokykloje ir 97 proc. vidurinėje mokykloje. Lietuvoje tuo pačiu laikotarpiu mokomojo dalyko specialistai pagrindinėje mokykloje sudarė 87 proc., vidurinėje - 94 proc. Neringos savivaldybės pagrindinė mokykla išsiskiria iš kitų Lietuvos pagrindinių mokyklų kvalifikuota specialistų komanda.

Neringos savivaldybė specifinė ir tuo, kad joje 50 m. ir vyresni mokytojai sudaro beveik pusę visų mokytojų (Lietuvoje tik trečdali). Savivaldybės įsteigtose bendrojo lavinimo mokyklose pagrindines pareigas einantys 50 metų ir vyresni mokytojai sudarė 41 proc. visų mokytojų (šalies vidurkis 29 proc.): pagrindinėje mokykloje 31 proc. (Lietuvoje - 29 proc.), vidurinėje mokykloje – 48 proc. (Lietuvoje – 30 proc.). Ateityje tai gali tapti rimta problema, nes išėjus į pensiją vyresnio amžiaus mokytojams ir nepritraukus jaunų specialistų, ugdymo įstaigose gali atsirasti specialistų trūkumas.

Mokytojos moterys sudarė 79,4 proc. visų savivaldybėje dirbančių mokytojų. Lietuvoje - 87 proc. Neringos savivaldybėje dirba santykinai didesnė vyrų mokytojų dalis nei kitose Lietuvos savivaldybėse.

Siekiant užtikrinti mokymo proceso kokybę didelę reikšmę turi moksleivių ir mokytojų skaičiaus santykis. Mažas moksleivių ir mokytojų skaičiaus santykis rodo, kad klasės yra mažos arba kad mokytojų darbo krūviai yra nedideli. 2007-2008 m. m. Neringos savivaldybėje vienam mokytojui teko 6,3 moksleivio (2008 m. rugsėjo 1 d. – 5,8 moksleivio, pagrindinėje mokykloje – 4,6 moksleivio, vidurinėje mokykloje – 6,5 moksleivio). Neringos savivaldybėje vienam mokytojui lyginant su kitomis savivaldybėmis teko mažiausias moksleivių skaičius.

Ugdymo kokybę vertinama pagal mokyklų paskutiniųjų trejų metų ugdymo rezultatus – mokymosi pasiekimus, mokymosi sėkmingumą, ugdymo diferencijavimą ir individualizavimą, pamokų lankomumą.

Neringos savivaldybėje pagrindinį išsilavinimą vidutiniškai įgyja 99,9 proc. mokyklų moksleivių, išklausių 10 klasės ugdymo programą.

Vidurinį išsilavinimą vidutiniškai įgyja 100 proc. savivaldybės moksleivių, baigusių 12 klasę. Iš 85,14 proc. išlaikytų valstybinių brandos egzaminų tik 35,27 proc. (šalyje 89,82 proc.) išlaikyti „puikiai“, „labai gerai“ ir „gerai“. Tokį mažą „gerai“ išlaikiusiųjų moksleivių skaičių gali lemti dvi priežastys: nepakankamas abiturientų pasiruošimas valstybiniam egzaminams arba jų negebėjimas įvertinti savo jėgų. Nidos vidurinės mokyklos vadovybės teigimu, kasmet mokykla 3-4

Neringos savivaldybės švietimo sistemos įvertinimas ir perspektyvos

abiturientams nerekomenduoja pasirinkti laikyti valstybinių egzaminų dėl nepakankamų jų gebėjimų (moksleivių pusmečio įvertinimo vidurkis siekia 4,5-6 balus).

Neringos savivaldybės mokyklose keliamų į aukštesnę klasę su nepatenkinamu pažymiu ar pažymiais moksleivių nėra, nei vienas mokinys nepaliktas kartoti kurso.

Vieno moksleivio ugdymui diferencijuoti ir individualizuoti mokyklose vidutiniškai skiriama 0,06 val. per savaitę. Diferencijuota pagalba specialių poreikių mokiniams teikiama tiek Nidos vidurinėje, tiek Juodkrantės pagrindinėje mokykloje.

2008 m. spalio mėn. atlikta Neringos savivaldybės švietimo darbuotojų apklausa parodė, kad aktualiausiomis bendrojo lavinimo mokyklų problemomis švietimo darbuotojai laiko mažėjantį moksleivių skaičių (paminėta 22 kartus) bei specialistų apgyvendinimą (nurodyta 8 kartus). Kitos problemos, su kuriomis susiduria bendrojo lavinimo mokyklos, pasak jų, yra: jaunų specialistų trūkumas, nepakankama pedagogų kompetencija, egzaminų organizavimo problemos, moksleivių mokymosi motyvacijos trūkumas, per maža tėvų atsakomybė už vaiko ugdymą, finansavimo stoka, maži atlyginimai, nepakankamas bendradarbiavimas tarp mokyklos, tėvų ir savivaldybės švietimo skyriaus.

II. 2.1.1. Nidos vidurinė mokykla

Nidos vidurinė mokykla įsteigta 1956-09-01 d. 1956 m. mokykla buvo Klaipėdos apskrities pradinė mokykla, 1958-1962 m. – Klaipėdos miesto II-oji septynmetė mokykla. Nuo 1962 m. - Neringos I-oji aštuonmetė mokykla, nuo 1971 m. – Nidos vidurinė mokykla.

Nidos vidurinė mokykla yra savivaldybės biudžetinė įstaiga, mokyklos steigėjas – Neringos savivaldybės Taryba. Mokyklos buveinė: – G. D. Kuverto g. 12, LT- 93012, Neringa. Nidos vidurinė mokykla vykdo vidurinio, pagrindinio ir pradinio ugdymo programas.

Ugdymo turinys mokykloje formuojamas ir įgyvendinamas pagal Švietimo ir mokslo ministerijos patvirtintus Bendruosius ugdymo planus ir Bendrąsias programas bei Išsilavinimo standartus. Nidos vidurinė mokykla sudaro sąlygas ankstyvajam ir pagilintam užsienio kalbų mokymuisi, vykdo neformalųjį ugdymą, specialiųjų poreikių vaikų ugdymą bendrosiose klasėse (grupėse), organizuoja profesinį orientavimą, informavimą ir konsultavimą, vykdo prevencinę veiklą, rūpinasi tėvų švietimu, kuria mokyklą kaip vietos bendruomenės kultūros židinį. Bendradarbiaudama su VĮ „Kauno paslaugų verslo darbuotojų profesinio rengimo centru“ nuo 2005 m. vykdo suaugusiųjų profesinį mokymą.

Neringos savivaldybės švietimo sistemos įvertinimas ir perspektyvos

Vaikai į mokyklą priimami Neringos savivaldybės tarybos nustatyta tvarka, sulaukę 7 metų ir pasiekę mokyklai reikalingą brandumo lygį. Mokinių priėmimas įregistruojamas sudarant sutartį tarp mokyklos ir mokinio ar jo tėvų (globėjų).

Nidos vidurinės mokyklos nuostatuose nurodyta, kad mokykloje besimokantys moksleiviai turi teisę į nemokamą ugdymą, jiems turi būti sudarytos sąlygos įgyti valstybinius standartus atitinkantį išsilavinimą. Mokykla turi garantuoti geros kokybės švietimą, sudaryti moksleiviams sąlygas pasirinkti mokymo programas ir kai kurias programas papildančius modulius. Mokiniai turi teisę į psichologinę ir specialiąją pedagoginę, informacinę pagalbą, sveikatos priežiūrą mokykloje. Moksleiviams turi būti užtikrintas nešališkas mokymosi pasiekimų vertinimas, teikiama visa su mokymusi susijusi informacija. Dėl įvairių išorinių ir vidinių mokyklos sąlygų mokykloje ne visada pavyksta užtikrinti šias moksleivių teises.

Dėl mažo vyresniųjų klasių (11-12 kl.) moksleivių skaičiaus sunku užtikrinti kokybišką viduriniojo ugdymo programos įgyvendinimą. Mokykloje didžiąją mokomųjų dalykų dalį moko tik vienas tam tikros srities specialistas, kuris veda pamokas visų pakopų moksleiviams. Dėl mažos mokyklos specifikos mokytojams sudėtinga pasiūlyti labai įvairių programų modulius, todėl ne visi vyresniųjų klasių moksleiviai turi galimybę pasirinkti norimus ir jų poreikius atitinkančius mokomojo dalyko programos modulius. Todėl tiek mažas pedagogų skaičius, tiek nepakankamas moksleivių skaičius nesudaro sąlygų atsirasti sveikai konkurencijai, kuri sąlygotų aukštesnę ugdymo kokybę.

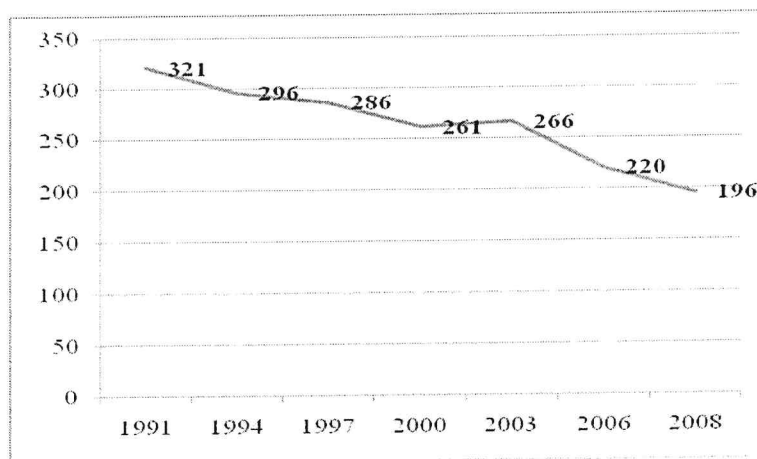
Mokykloje dirba logopedas (0,5 etato), psichologas (0,75 etato) ir socialinis pedagogas (0,75 etato). Šie specialistai mokykloje dirba ne pilnu etatu. Siekiant užtikrinti reikiamos socialinės, psichologinės ir pedagoginės pagalbos teikimą mokykloje, reikėtų padidinti šių specialistų atsakomybę, įvedant pilnus etatus.. Mokykla yra vienintelė vieta savivaldybėje, kurioje moksleiviai gali gauti reikiamą pedagoginę, socialinę ir psichologinę pagalbą, kadangi Neringos savivaldybėje nėra pedagoginės-psichologinės vaikų tarnybos.

2005-2006 m. m. atlikto vidaus audito duomenimis, Nidos vidurinėje mokykloje visi ugdymo turinio veiklos rodikliai buvo įvertinti gerai (3 lygmeniu), tai yra ugdymo turinys turėjo stipriųjų savybių daugiau nei trūkumų. Mokykloje užtikrinamas integruotas mokymas, tačiau, kaip nurodoma ataskaitoje, integruoto ugdymo programų sudarymui skiriamas nepakankamas dėmesys. Mokomieji dalykai derinami su papildomu ugdymu, aktyviai vykdoma projektinė veikla. Mokykloje sudaromos sąlygos pasirinkti mokomuosius dalykus, programų modulius, tačiau dėl mažo 11-12 klasių moksleivių skaičiaus, nėra galimybių užtikrinti visų moksleivių poreikius tenkinantį programų modulių mokymą. Tam turi įtakos ir mažas vieno mokomojo dalyko

specialistų skaičius, būdingas mažoms mokykloms. Nidos vidurinės mokyklos specialiųjų poreikių moksleiviams yra sudaromos programos, kurios atitinka jų mokymosi galimybes.

2008 m. spalio 1 d. mokykloje mokėsi 196 mokiniai, tai yra 5,8 proc. mažiau nei tuo pačiu metu 2007 m. ir 21,3 proc. mažiau nei 2003 m. Mokinių skaičius Nidos vidurinėje mokykloje nuo Lietuvos nepriklausomybės atkūrimo kasmet mažėja. Per paskutinius 15 metų mokinių skaičius mokykloje sumažėjo 100 vaikų (1993-1994 m. m. mokykloje mokėsi 296 moksleiviai).

22 paveikslas. Moksleivių skaičius Nidos vidurinėje mokykloje 1991-2008 m.

Šaltinis: Švietimo ir sporto skyrius

Pagrindinė moksleivių skaičiaus mažėjimo priežastis – sumažėjęs vaikų gimstamumas: 1991 m. Neringoje gimė 27 vaikai, 1997 m. – 20, 2000 m. – 19, 2003 m. – 16 vaikų. Tačiau nuo 2004 m. nors ir netolygiai pradėjęs augti vaikų gimstamumas leidžia tikėtis, kad nuo 2010-2011 m. m. Nidos vidurinėje mokykloje pradės augti ir moksleivių skaičius.

Kita moksleivių skaičiaus mažėjimo priežastis – mokinių perėjimas į kitas ugdymo įstaigas. Dauguma išeinančių moksleivių Nidos mokyklą palieka po 8 ir 10 klases. Dalis jų renkasi Klaipėdos gimnazijas ar vidurines mokyklas, tikėdamiesi geresnės ugdymo kokybės, daugiau galimybių renkantis papildomus mokymo programų modulius, tikisi geriau pasiruošti baigiamiesiems egzaminams. Didžioji dalis moksleivių, išeinančių baigus 10 klasę, pasirenka kryptingą meninį ugdymą ar profesines studijas. Dėl šių priežasčių 2008 m. rugsėjo 1 d. mokykloje mokėsi 11 vaikų mažiau nei 2007-2008 m. m.

Mokykloje dirba 30 pedagogų, 5 administracijos darbuotojai, 24,5 etato skirta aptarnaujančiajam personalui. Per paskutinius penkerius metus pedagogų skaičius nesikeitė. Visi mokytojai įgiję turi aukštąjį išsilavinimą ir yra dalyko specialistai⁵. 1 mokytojas turi eksperto

⁵ Tik etikos ir technologijų mokytojai nėra dalyko specialistai, tačiau abu mokytojai turi aukštąjį išsilavinimą ir baigę pedagogines studijas: etikos mokytojas yra muzikos pedagogikos specialistas, technologijų – dailės pedagogikos specialistas.

Neringos savivaldybės švietimo sistemos įvertinimas ir perspektyvos

kvalifikacinę kategoriją, 7 – mokytojo metodininko, 11 – vyr. mokytojo, 2 mokytojo, 7 mokytojai neatestuoti. Lyginant su ankstesniais metais, sumažėjo neatestuotų mokytojų skaičius, išaugo mokytojų metodininkų skaičius. 2007-2008 m. m. trys pedagogai (psichologijos, informatikos ir muzikos) įgijo magistro laipsnį. Galima teigti, kad Nidos mokyklos mokytojų kvalifikacijos lygis auga, mokytojai nuolat kelia savo kvalifikaciją, o tai turi tiesioginės įtakos jų dėstomų dalykų kokybei. Tačiau viena iš pagrindinių problemų, su kuriomis susiduria Nidos mokykla, yra naujų specialistų pritraukimas į mokyklą. Didelė dalis Nidos vidurinėje mokykloje dirbančių pedagogų yra vyresnio amžiaus. Išėjus vienam ar keliems mokytojams, mokyklos vadovybei gana sudėtinga surasti, kas juos pakeistų. Pačioje Neringos savivaldybėje mokytojų pasiūla labai maža, todėl pedagogų tenka ieškoti visoje Lietuvoje. Pedagogus į Neringos savivaldybę pritraukti gana sunku, kadangi jie susiduria su apgyvendinimo ir pragyvenimo problema.

Mokykla rengia ir aktyviai dalyvauja įvairiuose tarptautiniuose, respublikiniuose, regioniniuose ir miesto projektuose, konferencijose, renginiuose ir akcijose. Vien 2007-2008 m. m. mokyklos mokytojai ir mokiniai dalyvavo 9 tarptautiniuose, 7 respublikiniuose, 5 regioniniuose ir miesto projektuose bei renginiuose. Vienas iš tarptautinių projektų, kuriame dalyvavo Nidos vidurinė mokykla, yra LIONS QUEST projektas „Paauglystės įgūdžių ugdymosi programa“, pasaulyje pelnęs didžiausią pripažinimą pozityvios prevencijos prasme. Nidos vidurinė mokykla yra UNESCO asocijuotų mokyklų tinklo narė. Tinklas Lietuvoje vienija 23 įvairių tipų mokyklas. Pagrindinis šio projekto tikslas – suburti pasaulio mokyklas vystyti projektus, kurie stiprintų taikos kultūros puoselėjimą ir tolerancijos ugdymą. Mokykla yra gavusi du tarptautinius įvertinimus: Europos pažymėjimą, kuriuo buvo apdovanota kaip viena iš geriausių tarptautinę veiklą vykdančių švietimo institucijų, ir Mondialogo sertifikatą. 2007 m. mokyklos vadovė Rūta Žeimienė kartu su dr. I. Dągyte, Vytauto Didžiojo universiteto Viešosios komunikacijos katedros docente, išleido netradicinio formato knygą „Nidos vidurinės mokyklos vaikai, veidai ir pasauliai“, kurioje atsispindi mokyklos mokinių savikūra, jų požiūris į gyvenimo kūrybą, pomėgiai.

Mokykloje aktyviai vystoma gamtosauginė veikla. 2007 m. už šią veiklą buvo suteikta Žalioji vėliava. Nidos vidurinė mokykla viena iš trijų Neringos savivaldybės švietimo įstaigų, turinčių Žaliąją vėliavą.

Mokykloje vykdoma žalingų įpročių ir nusikalstamumo prevencija: atliekami tyrimai (6-12 klasių mokinių apklausa apie tabako, alkoholio, narkotinių ir kitų psichoaktyvių medžiagų vartojimą, mokyklos aplinkos tyrimas), organizuojami susitikimai (vyko susitikimai su Klaipėdos visuomenės centro specialistais, su LR Vaiko teisių tarnybos kontroliere), teikiamos psichologo konsultacijos.

Neringos savivaldybės švietimo sistemos įvertinimas ir perspektyvos

Nidos vidurinėje mokykloje veikia akredituotas profesinio informavimo taškas (PIT). Mokiniai planuodami savo karjerą gali naudotis internetinėmis duomenų bazėmis, PIT atliekami tyrimai, teikiamos konsultacijos, dalinama naudinga medžiaga, organizuojami seminarai.

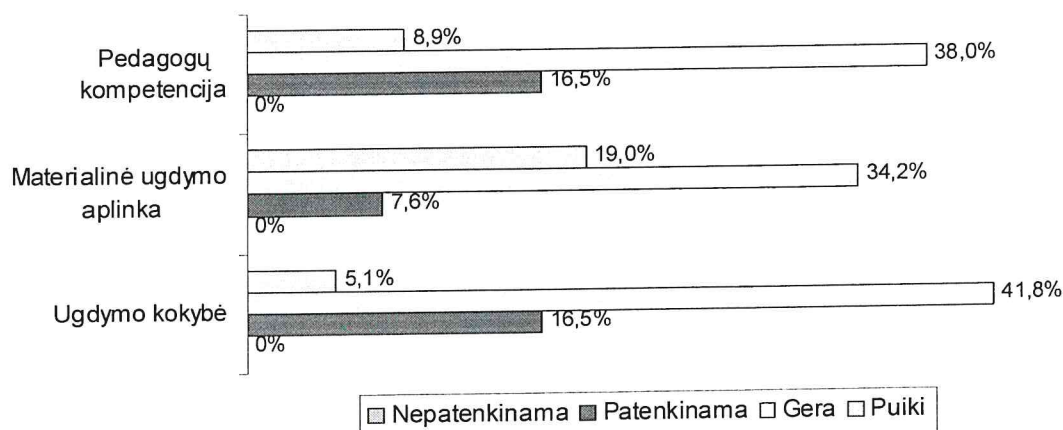
Nidos vidurinėje mokykloje taip pat organizuojamas suaugusių profesinis mokymas. Suaugę gali mokytis kurorto verslo vadybos ir administravimo neuniversitetinių studijų programoje. 2008 m. programoje mokėsi 14 Neringos savivaldybės suaugusiųjų.

Mokykla yra finansuojama iš valstybės ir savivaldybės biudžeto pagal asignavimų valdytojo patvirtintą sąmatą. 2008 m. valstybės skirtos lėšos sudarė tūkst. 870,4 tūkst. Lt (mokinio krepšelio lėšos), savivaldybės – 1801,5 tūkst. Lt (be to, savivaldybė papildomai skyrė 85,2 tūkst. Lt mokinio krepšeliui finansuoti). Specialiųjų programų lėšos sudarė 4,6 tūkst. Lt. Dar vienas Nidos vidurinės mokyklos pajamų šaltinis – mokyklos fondas, kuriam lėšas sudaro savanoriški asmenų, organizacijų ir įmonių įnašai, pajamos iš paties fondo veiklos, užsienio valstybių organizacijų ir piliečių taip pat tarptautinių organizacijų aukojamos lėšos ir materialinės vertybės.

Nidos vidurinei mokyklai LR vyriausybės 2007 m. gruodžio 17 d. nutarimu Nr. 1385 buvo nustatytas naujas bazinis mokinio krepšelio koeficientas, taikomas gyvenviečių mokykloms. Dėl didesnio koeficiento taikymo Nidos vidurinė mokykla skiriamų lėšų suma išaugo beveik trečdaliu.

Nidos vidurinė mokyklos pastatas renovuotas, priskiriamas II mokyklų pastatų grupei. Mokyklos plotas – 3.697,29 kv. m. Vienam mokiniui, kuris mokėsi Nidos vidurinėje mokykloje 2008 m. rugsėjo 1 d. teko didžiausias plotas visoje šalyje - 18, 8 kv. metrai. Vidutiniškai vienam mokiniui šalyje tenka 12 kv. metrų. Moksleiviams sudarytos geros mokymosi sąlygos. Tai parodė ir švietimo darbuotojų ir moksleivių tėvų apklausa, kurioje dalyvavo 79 švietimo darbuotojai ir 233 tėvai. Neringos švietimo darbuotojai palankiau vertina materialinę ugdymo aplinką nei pedagogų kompetenciją (23 paveikslas).

23 paveikslas. Nidos vidurinės mokyklos būklė švietimo darbuotojų vertinimu.

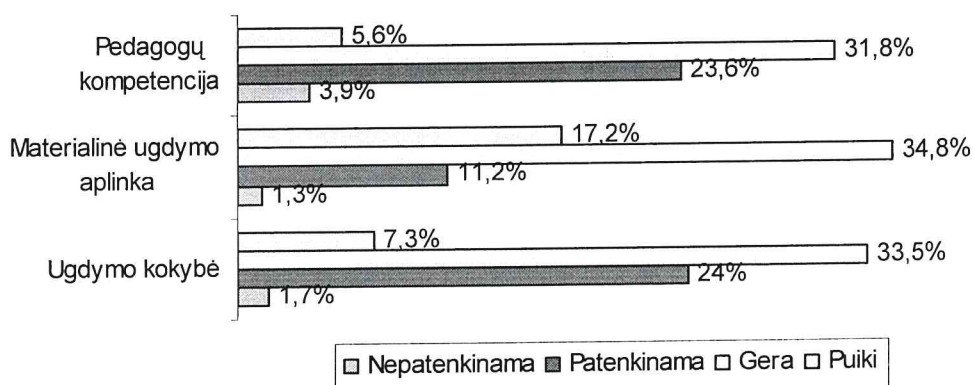

Šaltinis: autorių tyrimo duomenys

Neringos savivaldybės švietimo sistemos įvertinimas ir perspektyvos

Nidos vidurinės mokyklos materialinę ugdymo aplinką respondentai-tėvai taip pat įvertino palankiau nei pedagogų kompetenciją ar ugdymo kokybę. Apie 24 procentus respondentų-tėvų pedagogų kompetenciją ir ugdymo kokybę vertino tik *patenkinamai* (24 paveikslas).

24 paveikslas. Nidos vidurinės mokyklos būklė moksleivių tėvų vertinimu.

Šaltinis: autorių tyrimo duomenys

Kaip ir ikimokyklinio ugdymo įstaigų vertinimo atveju, švietimo darbuotojai ugdymo kokybę ir pedagogų kompetenciją vertina palankiau nei moksleivių tėvai.

Atskleidžiant pagrindines problemas Nidos vidurinėje mokykloje matyti, kad daugiausia nerimo tėvams kelia *kompetentingų ir jaunų pedagogų trūkumas* (paminėta 46 kartus), *disciplinos nebuvimas* (paminėta 18 kartų) ir *naujo kompetentingo mokyklos vadovo troškimas* (paminėta 8 kartus).

Nidos vidurinės mokyklos SSGG analizė

Stiprybės	Silpnybės
<ol style="list-style-type: none"> Mokykla bendradarbiauja su įvairiomis Lietuvos ir užsienio mokyklomis, institucijomis, fondais. Pedagogai nuolat tobulina savo kvalifikaciją. Mokykloje veikia akredituotas profesinio informavimo taškas. Bibliotekoje įdiegta MOBIS programa. Materialinė mokyklos bazė nuolat gerinama: įrengta treniruoklių salė, įsigyti 4 stalo teniso stalai, buhalterijos, bibliotekos administravimui įrengta moderni programinė įranga; sukurta ugdymo modeliavimo įranga; kompiuterių administravimui įdiegtas serveris; įdiegta interaktyvi lenta. Mokykloje organizuojamas profesinis suaugusiųjų mokymas. Mokykla gauna pakankamą finansavimą. Nuo 2008 m. skaičiuojamas didesnis bazinis 	<ol style="list-style-type: none"> Sunkumai dėl vidurinio ugdymo programos kokybės užtikrinimo: nėra pakankamai galimybių sudaryti visas sąlygas moksleiviams pasirinkti norimus dalykus ir jų modulius. Brandos egzaminų organizavimo problemos, kylančios dėl mokyklinių brandos egzamino komisijos sudarymo (kadangi mokykloje nėra trijų mokomųjų dalykų specialistų, reikia ieškoti pedagogų kitose savivaldybėse ir organizuoti jų atvykimą į mokyklą). Nepakankama tėvų atsakomybė už vaikų ugdymą(si). Trūksta glaudaus abipusio bendradarbiavimo tarp mokyklos ir moksleivių tėvų. Nepakankama moksleivių ugdymo(si) motyvacija. Trūksta jaunų ir kompetentingų pedagogų. Mokykloje dirba po vieną dalyko specialistą,

Neringos savivaldybės švietimo sistemos įvertinimas ir perspektyvos

<p>mokinio krepšelio koeficientas, taikomas gyvenviečių mokykloms.</p> <p>8. Mažas moksleivių skaičius leidžia teikti individualizuotą ugdymą.</p> <p>9. Aukšta pradinio ugdymo kokybė.</p> <p>10. Mokykloje organizuojamas turiningas neformalus ugdymas.</p> <p>11. Mokykloje vykdoma aktyvi projektinė veikla, mokiniams sudaromos geros saviraiškos galimybės.</p>	<p>nesudaromos konkurencinės sąlygos, mokytojai negali specializuotis tam tikrose pakopose, nes vienu metu dirba su visų lygių klasėmis (5-12 kl.), o tai turi įtakos ugdymo kokybei.</p> <p>7. Ugdymo(si) užimtumo spragos mokytojams išvykus į edukacinius, kvalifikacinius renginius, į brandos egzaminus (išvykus dalyko specialistui, nėra, kas jį pakeistų).</p> <p>8. Atvykusių specialistų apgyvendinimo problema, kuri sąlygoja specialistų trūkumą.</p>
Galimybės	Grėsmės
<p>1. Mokykloje plėsti suaugusių švietimo programų pasiūlą. Prisidėti prie mokymosi visą gyvenimą sąlygų sudarymo Nidos bendruomenės nariams.</p> <p>2. Sukurti efektyvią profesinio informavimo sistemą, tenkinančią ne tik mokyklos, bet ir visos Nidos bendruomenės poreikius.</p> <p>3. Glaudžiau bendradarbiauti su Juodkrantės Liudviko Rėzos jūrų kadetų mokykla pritraukiant ir ugdant pedagogus bei moksleivius.</p>	<p>1. Mažėjantis mokinių skaičius.</p> <p>2. Dėl mažos pedagogų pasiūlos Neringos savivaldybėje, mokyklai artimiausiu metu gali trūkti specialistų. Didžioji pedagogų dalis – pagyvenę mokytojai.</p> <p>3. Geriausi mokiniai išvyksta mokytis į gimnazijas Klaipėdoje.</p>

II. 2.1.2. Juodkrantės Liudviko Rėzos jūrų kadetų mokykla

Juodkrantės Liudviko Rėzos jūrų kadetų pagrindinės mokyklos įsteigimo data - 1956 m. Iki 1966 m. buvusi Klaipėdos 12-tąja pradine mokykla, mokykla buvo reorganizuota į Neringos miesto 2-ąją aštuonmetę mokyklą. 1994 m. mokyklai suteiktas Liudviko Rėzos vardas. 2006 m. liepos 21 d. Neringos savivaldybės taryba priėmė sprendimą pritarti Juodkrantės Liudviko Rėzos pagrindinės mokyklos reorganizavimui į Juodkrantės Liudviko Rėzos jūrų kadetų mokyklą.

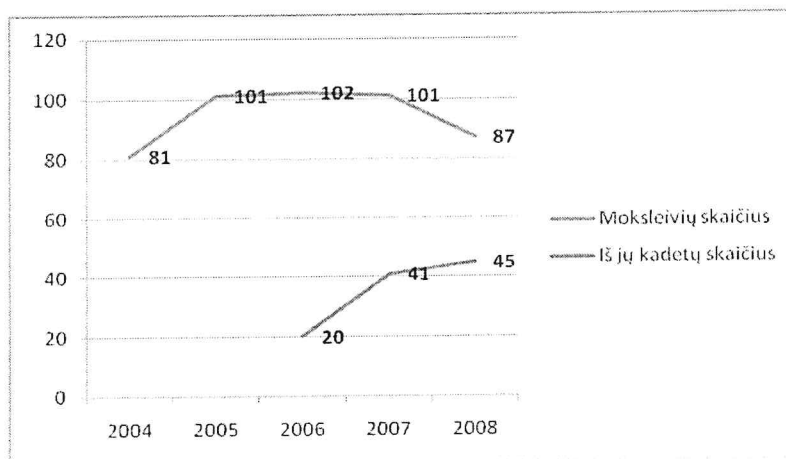
Juodkrantės mokykla yra biudžetinė įstaiga, įsikūrusi Juodkrantės gyvenvietėje, L. Rėzos g. 8, LT- 93101, Neringa. Mokykla teikia bendrąjį pradinį ir pagrindinį išsilavinimą. Nuo 2006 m. mokykloje pradėta įgyvendinti netradicinė kadetų ugdymo programa, kuri moksleiviams suteiks ne tik pagrindinį išsilavinimą, bet ir papildomas su jūreivyste ir laivininkyste susijusias kompetencijas. 2006 m. balandžio 5 d. Neringos savivaldybės tarybos sprendimu patvirtintoje Liudvikos Rėzos jūrų kadetų akademijos koncepcijoje numatyta ateityje mokykloje teikti ir vidurinio ugdymo programą mokyklą lankantiems moksleiviams.

2007-2008 m. m. Juodkrantės mokykloje mokėsi 101 moksleivis, iš jų 28 moksleiviai mokėsi pagal pradinio ugdymo programą, 73 moksleiviai – pagal pagrindinio ugdymo programą. Pagal papildomą – nuo 2008 m. neformaliają - jūrų kadetų ugdymo programą mokėsi 41 moksleivis. 2008 m. rugsėjo 1 d. naujus mokslo metus pradėjo 87 moksleiviai (iš jų 45 kadetai), tai

Neringos savivaldybės švietimo sistemos įvertinimas ir perspektyvos

yra beveik 14 proc. mažiau nei 2007-2008 m. m. Mokykla pagal mokinių skaičių yra viena mažiausių visoje Lietuvoje.

25 paveikslas. Moksleivių skaičius Juodkrantės mokykloje 2004-2008 m.

Šaltinis: Savivaldybės Švietimo ir sporto skyrius

Didžioji mokykloje besimokančių moksleivių dalis yra Juodkrantėje gyvenantys vaikai. Keletas vaikų atvažiuoja iš kitų Neringos savivaldybės gyvenviečių – Pervalkos, Preilos, Nidos. Į Juodkrantės pagrindinę mokyklą kasmet ateina vis mažiau Juodkrantėje gyvenančių vaikų. Pagrindinė priežastis – mažėjantis vaikų gimstamumas šioje gyvenvietėje. Juodkrantės seniūnijos duomenimis pastaraisiais metais Juodkrantėje gimsta tik 2-4 vaikai (2 lentelė).

2 Lentelė. Gimusių vaikų skaičius Juodkrantės seniūnijoje.

Metai	Vaikų skaičius	Iš jų
1997	5 vaikai	
1998	8 vaikai	1 vaikas atvykęs iš Nidos
1999	3 vaikai	1 vaikas išvyko, 2 atvyko iš kitų miestų
2000	5 vaikai	1 vaikas išvyko, 1 atvyko
2001	8 vaikai	1 vaikas išvyko
2002	5 vaikai	1 vaikas išvyko į užsienį, 1- į Klaipėdą
2003	6 vaikai	2 vaikai išvyko į užsienį, 1 gyvena Klaipėdoje
2004	4 vaikai	1 gyvena Klaipėdoje)
2005	2 vaikai	
2006	1 vaikas	
2007	5 vaikai	1 išvyko
2008	1 vaikas	1 tik deklaravęs gyvenamą vietą, bet pastoviai negyvenantis

Šaltinis: Juodkrantės seniūnija

Neringos savivaldybės švietimo sistemos įvertinimas ir perspektyvos

Mažėjant vaikų gimstamumui, bendrojo lavinimo mokyklos paslaugų poreikis taip pat mažėja. Po kelių metų šis poreikis gali taip sumažėti, kad Juodkrantėje neapsimokės išlaikyti bendrojo lavinimo mokyklos Juodkrantėje gyvenantiems vaikams. Jau šiuo metu dėl mažo moksleivio skaičiaus jungiamos klasės: 2007-2008 m. m. dešimtmetėje Juodkrantės mokykloje, kur teikiamas pagrindinis ugdymas, buvo suformuoti tik 8 klasių komplektai (1/3 jungtinė, 2/4 jungtinė, 5, 6, 7, 8, 9, 10 klasės).

Nuo 2008 m. rugsėjo 1 d. pagal neformaliąją kadetų ugdymo programą mokosi 45 Juodkrantės mokyklos moksleiviai. Nuo 2006 m., kai mokykloje pradėtas kadetų ugdymas, moksleivių, norinčių mokytis pagal šią programą, skaičius kasmet augo. 2006 m. buvo ugdomi 20 kadetų, 2007 m. – 41 kadetas, 2008 m. – 45 kadetai. Visi 5, 6, 7 klasių mokiniai mokėsi pagal neformalią kadetų ugdymo programą. 2007-2008 m. m. mokėsi 28 kadetai iš Juodkrantės, 8 kadetai iš Klaipėdos ir 5 iš Nidos. 2008 m. rugsėjo 1 d. atvyko tik vienas kadetas iš Nidos. Mokyklos vadovybės teigimu vaikai, atvykstantys iš kitur, negali mokytis mokykloje dėl neišspręsto vaikų apgyvendinimo klausimo.

Mokykloje dirba 19 kvalifikuotų pedagogų (vienam pedagogui tenka 4,6 mokinio), iš jų vienas socialinis darbuotojas, turintis 0,5 etato. 18 (94,7 proc.) mokytojų yra įgiję aukštąjį išsilavinimą, 1 (5,3 proc.) aukštesnįjį. Mokykloje yra 3 mokytojai metodininkai (15,8%), 8 pedagogai (42,1%) turi vyr. mokytojo kvalifikacinę kategoriją, 7 mokytojai (36,8%) - mokytojo kvalifikacinę kategoriją. 13 mokytojų (68,4%) Juodkrantės Liudviko Rėzos jūrų kadetų mokykla yra pagrindinė darbovietė, 5 (26,3%) – nepagrindinė darbovietė. Pagalbinį personalą sudaro 13 asmenų (40,6 proc. visų darbuotojų).

Nuo 2008 m. sausio mėn. mokykloje pradėjo dirbti socialinis pedagogas, turintis 0,5 etato. Nors situacija pagerėjo, mokykloje tebetrūksta specialiosios pagalbos specialistų, turimas 0,5 etatas neužtikrina efektyvios specialiosios, socialinės ir psichologinės pagalbos teikimo. Mokykloje pagal specialiojo ugdymo programą mokosi 1 mokinė, socialinės rizikos vaikų grupei priskirti 4 mokiniai, mokykloje mokosi taip pat vaikai iš 6 socialinės rizikos šeimų.

2008 m. atlikus mokyklos vidaus auditą, kuriuo buvo siekiama įvertinti mokyklos išteklius, nustatyta, kad mokyklos materialiniai ištekliai yra nepakankami. Pagrindinė problema – patalpų trūkumas ir nedidelės ugdymui skirtos patalpos. Nėra patalpų mokyklos bibliotekai, mokinių rūbinei, labai maža valgykla (25 vietos) ir virtuvė, nėra sandėlių ir pasiruošimui skirtų patalpų, nestandartinė (maža) sporto salė, nėra patalpos treniruokliams. Nėra bendrabučio mokiniams ir mokytojams.

Neringos savivaldybės švietimo sistemos įvertinimas ir perspektyvos

Mokyklos plotą sudaro 1.373,87 m². Kapitalinis remontas mokykloje atliktas 1997-1998 m. m. (Juodkrantės Liudviko Rėzos pagrindinė mokykla buvo pirmoji Lietuvos Respublikoje, kuriai buvo skirtos lėšos pastato rekonstrukcijoms). 1999 m. mokyklos patalpos atiduotos eksploatacijai. Mokyklai reikalingas tik kosmetinis remontas, fizinė pastato būklė gera (mokykla priskiriama II mokyklų pastatų grupei). Tačiau kai kurios ugdymo patalpos yra per mažos ir neatitinka Lietuvos higienos normos HN 21:2005 reikalavimų.

2007 m. bendrą mokyklos biudžetą sudarė 797,91 tūkst. Lt. 2007 m. mokyklos plėtrai skirta 100 tūkst. Lt iš Vyriausybės fondo. 2008 m. mokyklos biudžetas išaugo 24 proc. ir siekė 1047,7 tūkst. Lt (neįskaičiuojant lėšų gautų už mokamas paslaugas, patalpų nuomą ir paramą).

3 lentelė. Juodkrantės Liudviko Rėzos jūrų kadetų mokyklos biudžetas

Skirtos lėšos	2006 m.	2007 m.	2008 m.
Valstybės lėšos (mokinio krepšelis)	320,5 tūkst. Lt.	459,6 tūkst. Lt.	536,5 tūkst. Lt.
Savivaldybės lėšos	235,7 tūkst. Lt.	310,2 tūkst. Lt.	435,3 tūkst. Lt.
Pavėžėjimas	6,5 tūkst. Lt.	9,5 tūkst. Lt.	21,9 tūkst. Lt.
Socialinė parama	11,1 tūkst. Lt.	11,5 tūkst. Lt.	22,5 tūkst. Lt.
Iš privatizavimo fondo (mokytojų atlyginimams)		2,3 tūkst. Lt.	31,5 tūkst. Lt.
Lėšos gautos už mokamas paslaugas		0,75 tūkst. Lt.	-
Lėšos už patalpų nuomą		0,80 tūkst. Lt.	-
Kitos lėšos (parama, labdara)		3,26 tūkst. Lt.	-
Viso:	573,8 tūkst. Lt.	797,91 tūkst. Lt.	1047,7 tūkst. Lt.

Šaltinis: Juodkrantės Liudviko Rėzos jūrų kadetų mokykla

2007 m. Juodkrantės Liudviko Rėzos jūrų kadetų mokykloje atliktas vidaus auditas parodė, kad mokyklos ugdymo planas visiškai atitinka mokyklos tikslus, vietos bei regiono ypatumus, ugdymo planas dera su klasės ir pakopos ypatumais, ugdymo plane numatomi tarpdalykiniai ryšiai ir socialinių įgūdžių integracija, mokomųjų dalykų santykis atitinka valstybinių ugdymo planų reikalavimus.

Tačiau audito metu nustatyta, kad sudarant ugdymo planus tik iš dalies atsižvelgiama į specialiuosius poreikius turinčių mokinių galimybes, ugdymo planai tik dalinai tenkina mokinių pasirinkimo galimybes, iš dalies atitinka jų poreikius ir gebėjimus. Nustatyta, kad mokytojų sudaromi ugdymo planai tik iš dalies atitinka Bendrųjų programų ir Išsilavinimo standartų keliamus tikslus.

Neringos savivaldybės švietimo sistemos įvertinimas ir perspektyvos

Mokykloje užtikrinta papildomojo ugdymo pasiūla, optimaliai deranti su mokinių poreikiais ir mokyklos galimybėmis. Mokomieji dalykai ir papildomas ugdymas yra integruotas kryptingai, siekiant įgyvendinti jūrų kadetų ugdymo programas. Juodkrantėje neformaliųjų ugdymą teikia Juodkrantės mokykla ir iš Nidos atvykstantys Neringos meno ir sporto mokyklos specialistai. Dalis moksleivių (apie 7 proc.) neformaliojo ugdymo užsiėmimus, tarp jų krepšinį, dziudo, futbolą, lanko Klaipėdoje.

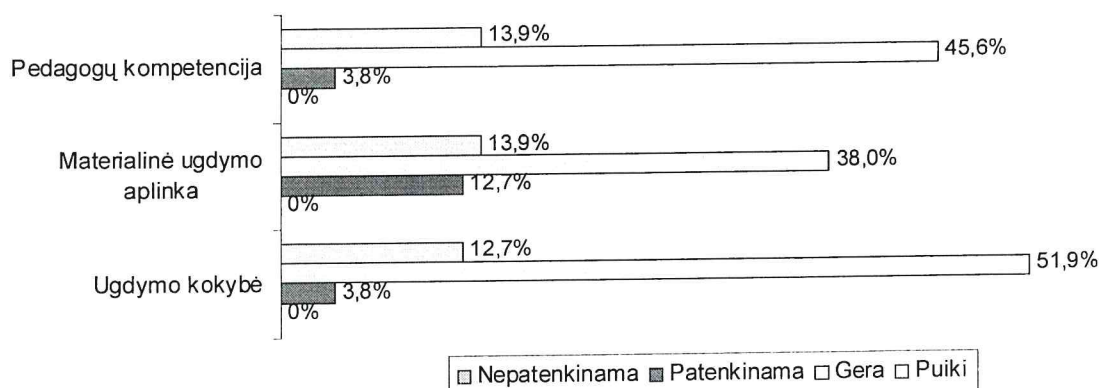
Mokyklos tvarkaraščiai sudaromi taip, kad geriausiai atitiktų moksleivių galimybes ir poreikius bei higienos reikalavimus.

Nuo 2005 m. mokykloje veikia profesinio informavimo taškas (PIT), akredituotas 2007 m. gruodžio 21 d. PIT teikia profesinį konsultavimą ir orientavimą ne tik mokyklos bendruomenės nariams, bet ir visiems Juodkrantės bendruomenės gyventojams.

2007-2008 m. m. mokykloje buvo pradėti organizuoti suaugusių informacinių technologijų mokymai. Sudarytos 3 grupės. Mokymus baigė 24 asmenys, Juodkrantės mokyklos mokytojai, darbuotojai ir bendruomenės gyventojai.

Neringos savivaldybės švietimo darbuotojai Juodkrantės Liudviko Rėzos jūrų kadetų mokyklos ugdymo kokybę ir pedagogų kompetenciją vertina pakankamai gerai, tuo tarpu materialinę ugdymo aplinką – prasčiau – 12,7 proc. respondentų ją įvertino tik patenkinamai (26 paveikslas).

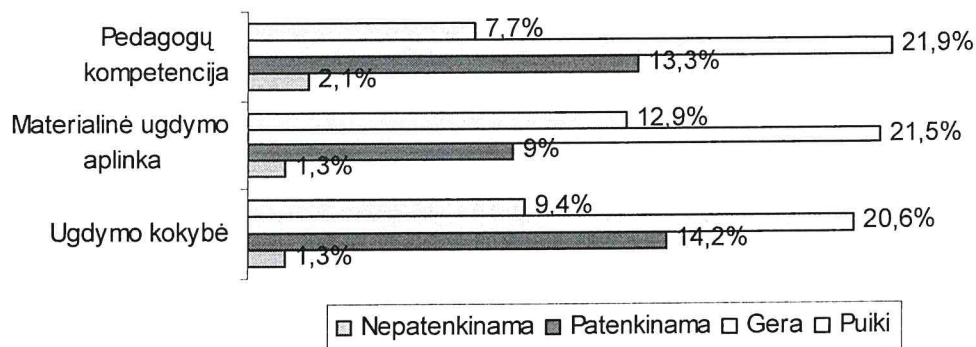
26 paveikslas. Juodkrantės Liudviko Rėzos jūrų kadetų mokyklos būklė švietimo darbuotojų vertinimu.

Šaltinis: autorių tyrimo duomenys

Tuo tarpu tėvai palankiausiai vertina Juodkrantės Liudviko Rėzos jūrų kadetų mokyklos materialinę ugdymo aplinką, kiek prasčiau pedagogų kompetenciją ir ugdymo kokybę (27 paveikslas).

27 paveikslas. Juodkrantės Liudviko Rėzos jūrų kadetų mokyklos būklė tėvų vertinimu

Šaltinis: autorių tyrimo duomenys

Siekiant atskleisti Juodkrantės Liudviko Rėzos jūrų kadetų mokyklos trūkumus matyti, kad daugiausia nerimo tėvams kelia *bendrabučio trūkumas* (paminėta 25 kartus) ir *kompetentingų pedagogų stoka* (paminėta 16 kartų). Kai kurie tėveliai nurodė, kad mokykloje trūksta disciplinos, keli nurodė, kad reikėtų vykdyti vidurinio ugdymo programas, mokykloje trūksta vaikų, keli tėveliai nurodė, kad mokykloje trūksta dėmesio pradinėms klasėms.

Juodkrantės Liudvikos Rėzos jūrų kadetų mokyklos SSGG analizė:

Stiprybės	Silpnybės
<ol style="list-style-type: none"> 1. Veiksminga jūrų kadetų veikla. 2. Mokykla nuolat bendradarbiauja su socialiniais partneriais, kitomis kultūros ir ugdymo įstaigomis, į savo veiklą įtraukia visos gyvenvietės bendruomenę. 3. Mokyklos neformaliojo ugdymo programa tenkina 98 proc. mokinių poreikius. 4. Mokykloje veikia mokyklos bendruomenę tenkinanti drausmės vertinimo sistema. 5. Moksleiviams užtikrinama saugi ugdymo(si) aplinka. 6. Aktyvi gamtosauginė veikla. Ketverius metus iš eilės mokykla apdovanojama tarptautiniu sertifikatu FEE ir Žaliaja vėliava. 7. Mokyklą lanko visi gyvenvietės mokyklinio amžiaus vaikai. Mokyklos specialiojo ir socialinio ugdymo komisijos veikla atsakinga ir efektyvi. 8. Aktyvus moksleivių dalyvavimas mokyklos gyvenime: prasminga mokinių komiteto veikla, daranti reikšmingą įtaką 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Moksleivių trūkumas. Mokykla užpildyta tik 67 proc. Dėl moksleivių trūkumo pradinis ugdymas organizuojamas jungtinėse klasėse (1/3, 2/4). 2. Nepakankami materialiniai ištekliai. Trūksta patalpų ir ugdymo priemonių, siekiant užtikrinti kokybišką ugdymo procesą. 3. Mokykla negali užtikrinti moksleivių, atvykstančių iš kitų šalies savivaldybių įsitraukimą į mokyklos veiklą. Vaikams nesudarytos galimybės apsigyventi šalia mokyklos, nes mokykla neturi bendrabučio. 4. Sunku užtikrinti tinkamas darbo sąlygas mokytojams, atvykstantiems iš Klaipėdos (kelionei sugaištama kasdien 3 – 4 val.). 5. Mokykloje neužtikrintas jūrų kadetų ugdymo tęstinumas: mokykloje nevykdoma vidurinio ugdymo programa. 6. Mokykloje trūksta specialiosios pagalbos specialistų. Dirba tik vienas socialinis pedagogas, turintis 0,5 etato.

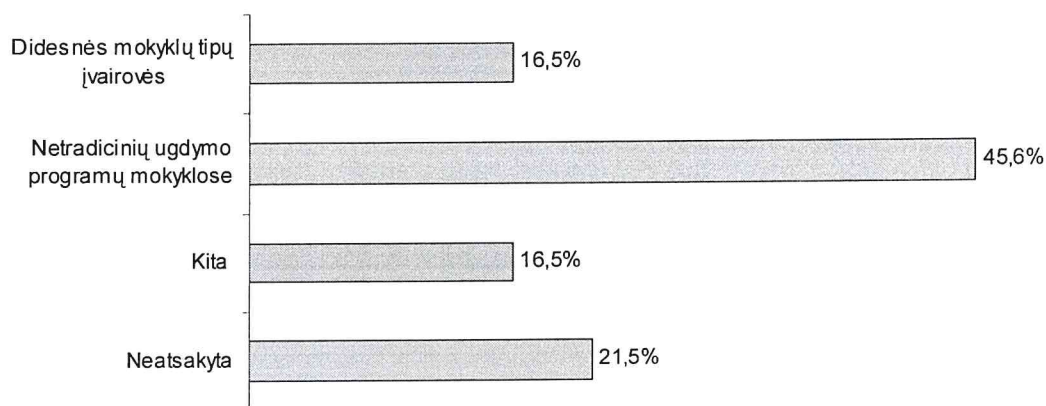
Neringos savivaldybės švietimo sistemos įvertinimas ir perspektyvos

<p>mokyklos gyvenime.</p> <p>9. Sukurta efektyvi profesinio informavimo sistema, tenkinanti Juodkrantės gyvenvietės bendruomenę.</p> <p>10. Mokykla turi tarptautinio bendradarbiavimo patirties.</p> <p>11. Didelis kitų Lietuvos gyventojų susidomėjimas mokyklos veikla ir galimybėmis savo vaikų ugdymą patikėti mokyklos specialistams.</p>	<p>7. Nepakankamai efektyvi mokytojų metodinė veikla. 38 proc. mokytojų mokykloje dirba antraeilėse pareigose.</p> <p>8. Nepatvirtinta kadetų priėmimo tvarka.</p> <p>9. Gabiausiai mokiniai išvyksta į gimnazijas.</p>
Galimybės	Grėsmės
<p>1. Sudarytos sąlygos įsteigti nacionalinę jūrų kadetų mokyklą, teikiančią bendrąjį pagrindinį ir vidurinį išsilavinimą bei papildomas su jūreivyste ir laivininkyste susijusias kompetencijas. Tapti išskirtine ugdymo įstaiga Lietuvos ir regiono mastu.</p> <p>2. Teikti kadetų ugdymą didesniam norinčiųjų moksleivių skaičiui. Tuo tikslu moksleivius, kurie mokosi pagal pradinio ugdymo programas, išskirti į Juodkrantės ikimokyklinio ugdymo įstaigą.</p> <p>3. Moksleivių ir mokytojų apgyvendinimui pritaikyti patalpas, esančias adresu Žalioji kelias 1, Neringoje.</p> <p>4. Naujo didesnio bendrabučio statybos detaliame plane numatytoje teritorijoje, išaugus apgyvendinimo poreikiui.</p> <p>5. Panaudoti 2007-2013 m. Europos Sąjungos struktūrinių fondų lėšas mokyklos rekonstrukcijai ir patalpų plėtrai.</p> <p>6. Gauti paramą iš Krašto apsaugos ministerijos, Lietuvos kariuomenės, Klaipėdos jūreivystės kolegijos ir Klaipėdos universiteto.</p>	<p>1. Mažėjantis moksleivių skaičius. (Mokykloje gali daugėti laisvų mokymosi vietų dėl mažėjančio gimstamumo Juodkrantėje ir nepritraukiant moksleivių iš kitų Lietuvos savivaldybių).</p> <p>2. Specialistų trūkumas.</p> <p>3. Dėl politinių (savivaldybės ir kitų valdžios instancijų sprendimų) bei finansinių priežasčių, neįgyvendintas jūrų kadetų mokymas.</p> <p>4. Mokyklas uždarymas.</p>

II. 2.2. Bendrojo lavinimo mokyklų, kaip vidurinį išsilavinimą teikiančių švietimo įstaigų, perspektyva

Siekiant atskleisti kokių pokyčių reikėtų Neringos savivaldybėje bendrojo lavinimo įstaigų sistemoje, kad jos teiktų kokybiškesnes bendrojo lavinimo paslaugas, kurios geriau atitiktų gyventojų poreikius, dažniausiai paminėtas *netradicinių ugdymo programų mokyklose trūkumas* (28 paveikslas). Paminėti *kiti* pokyčiai atskleidžia būtinybę *skatinti moksleivių mokymosi motyvaciją, didinti tėvų atsakomybę už vaiko ugdymą, tobulėti mokytojams, pritraukti jaunus specialistus*.

28 paveikslas. Reikalingi pokyčiai Neringos savivaldybės bendrojo lavinimo įstaigų sistemoje švietimo darbuotojų vertinimu.

Šaltinis: autorių tyrimo duomenys

II. 2.2.1. Juodkrantės Liudviko Rėzos jūrų kadetų mokyklos pertvarkymo galimybės: struktūros perspektyvos, pertvarkos resursai

2005 m. liepos 7 dieną Neringos savivaldybės taryba patvirtino Juodkrantės Liudviko Rėzos pagrindinės mokyklos pertvarkos gaires ir priemonių planą, kuriame numatė iki 2006 m. rugsėjo 1 d. parengti visus su mokyklos reorganizacija susijusius dokumentus (mokyklos nuostatus, koncepciją, ugdymo planus, veiklos programas, dokumentus, reikalingus pateikti Švietimo ir mokslo ministerijai dėl mokyklos reorganizacijos į vidurinę mokyklą), išspręsti atvykstančių moksleivių apgyvendinimo problemą, perkelti kai kurias pradines klases į Juodkrantės lopšelio-darželio patalpas, aprūpinti mokyklą reikalingais baldais ir mokymo priemonėmis, iš dalies išspręsti mokyklos patalpų trūkumo klausimą (išplėsti virtuvę, įrengti rūbinę). Iki 2006 m. rugsėjo 1 d. buvo pritarta Liudviko Rėzos jūrų akademijos koncepcijai (2006 m. balandžio 5 d. sprendimu Nr. T1-39), Juodkrantės Liudviko Rėzos pagrindinės mokyklos reorganizavimui į Juodkrantės Liudviko Rėzos jūrų kadetų mokyklą (2006 m. liepos 21 d. sprendimu Nr. T1-144), pakeistas mokyklos vardas ir

Neringos savivaldybės švietimo sistemos įvertinimas ir perspektyvos

patvirtinti mokyklos nuostatai (2006 m. rugpjūčio 22 d. sprendimu Nr. 22). Mokykloje parengtos jūrų kadetų ugdymo programos ir 2006 m. rugsėjo 1 d. pradėtas kadetų ugdymas. Iki šiol liko neišspręstas trūkstamų patalpų klausimas, atvykstančių moksleivių apgyvendinimo problema, nepradėti tvarkyti dokumentai dėl mokyklos reorganizavimo į vidurinę mokyklą. Juodkrantės mokyklos pertvarka nebuvo įvykdyta iki galio, neišsprendus mokyklos pertvarkos finansavimo klausimo. Neįgyvendinus visų numatytų pokyčių, mokykla negali pilnai vykdyti jūrų kadetų programų, pritraukti, kaip buvo numatyta, vaikų iš visos Lietuvos.

Remiantis Neringos savivaldybės švietimo konteksto, švietimo įstaigų būklės analizės duomenimis ir bendrojo lavinimo mokyklų vadovų bei Savivaldybės švietimo ir sporto skyriaus specialistų apklausos duomenimis, buvo nustatytos keturios Juodkrantės Liudviko Rėzos jūrų kadetų mokyklos pertvarkymo alternatyvos:

Alternatyva	Privalumai	Trūkumai
Alternatyva 1: nieko nedaryti	1. Nereikės papildomų investicijų Juodkrantės Liudviko Rėzos jūrų kadetų mokyklos pertvarkai.	1. Mokykloje bus sunku užtikrinti aukštą ugdymo kokybę. 2. Kasmet mažėjant vaikų skaičiui Juodkrantės gyvenvietėje, mokykloje daugės tuščių vietų. Juodkrantėje neapsimokės teikti pagrindinį ugdymą ir mokykla bus uždaryta. 3. Nesimąnt jokių priemonių Juodkrantės mokykla taps per didele finansine našta savivaldybei.
Alternatyva 2: pertvarkyti Juodkrantės Liudviko Rėzos jūrų kadetų pagrindinę mokyklą į vidurinę, atvirą visiems Lietuvos vaikams, norintiems mokytis pagal netradicinę jūrų kadetų programą. Išspręsti apgyvendinimo problemą: atsižvelgiant į poreikį, pritaikyti esamas patalpas Juodkrantėje arba statyti naują bendrabutį.	1. Bus tinkamai išnaudota palanki mokyklos geografinė padėtis, atitinkanti jūrų kadetų ugdymo specifiką. Juodkrantę iš abiejų pusių supa vanduo, gyvenvietė yra ramioje, nuo didžiųjų miestų atskirtoje vietovėje. 2. Savivaldybėje ir mokykloje jau atlikti paruošiamieji jūrų kadetų ugdymo darbai: patvirtina mokyklos koncepcija, nuostatai, taisyklės. Pradėtas realus (neformalus) jūrų kadetų ugdymo įgyvendinimas, lydimas gerų rezultatų. Pradėjus įgyvendinti ir vidurinį ugdymą bus užtikrintas jūrų kadetų mokymo tęstinumas. 3. Mokykla turi stiprią pedagogų komandą, kuriai artima kadetų ugdymo filosofija ir vertybės. Mokytojai motyvuoti įgyvendinti jūrų kadetų ugdymo programas. Mokykla yra įvertinusi specialistų	1. Juodkrantės bendruomenės pasipriešinimas. Ne visi tėveliai norės ugdyti savo vaikus pagal jūrų kadetų programą, todėl reikės papildomų išlaidų, organizuojant šių vaikų vežiojimą Nidos ar Klaipėdos mokyklas (Neringos savivaldybėje atlikta tėvų apklausa parodė, kad 11,6 proc. galvoja, kad Neringos savivaldybei nereikia jūrų kadetų mokyklos. Beveik 60 proc. tėvų mano, kad ši mokykla reikalinga). 2. Vadovaujantis kadetų ugdymo filosofija, visi vaikai lankantys mokyklą turi būti apgyvendinti prie mokyklos esančiame bendrabutyje. Viena vertus tai gali sukelti tėvelių nepasitenkinimą, kita vertus padidinti vaikų išlaikymo sąnaudas. 3. Išlieka rizika, kad Lietuvoje nebus pakankamai tėvų, norinčiųjų išleisti vaikus mokytis į Juodkrantės

Neringos savivaldybės švietimo sistemos įvertinimas ir perspektyvos

Alternatyva	Privalumai	Trūkumai
	<p>poreikį ir jo patenkinimo šaltinius.</p> <p>4. Užmegzti stiprūs bendradarbiavimo ryšiai su jūrų kadetų mokykla Anglijoje (Royal British Hospital School), Klaipėdos jūreivystės kolegija, Klaipėdos universitetu ir kitomis prijaučiančiomis organizacijomis.</p> <p>5. Netradicinės ugdymo programos įgyvendinimas padės pritraukti daugiau moksleivių iš visos Lietuvos. Didesnis moksleivių skaičius sudarys sąlygas ne tik išlaikyti mokyklą, bet ir komplektuoti po dvi tos pačios pakopos klases ir taip užtikrinti aukštesnę ugdymo kokybę.</p> <p>6. Netradicinės jūrų kadetų programos įgyvendinimas padės kai kuriems mokymosi motyvaciją praradusiems moksleiviams grįžti į ugdymo sistemą.</p> <p>7. Jūrų kadetų ugdymas bus viena iš alternatyvų vaikams, kurių tėvai vyksta dirbti į užsienį.</p> <p>8. Siūloma mokyklos pertvarka padės išlaikyti mokykloje esančias darbo vietas, o Juodkrantės gyvenvietėje - bendruomenės švietimo ir sociokultūrinį centrą.</p> <p>9. Užtikrins aukštą ugdymo kokybę: mokyklos specialistai bus renkami konkurso būdu, įvertinus jų kvalifikaciją, ugdymo procese orientuojamasi į aukštą akademinį lygį, ugdymas bus grindžiamas tarptautinėmis klasikinėmis karinio jūrų laivyno ugdymo tradicijomis: tvarka, sąmoninga drausme, tvirto charakterio lyderio savybių išugdymu.</p> <p>10. Moksleiviams, kurie planuoja savo ateitį sieti su jūrinėmis specialybėmis, jūrų kadetų ugdymo programa padės atrasti savo talentus, reikalingus šiai profesijai. Mokykloje jie turės galimybę gauti ankstyvą profesinį ugdymą ir orientavimą.</p> <p>11. Vykdydama netradicinio kadetų ugdymo pagrindinio ir vidurinio ugdymo programas, mokykla prisidės prie valstybinės švietimo</p>	<p>Liudviko Rėzos jūrų kadetų mokyklą.</p> <p>4. Naujų mokyklos patalpų ir bendrabučio statyboms reikės nemažų investicijų, kurios yra per didelės tik Neringos savivaldybei.</p>

Neringos savivaldybės švietimo sistemos įvertinimas ir perspektyvos

Alternatyva	Privalumai	Trūkumai
	<p>strategijos 2003-2012 įgyvendinimo priemonių, siekiant užtikrinti švietimo plėtotės efektyvumą ir darną: mokykloje bus įgyvendinamos lanksčios bendrojo ugdymo ir profesinio ugdymo programos bei jų moduliai, suartinamos bendrojo lavinimo ir profesinio mokymo kryptys.</p> <p>12. Prisidės prie Juodkrantės, o tuo pačiu ir Neringos savivaldybės vardo garsinimo šalyje ir užsienyje. Šiuo metu Juodkrantės Liudvikos Rėzos jūrų kadetų mokykla bus pirmoji, teikianti jūrų kadetų ugdymą ne tik Lietuvoje, bet ir Pabaltyje.</p> <p>13. Neringos savivaldybėje bus iš dalies išspręsta specialistų apgyvendinimo problema. Pastačius bendrabutį, jame bus numatytos vietos ir specialistams.</p> <p>14. Šios alternatyvos įgyvendinimas duos realią naudą pritraukiant papildomas lėšas ir sukuriant naujas pastovias darbo vietas Neringos savivaldybėje.</p>	
<p>Alternatyva 3: Juodkrantės Liudviko Rėzos jūrų kadetų mokykloje organizuoti pagrindinį jūrų kadetų ugdymą. Vidurinį jūrų kadetų ugdymą vykdyti Nidos vidurinėje mokykloje.</p>	<p>1. Nidos vidurinėje mokykloje iš dalies bus išspręstas moksleivių trūkumas vyresnėse klasėse (11-12 kl.).</p> <p>2. Bus tinkamai išnaudota palanki mokyklų geografinė padėtis, atitinkanti jūrų kadetų ugdymo specifiką. Tiek Juodkrantę, tiek Nidą iš abiejų pusių supa vanduo, gyvenvietė yra ramioje, nuo didžiųjų miestų atskirtoje vietovėje.</p> <p>3. Bus tinkamai panaudotas atliktas įdirbis (tiek žmogiškais, tiek ir finansinis) pradedant jūrų kadetų mokymo programos diegimą Neringoje.</p> <p>4. Mokyklos turi stiprią pedagogų komandą. Mokytojai motyvuoti įgyvendinti jūrų kadetų ugdymo programas.</p> <p>5. Užmegzti stiprūs bendradarbiavimo ryšiai su jūrų kadetų mokykla Anglijoje (Royal British Hospital School), Klaipėdos jūreivystės kolegija, Klaipėdos universitetu ir kitomis</p>	<p>1. Kadetų ugdymo organizavimas keliuose vietose padidins išlaidas. Reikės spręsti moksleivių apgyvendinimo problemą ne tik Juodkrantėje, bet ir Nidoje. Apyvendinus visus kadetus Juodkrantėje padidės moksleivių ir mokytojų vežiojimo išlaidos.</p> <p>2. Moksleiviai iš naujo turės adaptuotis naujoje ugdymo(si) aplinkoje.</p> <p>3. Remiantis jūrų kadetų ugdymo nuostatais, geriausi rezultatai pasiekiami, kai mokykloje teikiamas tik jūrų kadetų ugdymas. Iškėlus 11-12 klasių moksleivius į Nidos mokyklą, gali sumažėti ugdymo kokybė.</p>

Neringos savivaldybės švietimo sistemos įvertinimas ir perspektyvos

Alternatyva	Privalumai	Trūkumai
	<p>prijaučiančiomis organizacijomis.</p> <p>6. Netradicinės ugdymo programos įgyvendinimas padės pritraukti daugiau moksleivių iš visos Lietuvos. Didesnis moksleivių skaičius sudarys sąlygas ne tik išlaikyti mokyklas, bet ir komplektuoti po dvi tos pačios pakopos klases ir taip užtikrinti aukštesnę ugdymo kokybę.</p> <p>7. Netradicinės jūrų kadetų programos įgyvendinimas padės kai kuriems mokymosi motyvaciją praradusiems moksleiviams grįžti į ugdymo sistemą.</p> <p>8. Jūrų kadetų ugdymas bus viena iš alternatyvų vaikams, kurių tėvai vyksta dirbti į užsienį.</p> <p>9. Siūloma mokyklos pertvarka padės išlaikyti mokykloje esančias darbo vietas, o Juodkrantės gyvenvietėje - bendruomenės švietimo ir sociokultūrinį centrą.</p> <p>10. Užtikrins aukštą ugdymo kokybę: mokyklos specialistai bus renkami konkurso būdu, įvertinus jų kvalifikaciją, ugdymo procese orientuojamasi į aukštą akademinį lygį, ugdymas bus grindžiamas tarptautinėmis klasikinėmis karinio jūrų laivyno ugdymo tradicijomis: tvarka, sąmoninga drausme, tvirto charakterio lyderio savybių išugdymu.</p> <p>11. Moksleiviams, kurie planuoja savo ateitį sieti su jūrinėmis specialybėmis, jūrų kadetų ugdymo programa padės atrasti savo talentus, reikalingus šiai profesijai. Mokykloje jie turės galimybę gauti ankstyvą profesinį ugdymą ir orientavimą.</p> <p>12. Vykdydama netradicinio kadetų ugdymo pagrindinio ir vidurinio ugdymo programas, mokyklos prisidės prie valstybinės švietimo strategijos 2003-2012 įgyvendinimo priemonių, siekiant užtikrinti švietimo plėtotės efektyvumą ir darną: mokyklose bus įgyvendinamos lanksčios bendrojo ugdymo ir profesinio ugdymo programos bei jų moduliai,</p>	

Neringos savivaldybės švietimo sistemos įvertinimas ir perspektyvos

Alternatyva	Privalumai	Trūkumai
	<p>suartinamos bendrojo lavinimo ir profesinio mokymo kryptys.</p> <p>13. Prisidės prie Juodkrantės ir Nidos, o tuo pačiu ir Neringos savivaldybės vardo garsinimo šalyje ir užsienyje.</p> <p>14. Neringos savivaldybėje bus iš dalies išspręsta specialistų apgyvendinimo problema. Pastačius bendrabutį, jame bus numatytos vietos ir specialistams.</p> <p>15. Šios alternatyvos įgyvendinimas duos realią naudą pritraukiant papildomas lėšas ir sukuriant naujas pastovias darbo vietas Neringos savivaldybėje.</p>	
<p>Alternatyva 4: uždaryti Juodkrantės Liudviko Rėzos jūrų kadetų mokyklą. Mokyklos pastatą panaudoti kitiems Neringos savivaldybės poreikiams.</p>	<p>1. Nereikės papildomų investicijų mokyklos pertvarkai.</p>	<p>1. Uždarius Juodkrantės mokyklą, Juodkrantės bendruomenė neteks įstaigos, kuri atlieka bendruomenės švietimo ir sociokultūrinio centro funkcijas. Mokykla organizuoja renginius, skirtus visai bendruomenei, moko kompiuterinių įgūdžių, sudaro galimybę naudotis internetu, sporto aikštele, vasarą vykdo projektus.</p> <p>2. Neringos savivaldybėje padidės bedarbių skaičius.</p> <p>3. Nebus tinkamai išnaudotas turimas potencialas.</p>

Juodkrantės Liudviko Rėzos jūrų kadetų mokyklos siekis – tapti nacionaline jūrų kadetų mokykla, atvira visiems Lietuvos vaikams, pasižymėti aukštu akademiniu lygiu ir teikti jūrinį, tinkamo gyvenimo būdo ugdymą.

Mokyklai reikalingas antrasis korpusas ir bendrabutis, kuriame būtų apgyvendinami atvykstantys moksleiviai ir mokytojai. Antrajame korpuse turėtų būti įrengta mokyklos valgykla, biblioteka, sandėliai, sporto salė (150 vietų), treniruoklių salė. Pačiam mokyklos pastatui taip pat reikalinga rekonstrukcija: įrengti technologijų, dailės, ir fizikos kabinetus.

4 lentelė. Mokyklos pertvarkos išlaidų kategorijos ir finansavimo šaltiniai.

Nr.	Išlaidų pavadinimas	Metai	Finansavimo šaltiniai
1.	Patalpų pritaikymas laikinam 25 vietų bendrabučiui	2008-2009 m. m.	Krašto apsaugos ministerija Savivaldybės biudžeto lėšos Privačių fondų, juridinių ir fizinių asmenų

Neringos savivaldybės švietimo sistemos įvertinimas ir perspektyvos

			lėšos
2.	Mokyklos plėtra. Mokyklos antrojo korpuso statyba, numatant patalpas bendrabučiui, valgyklai bibliotekai, sandėliams, sporto ir treniruoklių salėms.	2010-2012 m. m.	ES struktūrinių fondų lėšos/Kitų fondų lėšos
3.	Bendrabučio ir vaikų išlaikymui reikalingos lėšos	Kasmet	Tėvų privačios lėšos/Mokyklos steigėjas
4.	Bendrabučio darbuotojų etatai 25 vaikų ir bendrabučio patalpų priežiūrai.	Kasmet	Savivaldybės biudžetas (apie 250 tūkst. Lt)

Mokyklos pastato plėtrai ir tinkamai mokyklos materialinei bazei sukurti siūloma naudoti šiuos finansinius resursus:

1. *Savivaldybės biudžeto lėšos.* Pradiniame etape moksleivių apgyvendinimo problemą siūloma spręsti sutvarkant teisinės pastatų nuosavybės santykius ir pritaikant VŠĮ vaikų globos namų „Aušros žvaigždė“ patalpas (Žalasis kelias 1, Neringa) moksleivių bendrabučiui. Patalpų pritaikymui panaudoti savivaldybės biudžeto lėšas. Taip pat iš Neringos savivaldybės biudžeto skirti lėšas naujų etatų, reikalingų bendrabučiui, finansavimui.
2. Europos Sąjungos struktūrinių fondų lėšos. Numatant, kad ateityje besidominčiųjų kadetų ugdymu skaičius augs, ir siekiant jiems sukurti tinkamas ugdymo(si) sąlygas, siūloma numatyti antrojo mokyklos korpuso statybas tam panaudojant 2007-2013 m. Lietuvai skirtas Europos Sąjungos struktūrinių fondų lėšas.
3. Kitų fondų lėšos (pvz. Europos ekonominės erdvės finansinis mechanizmas ir Norvegijos finansinis mechanizmas).
4. Bendrabučio ir vaikų išlaikymui reikalingas lėšas turėtų skirti vaikų tėvai ir mokyklos steigėjas.

Kiti finansavimo šaltiniai:

1. Valstybės skiriamos lėšos (mokinio krepšelio lėšos). Juodkrantės mokykloje išsprendus apgyvendinimo problemą ir sudarius sąlygas atvykti moksleiviams iš kitų Lietuvos savivaldybių tikėtina, kad norinčiųjų lankyti Juodkrantės mokyklą skaičius išaugs. Su kiekvienu atvykstančiu moksleiviu mokyklos biudžetas pasipildytų apie 5836 Lt.

Neringos savivaldybės švietimo sistemos įvertinimas ir perspektyvos

2. Lietuvos Respublikos Krašto apsaugos ministerijos ir Lietuvos kariuomenės skiriamos lėšos. Remiantis pasauline praktika, jūrų kadetus paprastai išlaiko krašto apsaugos institucijos. Krašto apsaugos ministerija Juodkrantės Liudviko Rėzos jūrų kadetų mokyklą galėtų paremti skirdama laikino bendrabučio patalpas, finansuodama specialiąsias programas, skirtas jūrų kadetų ugdymui (pratybas, praktikas, ugdymo priemones ir t.t.).
3. Klaipėdos jūreivystės kolegija, Klaipėdos universitetas kitos organizacijos, susijusios su jūreivyste.
4. Kitos jūrų kadetų mokyklos (pvz. British Royal Hospital School).

II. 3. Neformalaus ugdymo įstaigų analizė ir reorganizavimo galimybės

II.3.1. Sporto mokyklos būklės analizė

Neringos sporto mokykla pradėjo veikti 1979 m. vasario 1 d. Ši Neringos savivaldybės neformalaus ugdymo įstaiga yra biudžetinė įstaiga, jos steigėjas - Neringos savivaldybės taryba. Sporto mokyklos buveinė yra Nidoje, Lotmiškio g. 2, Neringa. Bendras visų patalpų plotas – 438,6 kv. m. Pagrindinė veiklos rūšis – sportinis vaikų ir jaunuolių mokymas.

Sporto mokykloje ugdomi mokyklinio amžiaus vaikai (nuo 7 iki 18 metų). Mokslo metų pradžioje, 2008 m. spalio 1 d., mokyklą lankė 119 Neringos savivaldybės vaikų, tai yra 42 proc. visų Neringos savivaldybės mokyklinio amžiaus vaikų. Visi sporto mokyklos moksleiviai dalyvauja ilgalaikėse programose, iš jų 15 proc. (18) sporto mokyklą lanko ilgiau nei 3 metus.

Neringos sporto mokykla ne tik padeda moksleiviams siekti sportinių rezultatų, rengia varžyboms, ruošia juos šalies rinktinėms, bet ir organizuoja moksleivių laisvalaikį, didina jų užimtumą bei skatina moksleivių saviraišką per sporto užsiėmimus. Mokykla taip pat teikia organizacinę ir metodinę pagalbą kitoms mokslo įstaigoms.

Neringos sporto mokykloje yra tik trys sporto šakos (grupės): dziudo, orientacinio sporto buriavimo. Populiariausia sporto šaka – buriavimas, šioje grupėje mokėsi didžioji sporto mokyklos ugdytinių dalis – 69 (58 proc.), 35 moksleiviai (35 proc.) dalyvavo orientacinio sporto treniruotėse, 15 moksleivių (17 proc.) lankė dziudo treniruotes. Sportininkų mokymas organizuojamas ištisus metus (atsižvelgiant į sporto šakos treniruotės sezoniškumo ypatumus) moksleivių laisvalaikio metu: po pamokų, poilsio ir švenčių dienomis, atostogų, ypač vasaros sezono metu.

Mokymo procesas mokykloje vykdomas 4 etapais: pradinio (praktinio) rengimo, meistriško ugdymo, meistriško tobulinimo, didesnio sportinio meistriško. 2008 m. spalio 1 d. Neringos sporto mokykloje buvo tik pradinio rengimo ir meistriško ugdymo grupės: pradinio rengimo grupėje mokėsi 107 moksleiviai (90 proc. visų moksleivių), iš jų 8 proc. sportininkai su kategorija. Meistriško ugdymo grupėje mokėsi 12 moksleivių, iš jų 5 – III kategorijos sportininkai, 2 – II kategorijos ir 5 – I kategorijos sportininkai. Meistriško tobulinimo ir didesnio sportinio meistriško grupių sporto mokykloje nebuvo. Galima teigti, kad mokykla labiau orientuojasi į bendrąjį sportinį vaikų ugdymą ir jų užimtumą ir mažiau dėmesio skiria ugdyti aukštos kvalifikacijos sportininkus. Tam gali turėti įtakos ir nepakankami mokyklos žmogiškieji ir materialieji išteklių.

Geriausi sporto mokyklos moksleivių pasiekimai - orientacinio sporto srityje. 2007 m. pirmą kartą Neringos sporto mokyklos moksleiviai Lietuvos mokinių olimpiame festivalyje

Neringos savivaldybės švietimo sistemos įvertinimas ir perspektyvos

(komandinėje įskaitoje) užėmė pirmą vietą. Iš viso 2007 m. dalyvauta 11 orientacinio sporto varžybų. Neringos sporto mokyklos moksleiviai taip pat gerai pasirodo buriavimo varžybose: 2007 m. iškovota II vieta jaunimo ir III vieta jaunučių sporto žaidynėse.

2008 m. spalio 1 d. Neringos sporto mokykloje dirbo 4 pedagogai, iš jų 3 buvo mokytojai ir 1 metodininkas. Neringos savivaldybės taryba 2007 m. gruodžio 20 d. sprendimu Nr. T1-217 Neringos sporto mokyklai patvirtino 1 pedagoginę darbuotojų pareigybę – direktorių, kuriam nustatytas 1 etatas ir 6 nepedagogines pareigybes, kurioms numatyti 3,25 etatai (buhalteriui – 0,5 etato, sportinių renginių organizatoriui, kiemsargiui-valytojui po 1 etatą, sekretoriui, ūkio reikalų specialistui ir IT specialistui po 0,25 etato). Vasarą Neringos sporto mokyklos teniso ir golfo aikštelėse papildomai įdarbinami dar du darbuotojai.

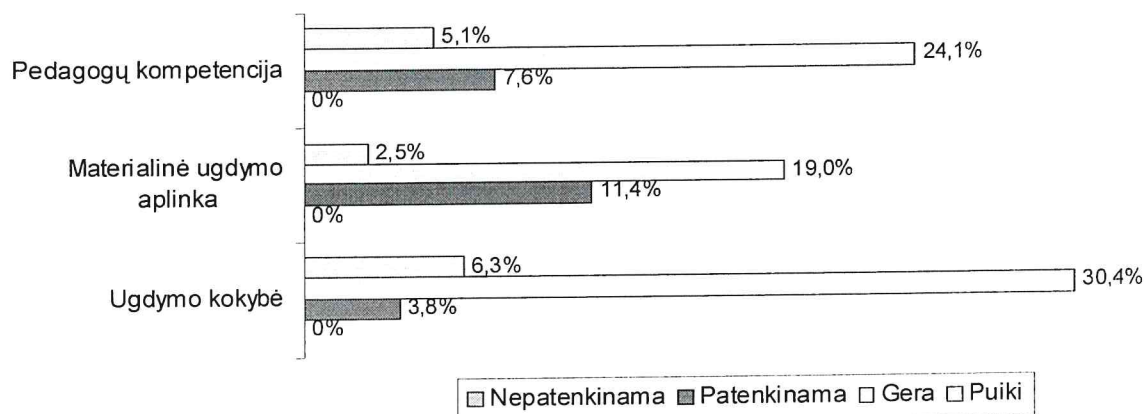
Vasaros metu Neringos sporto mokykla teikia taip pat ir mokamas paslaugas Neringos savivaldybės gyventojams ir poilsiautojams. Mokyklai perduotas eksploatuoti mini golfo aikštynas, kuris sulaukia daug lankytojų (kasmet surenkama apie 20 tūkst. Lt), lauko teniso, krepšinio aikštelės. Mokykloje galima žaisti biliardą, stalo tenisą, treniruotis treniruoklių salėje, pasinaudoti pirtimi, dušu.

Bendras Neringos sporto mokyklos biudžetas 2008 m. siekė – 396,3,0 tūkst. Lt, iš jų 25,3 tūkst. lėšų iš specialiųjų programų (pajamos už papildomas paslaugas teikiamas Nidos gyventojams ir poilsiautojams). Vaikai sporto treniruotes lanko nemokamai.

Nors kaip rodo Neringos savivaldybės gyventojų nuomonės tyrimas, atliktas 2005 m., 43 proc. apklaustųjų teigiamai vertina Neringos sporto mokyklos teikiamų paslaugų kokybę, mokykla negali pilnai užtikrinti kokybiško vaikų ugdymo dėl nepakankamai geros fizinės pastato būklės (sporto mokyklai būtinas remontas, paskutinį kartą pastatas buvo renovuotas 1997 m.), pasenusios ir susidėvėjusios sporto įrangos (treniruokliai ir kt.). Mokykloje gana didelė pedagogų kaita, kuri turi įtaką moksleivių pasiekimams, trūksta lėšų dalyvauti varžybose, ypač tarptautinėse. Mokykloje opi transporto problema.

Neringos savivaldybės švietimo darbuotojai Neringos sporto mokyklos materialinę ugdymo aplinką vertina žymiai prasčiau nei pedagogų kompetenciją ir ugdymo kokybę. Tik 2,5 procentai respondentų sporto aplinką įvertino *puikiai*, tuo tarpu 11,4 procentai respondentų ją vertina tik *patenkinamai* (29 paveikslas).

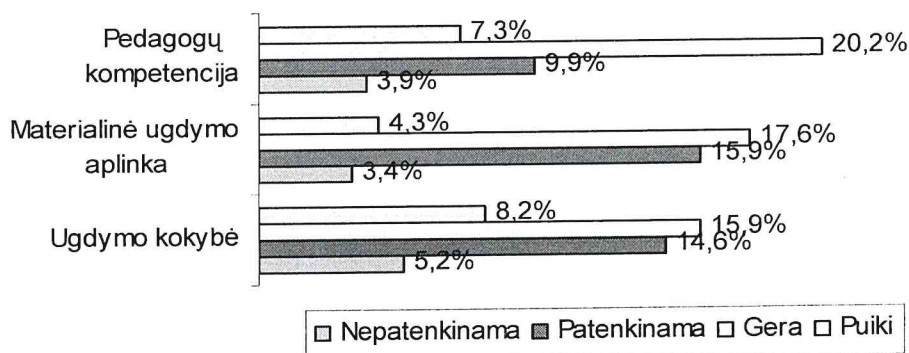
29 paveikslas. Neringos sporto mokyklos būklė švietimo darbuotojų vertinimu.

Šaltinis: autorių tyrimo duomenys

Panašiai Neringos sporto mokyklos būklę įvertino ir moksleivių tėvai. Palankiausiai respondentai atsiliepią apie Neringos sporto mokyklos pedagogų kompetenciją, prasčiau – apie materialinę ugdymo aplinką ir ugdymo kokybę (30 paveikslas).

30 paveikslas. Neringos sporto mokyklos būklė tėvų vertinimu.

Šaltinis: autorių tyrimo duomenys

Paprašyti įvardinti pagrindines Neringos sporto mokyklos problemas, moksleivių tėvai nurodė *būrelių stoka/įvairesnių sporto šakų trūkumą* (paminėta 26 kartus), *sporto įrengimų stygių* (paminėta 12 kartų) ir *specialistų trūkumą* (paminėta 12 kartų).

Neringos sporto mokyklos SSGG analizė

Stiprybės	Silpnybės
<ol style="list-style-type: none">1. Stipri orientacinio sporto komanda.2. Sporto mokyklos ugdytiniai užima aukštas vietas buriavimo varžybose.3. Sporto mokykla teikia mokamas paslaugas, kurios yra papildomas pinigų šaltinis.	<ol style="list-style-type: none">1. Prasta sporto mokyklos pastato būklė, susidėvėjusi sporto įranga.2. Gana didelė pedagogų kaita, trūksta gerų specialistų.3. Mažos sporto šakų pasirinkimo galimybės.4. Trūksta lėšų dalyvauti sporto varžybose.5. Mokykla neturi transporto priemonės.
Galimybės	Grėsmės
<ol style="list-style-type: none">1. Sporto mokyklos reorganizavimas į sporto centrą sudarytų sąlygas tenkinti visų Neringos savivaldybės gyventojų sporto poreikius.	<ol style="list-style-type: none">1. Mažėja mokinių.2. Maža sporto specialistų pasiūla Neringos savivaldybėje.

Nors Neringos sporto mokykloje trūksta finansinių ir žmogiškųjų išteklių, kurie užtikrintų kokybišką vaikų ir jaunimo sportinį ugdymą, mokykla turi potencialių išteklių, kuriuos galėtų išnaudoti tenkinti ne tik vaikų, bet ir visos Neringos savivaldybės gyventojų sporto poreikius. Remiantis kitų Lietuvos savivaldybių patirtimi, tarp jų ir kurortinių (Birštono, Druskininkų), sporto mokyklą būtų tikslinga reorganizuoti į Neringos sporto centrą.

II.3.2. Sporto mokyklos pertvarkymo į bendruomenės sporto poreikius tenkinantį centrą galimybių analizė ir perspektyva

Remiantis Statistikos departamento duomenimis⁶, 2006 m sportinėse varžybose ir renginiuose dalyvavo 460 Neringos savivaldybės gyventojų (2005 m. – 340). Lyginant su Klaipėdos apskrities ir šalies vidurkiu, Neringos savivaldybėje sportuojančių asmenų dalis nuo visų Neringos gyventojų yra maža. 2006 m. duomenimis Lietuvoje sportuojančių (dalyvavusių varžybose ir sporto renginiuose) dalis sudarė 35,69 proc. (2005 m. – 23,95 proc.), Klaipėdos apskrityje – 19,24 proc. (2005 m. – 19,63 proc.) Neringos savivaldybėje – 15,24 proc. (2005 m. – 12 proc.).

Viena iš gyventojų mažo sportinio aktyvumo priežasčių galėtų būti nepakankama sporto paslaugų pasiūla Neringos savivaldybėje arba nepakankamas jų prieinamumas (pvz. per brangu). Neringos savivaldybėje sportuoti galima ne tik Neringos sporto mokykloje. Savivaldybėje veikia įvairūs sporto klubai ir organizacijos:

⁶ 2007 m. duomenys apie Neringos savivaldybę nepateikti.

Neringos savivaldybės švietimo sistemos įvertinimas ir perspektyvos

- Sporto klubas „Neringos kuršiai“, įkurtas 2006 m. Klubo steigėjas - Neringos savivaldybė (Taikos g.2/Naglių 23, LT-93121, Neringa). Sporto šaka – krepšinis.
- Nidos skraidyklių sporto klubas. (Lotmiškio g. 2, LT-93122 Neringa).
- Blokart vėjaračių buriavimo mokykla, priklausanti VšĮ „Irklokojis“, įkurta 2006 m. (Kopų 3-7, LT-93122 Neringa).
- Neringos miesto lauko teniso klubas (Taikos g. 45 a, LT-93121, Neringa).
- Neringos buriotojų klubas, priklausantis UAB „Vėtrungis“ (Kopų g. 1 - 13, LT-93122 Neringa).

Neringoje yra kelios sporto salės, lauko krepšinio aikštelės, futbolo aikštelės, lauko teniso kortai (Nidoje – 8, penkios iš jų 2008 m. buvo renovuotos, Preiloje – 1), mažojo golfo aikštelė, kelios treniruoklių salės, paplūdimio aikštelės ir kt. Per visą Kuršių Nerija driekiasi 50 km dviračių takas. Sporto varžyboms ir treniruotėms taip pat naudojamas Nidos aerodromas.

Neringoje veikiančios sporto klubai ir organizacijos bei gerai išplėtotas sporto aikštynų tinklas Neringos savivaldybės gyventojams sudaro geras sąlygas sportuoti. Tačiau savivaldybėje trūksta bendros sporto struktūros, kuri rūpintųsi vaikų, jaunimo, dirbančių žmonių, taip pat neįgaliųjų sportu, rengtų varžybas, organizuotų sporto renginius, teiktų sporto organizacijoms metodinę ir organizacinę paramą sporto klausimais.

Neringos sporto centro vizija – moderni sporto ir sveikatingumo ugdymo įstaiga, tenkinanti Neringos savivaldybės gyventojų (moksleivių, vaikų, jaunimo, suaugusiųjų, žmonių su negalia) kūno kultūros ir sporto poreikius. Centre sporto stovyklų metu būtų sudarytos sąlygos prie jūros treniruotis šalies ir užsienio sportininkams sporto stovyklų metu, centras organizuotų savivaldybės, apskrities, šalies ir tarptautines varžybas.

Nors sporto centre išsiplėstų teikiamų sporto paslaugų tinklas ir paslaugos būtų teikiamos tiek vaikams, tiek ir suaugusiems, centre svarbu išlaikyti kryptingą neformalųjį vaikų ugdymą, kuris dabar teikiamas sporto mokykloje. Taip būtų užtikrinami vaikų saviraiškos poreikiai, jų užimtumas ir kryptingas ugdymas sporto srityje.

Sporto centras galėtų teikti paslaugas ne tik savivaldybės gyventojams, bet ir į savivaldybę atvykstantiems turistams. Tokiu būdu centras viena vertus prisidėtų prie turizmo infrastruktūros plėtros Neringos savivaldybėje, kita vertus gautų papildomai pajamų kitoms centro veikloms finansuoti. Be to, sporto mokyklos reorganizacija į savivaldybės sporto centrą, leistų užtikrinti racionalių sportui skirtų lėšų panaudojimą.

Reorganizavus mokyklą į sporto centrą, atsirastų didesnis sporto šakų spektras, išaugtų sporto paslaugų pasiūla ir įvairovė. Tai sąlygotų sporto plėtrą visoje savivaldybėje ir didesnę

gyventojų sportinį aktyvumą. Centras taip pat prisidėtų prie Neringos savivaldybės turiningo laisvalaikio ir užimtumo organizavimo ne tik vaikams, bet ir suaugusiesiems. Be to, mokyklos reorganizavimas sudarytų sąlygas sukurti naujas darbo vietas ir didinti Neringos savivaldybės gyventojų užimtumą.

II.3.3. Meno mokyklos situacijos analizė

Neringos meno mokykla –Neringos savivaldybės neformaliojo ugdymo įstaiga, veikianti nuo 1971 m. Iki 1994 m. buvusi Neringos muzikos mokykla, 1994 m. buvo pervadinta į Neringos meno mokyklą. Nuo 2007 m. sausio 1 d. reorganizavus Neringos savivaldybės Švietimo, kultūros ir sporto skyrių, meno mokykla tapo atskiru juridiniu vienetu. Mokykla įsikūrusi Pamario g. 4, LT – 93121, Neringa.

Neringos meno mokykloje teikiamas bendras muzikinis choreografinis, dramatinis, piešimo išsilavinimas, sudaromos moksleiviams sąlygos įgyti pradinį, pagrindinį ir mėgėjišką muzikinį-meninį išsilavinimą. Mokykla teikia metodinę paramą savivaldybės mokymo įstaigoms, muzikos mokytojams bei meninių kolektyvų vadovams, organizuoja muzikinę-švietimo veiklą, profesinį moksleivių orientavimą. Muzikinis meninis išsilavinimas teikiamas, vadovaujantis Švietimo ir mokslo ministerijos patvirtintomis ugdymo programomis ir išsilavinimo standartais.

Mokyklos tikslas – teikti kokybiškas ugdymo paslaugas, sukuriant modernią ir saugią ugdymosi aplinką, užtikrinant geras mokymosi priemones. Mokykla siekia tenkinti Neringos savivaldybėje gyvenančių moksleivių muzikinės ir meninės saviraiškos poreikius, organizuodama papildomo ugdymo programų įgyvendinimą, sudarydama sąlygas moksleiviams dalyvauti miesto, respublikiniuose ir tarptautiniuose renginiuose ir projektuose.

2008 m. pradžioje Neringos meno mokykloje mokėsi 131 moksleivis, tai yra 46 proc. visų Neringos savivaldybėje besimokančių moksleivių. Moksleivių skaičius mokykloje gana pastovus: per pastaruosius 5 metus svyravo tarp 139 ir 131 (2004 m. – 139, 2005 m. – 137, 2006 m. -139, 2007 m. – 109, 2008 m. – 131 moksleivis). Tik 2007 m. moksleivių skaičius stipriai sumažėjo: mokykloje mokėsi 109 moksleiviai, tai yra 22 proc. mažiau nei ankstesniais metais.

Pedagogų skaičius pastaruosius penkerius metus nekito. Mokykloje dirba 12 pedagogų: 3 – turi mokytojo metodininko kvalifikacinę kategoriją, 5 – vyr. mokytojo kvalifikacinę kategoriją (iš jų 2 – vyr. koncertmeisterio), 1 – mokytojo, 3 pedagogai neatestuoti. Mokykla sudaro visas galimybes mokytojams dalyvauti seminaruose ir kvalifikacijos kėlimo kursuose. Meno mokykloje taip pat

Neringos savivaldybės švietimo sistemos įvertinimas ir perspektyvos

dirba 3 administracijos darbuotojai (direktorė, vyr. buhalterė ir vyr. bibliotekininkė) ir 2 aptarnaujančio personalo darbuotojai (vidaus patalpų darbininkas, kiemsargis valytojas).

Neringos meno mokykloje veikia keturi skyriai:

1. Muzikinis skyrius (mokoma keturių specialybių: fortepijono, kanklių, akordeono ir birbynės).

2. Choreografijos skyrius.

3. Dailės skyrius.

4. Teatrinio meno skyrius.

2008-2009 m. m. pradžioje muzikiniame skyriuje dirbo 8 pedagogai ir mokėsi 45 mokiniai (iš jų 20 mokėsi fortepijono specialybės, 10 – akordeono, 8 kanklėmis ir 7 birbynės specialybės). Dailės skyriuje dirbo 1 pedagogas, užsiėmimus lankė 17 moksleivių, choreografijos skyriuje dirbo 2 pedagogai, šokti mokėsi 53 moksleiviai, teatro skyriui vadovavo 1 pedagogas, užsiėmimuose dalyvavo 15 vaikų. Didžiausia paklausa - choreografijos skyriuje. Jame mokėsi 40,5 proc. visų meno mokyklos moksleivių.

Bendras Neringos mokyklos patalpų plotas – 278,77 kv. m. Mokyklos pirmame aukšte įrengtos patalpos dailės (1 kambarys skirtas užsiėmimams, kitas – daiktams susidėti) ir kanklių skyriui (1 klasė), įrengta aktų (koncertinė) salė (50,4 kv. m.), kurioje vyksta choreografijos skyriaus užsiėmimai, rengiami koncertai. Antrame mokyklos aukšte – trys fortepijono klasės, vyksta akordeono ir birbynės skyriaus pamokos. Šiame aukšte taip pat įsikūrusi mokyklos administracija (direktorės, vyr. buhalterės kabinetai ir bibliotekininkės kabinetas). Trečiame aukšte esančioje palėpėje skirtos patalpos inventoriaus, archyvo ir dekoracijų sandėliavimui. Teatro skyriaus užsiėmimai vyksta kultūros namų salėje ar Nidos bendruomenės centre (priklausomai nuo šių įstaigų užimtumo). Mokyklos fizinės sąlygos labai geros: mokykla dirba naujai restauruotose patalpose, turi naujus kabinetinius baldus, tinkamas priemones užsiėmimams, kompiuterius. Mokyklos įrengimui Neringos savivaldybei iš Valstybės investicijų programos buvo skirta 800,0 tūkst. Lt.

Mokykla išlaikoma iš savivaldybės biudžeto ir specialiųjų programų lėšų, kurias sudaro patalpų, muzikos instrumentų nuoma, fizinių ir juridinių asmenų parama ir labdara (pvz. 2 proc.), tėvų mokesčiai už mokslą, kursus, renginius ir kt. 2008 m. bendras mokyklas biudžetas sudarė 512.491,3 Lt, 97 proc. skyrė savivaldybė, 3 proc. sudarė specialiųjų pajamų lėšos. Per pastaruosius trejus metus mokyklos biudžetas kasmet išaugdavo 10 proc.

5 lentelė. Meno mokyklai skirtos lėšos 2006-2008 m.

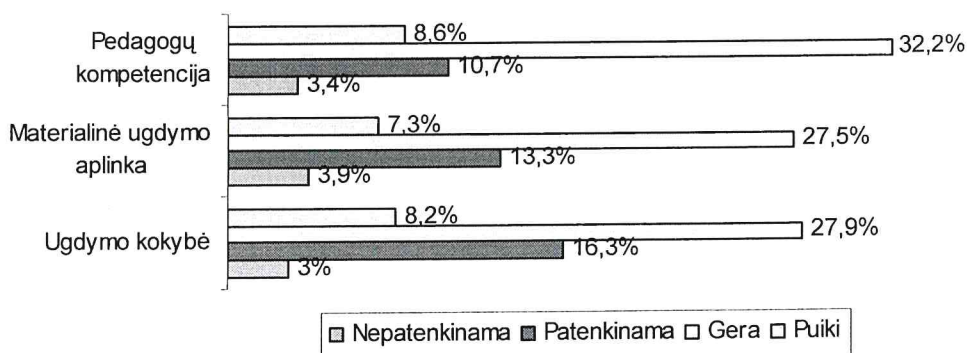
Skirtos lėšos (Litais)	2006 m.	2007 m.	2008 m.
Valstybės	-	-	-
Savivaldybės	383000,10	434128,62	496000,00
Gautos už mokamas paslaugas	25000,00	19386,90	11289,00
Patalpų nuoma	450,00	-	602,28
Kitos lėšos (labdara, parama 2 proc., moksleivio krepšelio)		1619,91	4600,00
Iš viso:	408450,10	455135,40	512491,3

Šaltinis. Direktorės veiklos ataskaita

Mokykla turi pakankamai priemonių ir žmogiškųjų išteklių užtikrinti aukštą vaikų ugdymo kokybę. Didžiausia problema - mokykloje trūksta erdvės čia vykstantiems meniniams užsiėmimams. Ypač jos trūksta teatrinio meno skyriui (šio skyriaus užsiėmimai vyksta už mokyklos ribų) ir dailės skyriui. Aktų salė taip pat labiau primena didelį kambarį nei erdvią choreografijos užsiėmimams ir koncertams pritaikytą salę.

Respondentai-tėvai vertindami Neringos meno mokyklos būklę ne itin palankiai atsiliepė apie ugdymo kokybę. Apie 3 procentus respondentų mano, kad būklė yra *nepatenkinama*, o daugiau nei 10 procentų tėvų būklę įvertino tik *patenkinamai* (31 paveikslas).

31 paveikslas. Neringos meno mokyklos būklė tėvų vertinimu.

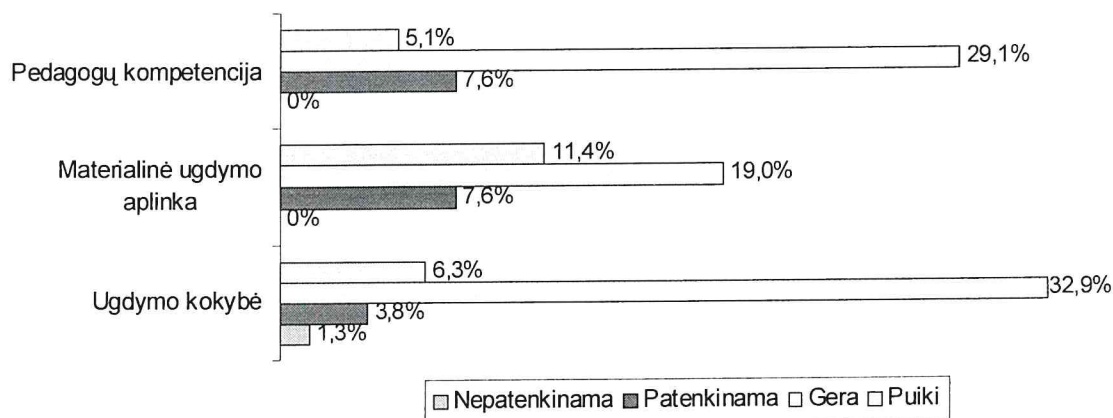
Šaltinis: autorių tyrimo duomenys

Siekiant atskleisti Neringos meno mokyklos trūkumus ir galimybes pagerinti jos būklę matyti, kad aktualiausias problemos yra *būrelių stoka* (nurodyta 18 kartų), *gero mokyklos vadovo* (nurodyta 10 kartų) ir *kompetentingų pedagogų trūkumas* (paminėta 9 kartus). Tėvai taip pat atkreipė dėmesį, kad Neringos meno mokykloje trūksta dėmesingumo vaikams, pasigenda pedagogų iniciatyvos ir aktyvumo, trūksta patalpų.

Neringos savivaldybės švietimo sistemos įvertinimas ir perspektyvos

Analizuojant švietimo darbuotojų apklausos gautus duomenis matyti, kad 11,4 procentai atsakiusiųjų respondentų materialinę aplinką vertina *puikiai*, tačiau 7,6 procentai – tik *patenkinamai* (32 paveikslas). Tuo tarpu, pedagogų kompetenciją *puikiai* įvertino tik 5,1 procentai respondentų, o *patenkinamai* – 7,6 procentai respondentų (ten pat).

32 paveikslas. Neringos meno mokyklos būklė švietimo darbuotojų vertinimu.

Šaltinis: autorių tyrimo duomenys

Neringos meno mokyklos SSGG analizė

Stiprybės	Silpnybės
<ol style="list-style-type: none"> 1. Kokybiškas ugdymo turinio įgyvendinimas. 2. Saugi ir estetiška mokyklos aplinka. 3. Mokykla tenkina visų norinčių mokyti poreikius. 4. Koncertinės veiklos įvairovė. 5. Nuolat atnaujinama ugdymo materialinė bazė. 6. Ugdomi respublikinių konkursų, festivalių dalyviai. 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Patalpų trūkumas teatrinio meno skyriui. 2. Mažos patalpos dailės skyriui. 3. Pamokos vyksta tik popietinėje pamainoje. 4. Nepakankamai efektyvi mokytojų projektinė veikla.
Galimybės	Grėsmės
<ol style="list-style-type: none"> 1. Mokytojams sudaromos sąlygos savišvietai bei kvalifikacijos kėlimui. 2. Sąlygų sudarymas mokinių meninei muzikinei saviraiškai. 3. Saugios aplinkos kūrimas. 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Mažėja mokinių. 2. Tėvai mažai domisi mokinių muzikinio ugdymo problemomis.

Viena iš pagrindinių Neringos meno mokyklos problemų – mažos, užsiėmimams nepritaikytos patalpos (ypač trūksta patalpų teatro vaikų grupei ir dailės studijai). Mokykla šią problemą sprendžia organizuodama teatro užsiėmimus Nidos kultūros namuose ar Nidos bendruomenės centro patalpose. Tačiau mokyklos vadovės teigimu, dirbant tokiomis sąlygomis sunku užtikrinti gerą ugdymo kokybę: teatro vadovė priversta atšaukti užsiėmimus, jei numatytu užsiėmimų laiku yra užimtos bendruomenės centro ar kultūros namų patalpos. Vienas iš sprendimų – bendradarbiauti su Nidos vidurine mokykla. Abi ugdymo įstaigos yra arti viena kitos, Nidos

vidurinė mokykla turi erdvas patalpas, tinkamas teatro užsiėmimams, be to, kiltų mažiau užsiėmimų organizavimo tvarkos problemų.

Siekiant kuo racionaliau išnaudoti meno mokyklos patalpas, reikėtų pagalvoti apie jų naudojimą ir vasaros metu: rengti projektus, stovyklas ir kitus renginius suderinamus su mokyklos paskirtimi.

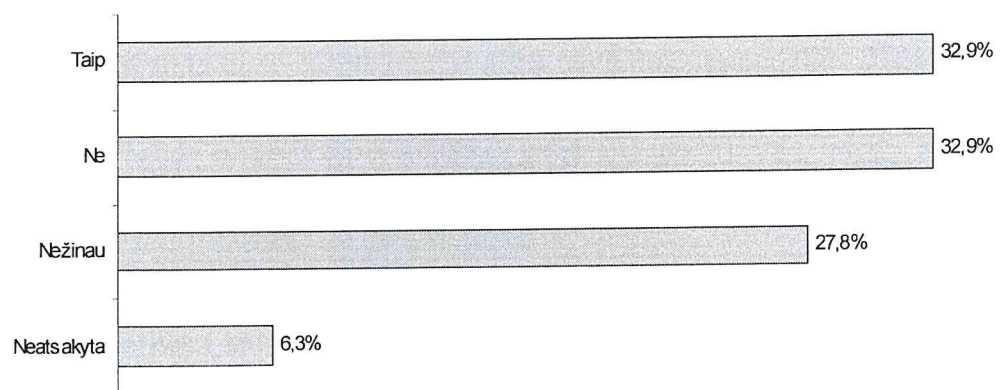
II.4. Universalus daigafunkcinio centro steigimo reikiamybių analizė bei perspektyva

Universalų daigafunkcinių centrų steigimo ir plėtos Komponente, universalus daigafunkcinis centras apibūdinamas kaip švietimo, kultūros ir socialines paslaugas vaikams bei vietos bendruomenei teikianti įstaiga, orientuota į tame regione gyvenančių ir atvykstančių žmonių poreikius. Universalų daigafunkcinių centrų veiklos gali būti šios: ikimokyklinis, priešmokyklinis, papildomas ir kitas neformalus vaikų ugdymas, vaikų priežiūra dieną, neformalus suaugusiųjų švietimas, švietimo pagalba, specialusis ugdymas, nuotolinis mokymas pagal formaliojo ir neformaliojo ugdymo programas ar jų modulius, pramoginė, sociokultūrinė, meninė vaikų ir suaugusiųjų veikla ir pan.

Viena iš pagrindinių universalus daigafunkcinio centro veiklos efektyvumo prielaidų – jų atitikimas bendruomenės narių poreikiams.

Tyrimo metu apklaustų švietimo darbuotojų nuomonė apie universalus daigafunkcinio centro reikalingumą lieka gana neaiški. Respondentų teigiami ir neigiami atsakymai pasiskirstę lygiomis dalimis, be to, didelė dalis respondentų pasirinko atsakymą *Nežinau* (33 paveikslas).

33 paveikslas. Ar Neringos savivaldybėje reikalingas universalus daigafunkcinis centras?

Šaltinis: autorių atlikto tyrimo duomenys

Neringos savivaldybės švietimo sistemos įvertinimas ir perspektyvos

LR Švietimo ir mokslo ministerijos užsakymu atlikto tyrimo „Universalių daugiavfunkcinių steigimas ir plėtra“ ataskaitoje išskiriamos šios universalių daugiavfunkcinių centrų savivaldybėse atsiradimo prielaidos:

- prielaidos susijusios su ikimokykliniu ir priešmokykliniu ugdymu;
- prielaidos susijusios su neformaliojo ugdymu;
- prielaidos susijusios su suaugusiųjų švietimu;
- prielaidos susijusios su pedagogine, psichologine, socialine pagalba asmeniui, šeimai bei socialiai atskirtoms grupėms;
- prielaidos, susijusios su jaunimo ir bendruomenės įgalinimu.

Universalus daugiavfunkcinis centro reikiamybės Neringos savivaldybėje analizė buvo atlikta remiantis šiomis prielaidomis.

Ikimokyklinis ir priešmokyklinis ugdymas. Kaip parodė Neringos ikimokyklinių įstaigų analizė ir Neringos švietimo darbuotojų ir tėvų apklausa Neringos savivaldybėje ikimokyklinio ir priešmokyklinio ugdymo poreikis visiškai patenkintas. Ikimokyklinio ugdymo įstaigos veikia dvejose Neringos savivaldybės gyvenvietėse, 70,4 proc. tėvų nurodė, kad vaikams nėra sudėtinga patekti į šias ugdymo įstaigas. Užtikrintas ir ikimokyklinių paslaugų prieinamumas: 84,1 proc. tėvų nurodė, kad jie neturi sunkumų dėl vaikų nuvežimo į ugdymo įstaigą. Galime teigti, kad Neringos savivaldybėje nėra papildomų ikimokyklinio ugdymo paslaugų poreikio. Šis poreikis atsirastų, jei vaikų skaičius sumažėtų taip, kad neapsimokėtų išlaikyti dviejų ikimokyklinio ugdymo įstaigų Neringos savivaldybėje. Didelė tikimybė, kad ateityje Juodkrantės gyvenvietėje bus toks mažas vaikų skaičius, kad bus per brangu išlaikyti Juodkrantės lopšelių-darželių „Vyturėlis“. Šiuo atveju, universalus daugiavfunkcinis centras galėtų būti kaip ikimokyklinio ir priešmokyklinio ugdymo paslaugas teikiančios įstaigos alternatyva.

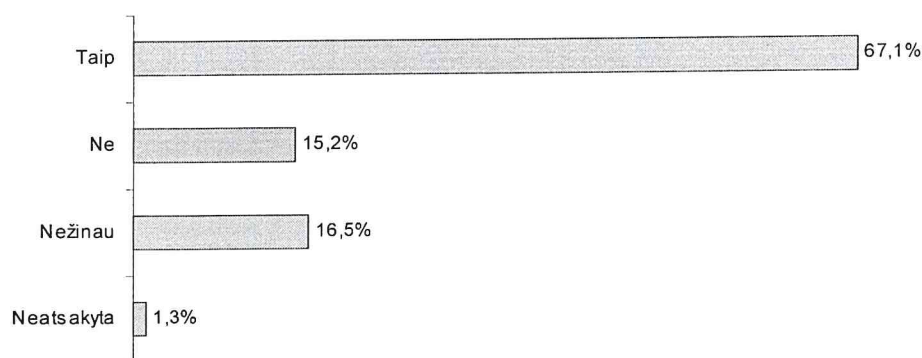
Neformalus ugdymas. Neringos savivaldybės švietimo įstaigose moksleiviams organizuojamos turiningos ir įvairios neformaliojo ugdymo veiklos. Nidoje neformalųjį vaikų ugdymą organizuoja dvi neformaliojo ugdymo mokyklos: Neringos meno mokykla ir Neringos sporto mokykla. Neformalus ugdymas organizuojamas ir abejose Neringos savivaldybės bendrojo lavinimo mokyklose: Juodkrantės Liudviko Rėzos jūrų kadetų mokykloje pradinių klasių moksleiviai gali lankyti gamtamokslinio ugdymo užsiėmimus, anglų kalbos pamokėles, veikia dailės ir technologijų bei dainavimo ir sakralinės muzikos būrelis. 5-10 klasių moksleiviams sudaryta galimybė pasirinkti tarp vienuolikos neformaliojo ugdymo programų (jūrų kadetų ugdymo pradmenys, jaunųjų žurnalistų būrelis, anglų kalbos būrelis, informacinių technologijų būrelis, kūno kultūros būrelis, jaunųjų miškininkų būrelis, tarptautinė ekologų mokykla, dainavimo būrelis, dailės

Neringos savivaldybės švietimo sistemos įvertinimas ir perspektyvos

studija ir kt.). Organizuodama papildomą vaikų ugdymą, Juodkrantės mokykla glaudžiai bendradarbiauja su Neringos sporto ir meno mokyklomis, todėl vaikus ugdo kvalifikuoti specialistai ir jiems sudaromos sąlygos pasirinkti jiems patinkančius užsiėmimus. Nidos vidurinėje mokykloje vykdomos meninės, etnokultūrinės, gamtosauginės ir sportinės neformalaus ugdymo veiklos.

Analizuojant užklasinę veiklą Neringos savivaldybėje, būtina pabrėžti, kad net 67 proc. švietimo darbuotojų mano, kad užklasinės veiklos įvairovė Neringos savivaldybėje yra pakankama (34 paveikslas).

34 paveikslas. Ar užtikrinama užklasinės veiklos įvairovė Neringos savivaldybėje?

Šaltinis: autorių atlikto tyrimo duomenys

Apklausus švietimo darbuotojus paaiškėjo, kad Neringos savivaldybėje šiuo metu labiausiai trūksta *baseino ir plaukimo pamokų* (6 lentelė).

6 lentelė. Pageidautos neformaliojo ugdymo paslaugos.

Paslaugos pavadinimas	Paminėta kartų
Baseinas (plaukimo pamokos)	6
Diskotekos	2
Gitaros pamokos	2
Jaunimo organizacijos	2
Smuiko pamokos	2
Sportiniai renginiai	2
Buriavimas	1
Disciplinos pamokos	1
Meno studija	1
Teminiai vakarai	1

Šaltinis: autorių atlikto tyrimo duomenys

Neringos savivaldybės švietimo sistemos įvertinimas ir perspektyvos

Suaugusiųjų švietimas. Suaugusiųjų mokymai šiuo metu organizuojami tiek Nidos vidurinėje mokykloje, tiek Juodkrantės pagrindinėje mokykloje. Nidos vidurinė mokykla bendradarbiaudama su VĮ „Kauno paslaugų verslo darbuotojų profesinio rengimo centru“ organizuoja smulkiojo verslo organizatoriaus mokymo programos su kurorto verslo specializacija profesinius mokymus. 2006 m. išleista 59 absolventų pirmoji laida, 2007 m. diplomus gavo 27 miesto gyventojai. Juodkrantės mokykloje organizuojami suaugusiųjų informacinių technologijų mokymai (2007-2008 m. dalyvavo 24 asmenys). Galima teigti, kad Neringos savivaldybės švietimo įstaigos, panaudodamos turimus resursus, sudaro sąlygas ne tik vaikų, bet ir suaugusiųjų švietimui.

Organizuojant suaugusiųjų švietimą reikia atsižvelgti ir į tai, kad Neringos savivaldybė yra netoli Klaipėdos, vieno iš trijų Lietuvos miestų, kuriuose yra didelė švietimo įstaigų įvairovė. Todėl Neringos savivaldybės gyventojai, norintys tęsti studijas, turi galimybę mokytis ir Klaipėdos miesto švietimo institucijose.

Pedagoginė, psichologinė, socialinė pagalba asmeniui, šeimai bei socialiai atskirtoms grupėms. Išanalizavus Neringos savivaldybės švietimo įstaigas buvo nustatytas pedagoginės, psichologinės ir socialinės pagalbos trūkumas. Juodkrantės mokykloje dirba tik vienas socialinis darbuotojas, turintis 0,5 etato, Nidos vidurinėje mokykloje po 0,75 etato turi psichologas ir socialinis darbuotojas, 0,5 etato - logopedas. Nidos lopšelyje-darželyje 0,5 etato dirba psichologas. Juodkrantės lopšelyje-darželyje nėra nei vieno pagalbos specialisto. Tyrimo rezultatai taip pat atskleidė šių specialistų trūkumą: švietimo įstaigų darbuotojai nurodė, kad reikalingiausia paslauga, kurią turėtų teikti daugiafunkcinis centras, turėtų būti psichologinė pagalba vaikams ir jų šeimoms.

7 lentelė. Pageidautos universalus daugiafunkcinio centro paslaugos.

	Paslaugos pavadinimas	Pasirinkimų dažnis
Užimtumo:	Popamokinis vaikų užimtumas	14
	Suaugusiųjų švietimas	12
Ugdymo/švietimo:	Dienos centras vaikams	15
	Suaugusiųjų tęstinio mokymo centras	7
	Suaugusiųjų švietimo centras	6
	Priešmokyklinis ugdymas	3
	Ikimokyklinis ugdymas	3
Pagalbos:	Psichologinė pagalba vaikams/ šeimoms/ suaugusiems	19

Neringos savivaldybės švietimo sistemos įvertinimas ir perspektyvos

	Socialinė pagalba vaikams/ šeimoms/ suaugusiems	9
	Pedagoginė pagalba vaikams/ šeimoms/ suaugusiems	4
Globos:	Vaikų globa	5
	Senelių globa	4
Kita:	Logopedo paslaugos	1

Šaltinis: autorių atlikto tyrimo duomenys

Neringos savivaldybėje esančios švietimo įstaigos užtikrina prieinamas ikimokyklinio, priešmokyklinio, neformalaus ugdymo ir suaugusiųjų švietimo paslaugas. Švietimo įstaigose teikiamos paslaugos didele dalimi atitinka vietinės bendruomenės poreikius. Neringos savivaldybėje yra pakankamai išvystytas švietimo ir socialinių įstaigų tinklas: Nidoje veikia net keturios švietimo įstaigos, kultūros namai, bendruomenės centras. Juodkrantėje, kurioje gyvena 700 gyventojų, veikia 2 švietimo įstaigos, kultūros centras ir bendruomenės namai.

Savivaldybėje taip pat nėra realaus poreikio kurti naują universalų daugiafunkcinį centrą ir dėl pačios vietinės bendruomenės specifikos: nedidelis gyventojų skaičius, gera finansinė gyventojų padėtis (Neringos savivaldybėje socialinės problemos gana neryškios, beveik nėra skurstančių asmenų), gana didelė gyventojų dalis dažnai dėl mokslo, darbo ir kitų priežasčių važiuoja į Klaipėdos miestą.

Universalūs daugiafunkcinius centrus rekomenduojama kurti kaimo vietovėse, siekiant užtikrinti švietimo, kultūros ir socialinių paslaugų prieinamumą kaime gyvenantiems vaikams ir suaugusiems. Neringos savivaldybės gyvenvietės viena vertus primena mažas kaimo bendruomenes, tačiau dėl tam tikrų bruožų, būdingų tik Neringos savivaldybei (ypatinga geografinė padėtis, kurorto statusas, viena iš labiausiai turizmą išvysčiusių Lietuvos savivaldybių), jų negalima sulyginti su Lietuvos kaimo vietovėmis.

Universalaus daugiafunkcinio centro steigimo poreikis išaugtų, jei Juodkrantės gyvenvietėje, dėl labai sumažėjusio gimstančių vaikų skaičiaus, neapsimokėtų išlaikyti Juodkrantės lopšelio-darželio „Vyturėlis“. Tuomet būtų galima apsvarstyti galimybę daželio patalpose steigti universalų daugiafunkcinį centrą ir jame teikti įvairesnes paslaugas vietos bendruomenei: šalia ikimokyklinio ir priešmokyklinio vaikų ugdymo organizuoti popamokinį vaikų užimtumą, teikti socialinę ir psichologinę pagalbą vaikams ir suaugusiems.

III. IŠVADOS IR REKOMENDACIJOS

Išvados:

1. Neringos savivaldybėje yra mažas vaikų gimstamumas, tiesiogiai darantis įtaką vaikų skaičiui švietimo įstaigose. Visose savivaldybės švietimo įstaigose susiduriama su vaikų skaičiaus mažėjimo problema.
2. Iki 2004 m. vyravusią vaikų gimstamumo mažėjimo tendenciją, nuo 2005 m. pakeitė vaikų gimstamumo didėjimas. Tai leidžia tikėtis, kad išaugs ikimokyklinio ir bendrojo lavinimo paslaugų poreikis savivaldybėje. Net ir išaugus vaikų gimstamumui, didėjimas bus per mažas siekiant, kad švietimo įstaigos būtų pilnai užpildytos. Todėl siekiant teikti kokybiškas mokymo paslaugas būtina imtis papildomų netradicinių priemonių, siekiant pritraukti mokinius.
3. Ikimokyklinio ugdymo paslaugų pasiūla Neringos savivaldybėje stipriai viršija esančią paklausą (100 vaikų tenka 143 vietos ikimokyklinio ugdymo įstaigose). Siekiant efektyviau panaudoti lėšas, reikia tikslingiau panaudoti tuščias ikimokyklinio ugdymo įstaigų vietas, atsiradusias dėl sumažėjusio vaikų skaičiaus įstaigose.
4. Vaikų nuo gimimo ugdymo paslaugų poreikio Neringos savivaldybėje nėra.
5. Tinkamai vykdoma Neringos savivaldybės administracijos veikla sąlygoja, kad dauguma Neringos savivaldybės švietimo įstaigų turi gerą materialinę ugdymo bazę, kuri leidžia užtikrinti kokybišką ir saugią aplinką vaikų ugdymui.
6. Beveik visose Neringos savivaldybės švietimo įstaigose susiduriama su specialistų stoka. Pagrindinė pedagogų trūkumo priežastis – Neringos savivaldybėje neišspręsta jų apgyvendinimo problema.
7. Ikimokyklinio ir bendrojo lavinimo įstaigose trūksta specialistų, teikiančių socialinę, psichologinę ir pedagoginę pagalbą.
8. Neringos savivaldybėje dirbantys specialistai yra kvalifikuoti. Pedagogams sudaromos sąlygos kelti savo kvalifikaciją. Nepaisant to, pastebima specialistų senėjimo tendencija ir būtina imtis papildomų priemonių, siekiant pritraukti jaunos specialistus.
9. Neringos savivaldybės vidurinėje mokykloje sunku užtikrinti vidurinio ugdymo programos kokybę: nėra galimybių sudaryti sąlygas moksleiviams pasirinkti norimus dalykus ir jų modulius, trūksta specialistų dėl mažai mokyklai būdingos specifikos.

Neringos savivaldybės švietimo sistemos įvertinimas ir perspektyvos

10. Juodkrantės Liudviko Rėzos jūrų kadetų mokykla neturi tinkamos materialinės bazės, kuri leistų veiksmingai įgyvendinti jūrų kadetų mokymą. Mokykloje neužtikrintas jūrų kadetų ugdymo tęstinumas, nes nevykdoma vidurinio ugdymo programa.
11. Neringos savivaldybėje yra palanki socialinė aplinka: nedidelė nedarbingo amžiaus gyventojų dalis, mažas bedarbių, socialinės rizikos šeimų ir jose gyvenančių vaikų skaičius, nėra skurstančių gyventojų.
12. Neringos sporto mokykloje neužtikrinamas aukštos kokybės neformalus vaikų ugdymas: trūksta specialistų, pasenę sporto įrengimai, prasta pastato būklė.
13. Meno mokyklos teatro ir dailės skyriams trūksta erdvių patalpų. Trūksta užsiėmimų įvairovės.
14. Neringos savivaldybėje nenustatytas poreikis steigti universalųjį daugiafunkcinį centrą savivaldybės teritorijoje.

REKOMENDACIJOS:

1. Rekomenduojame išlaikyti esamą Neringos savivaldybės ikimokyklinio ugdymo įstaigų tinklą, nes taip bus užtikrintas švietimo paslaugų patogus prieinamumas ikimokyklinio ir priešmokyklinio amžiaus vaikams tiek Nidoje, tiek Juodkrantėje. Siūlome efektyviau išnaudoti ikimokyklinių ugdymo įstaigų patalpas tenkinant kitus savivaldybės poreikius: Juodkrantės lopšelyje-darželyje organizuoti pradinį moksleivių ugdymą, Nidos lopšelyje-darželyje esančias nenaudojamas patalpas pertvarkyti į gyvenamuosius būstus švietimo įstaigų specialistams, atvykstantiems dirbti į Nidą.
2. Rekomenduojame pertvarkyti Juodkrantės Liudviko Rėzos jūrų kadetų pagrindinę mokyklą į vidurinę mokyklą ir teikti pagrindinį ir vidurinį ugdymą visiems vaikams, norintiems įgyti papildomą kadetų ugdymą, iš visos Lietuvos. Siūlome išspręsti vaikų ir specialistų apgyvendinimo klausimą, pritaikant 25 vietas VŠĮ vaikų globos namuose „Aušros žvaigždė“. Išaugus poreikiui, pastatyti naują 300 vietų bendrabutį.
3. Rekomenduojame Nidos vidurinėje mokykloje išlaikyti vidurinį ugdymą bent iki 2012 m. pabaigos, kol bus baigta vidurinių mokyklų akreditacija.
4. Rekomenduojame Neringos sporto mokyklą reorganizuoti į Neringos sporto centrą, teikiantį neformaliųjų ugdymą vaikams ir suaugusiems.
5. Siūlome stiprinti esamą Neringos savivaldybėje švietimo, kultūros ir socialinį įstaigų tinklą ir nesteigti naujo universalaus daugiafunkcinio centro.

IV. PRIEDAI

Priedas Nr. 1

**ANKETA
ŠVIETIMO PASLAUGŲ TEIKĖJAMS**

Gerbiamasis/ gerbiamoji respondente,

Maloniai prašome aktyviai dalyvauti Neringos savivaldybės švietimo paslaugų teikėjų (auklėtojų, mokytojų, kitų švietimo sistemos darbuotojų) apklausoje. Šia apklausa, kurią atlieka UAB SOPHUS specialistai Neringos savivaldybės užsakymu, siekiama atskleisti Neringos savivaldybės švietimo įstaigų būklę, jų atitikimą gyventojų poreikiams ir nustatyti galimas jų vystymosi perspektyvas.

Anketa anoniminė.

Iš anksto dėkojame už pagalbą ir Jūsų nuoširdžius atsakymus!

KLAUSIMAI:

- 1. Įvertinkite švietimo įstaigų ugdymo kokybę.** Vienoje eilutėje pažymėkite tik vieną atsakymą.

Švietimo įstaigos	Nepatenkinama	Patenkinama	Gera	Puiki
Nidos lopšelis- darželis „Ažuoliukas“	☐	☐	☐	☐
Juodkrantės lopšelis- darželis „Vyturėlis“	☐	☐	☐	☐
Nidos vidurinė mokykla	☐	☐	☐	☐
Juodkrantės Liudviko Rėzos jūrų kadetų mokykla	☐	☐	☐	☐
Neringos meno mokykla	☐	☐	☐	☐
Neringos sporto mokykla	☐	☐	☐	☐

- 2. Įvertinkite švietimo įstaigų materialinę ugdymo aplinką.** Vienoje eilutėje pažymėkite tik vieną atsakymą.

Švietimo įstaigos	Nepatenkinama	Patenkinama	Gera	Puiki
Nidos lopšelis- darželis „Ažuoliukas“	☐	☐	☐	☐
Juodkrantės lopšelis- darželis „Vyturėlis“	☐	☐	☐	☐
Nidos vidurinė mokykla	☐	☐	☐	☐
Juodkrantės Liudviko Rėzos jūrų kadetų mokykla	☐	☐	☐	☐
Neringos meno mokykla	☐	☐	☐	☐
Neringos sporto mokykla	☐	☐	☐	☐

- 3. Įvertinkite švietimo įstaigų pedagogų darbą/ kompetencija.** Vienoje eilutėje pažymėkite tik vieną atsakymą.

Švietimo įstaigos	Nepatenkinama	Patenkinama	Gera	Puiki
Nidos lopšelis- darželis „Ažuoliukas“	☐	☐	☐	☐
Juodkrantės lopšelis- darželis „Vyturėlis“	☐	☐	☐	☐

Neringos savivaldybės švietimo sistemos įvertinimas ir perspektyvos

Nidos vidurinė mokykla	☐	☐	☐	☐
Juodkrantės Liudviko Rėzos jūrų kadetų mokykla	☐	☐	☐	☐
Neringos meno mokykla	☐	☐	☐	☐
Neringos sporto mokykla	☐	☐	☐	☐

4. **Ar, Jūsų nuomone, ikimokyklinių įstaigų teikiamos paslaugos atitinka Neringos savivaldybės gyventojų poreikius (prieinamumas, kokybė ir pan.)?** Pažymėkite tik vieną atsakymo variantą.

- Taip
- Ne
- Nežinau

5. **Kokios, Jūsų nuomone, yra pagrindinės problemos, su kuriomis susiduria ikimokyklinės įstaigos Neringos savivaldybėje?** Nurodykite 3 problemas prioritetine tvarka, kur 1 - aktualiausia problema, 3 - mažiau aktuali problema.

1. _____
2. _____
3. _____

6. **Kokių pokyčių labiausiai reikėtų Neringos savivaldybės ikimokyklinio įstaigų sistemoje?** Pažymėkite tik vieną atsakymo variantą.

- Pradėti teikti vaikų nuo gimimo ugdymo paslaugas.
- Teikti privačias ikimokyklinio ugdymo paslaugas.
- Teikti alternatyvias ikimokyklinių ugdymo paslaugas (pvz. kelių vaikų priežiūra privačiuose namuose, daugiafunkciniuose centruose ir pan.).
- Kita (įrašykite) _____

7. **Kokios pagrindinės problemos, Jūsų nuomone, su kuriomis susiduria bendrojo lavinimo mokyklos Neringos savivaldybėje?** Nurodykite 3 problemas prioritetine tvarka, kur 1 - aktualiausia problema, 3 - mažiau aktuali problema.

1. _____
2. _____
3. _____

8. **Dėl kokios priežasties moksleiviai dažniausiai išeina iš bendrojo lavinimo mokyklų Neringos sav.?** Pažymėkite tik vieną atsakymo variantą.

- Nesukomplektuojamos atitinkamos klasės.
- Išsikelia gyventi kitur.
- Ieško aukštesnės ugdymo paslaugų kokybės.
- Kita (įrašykite) _____

9. Kokių pokyčių reikėtų Neringos sav. bendrojo lavinimo įstaigų sistemoje, kad jos teiktų kokybiškesnes bendrojo lavinimo paslaugas, kurios geriau atitiktų gyventojų poreikius? Pažymėkite tik vieną atsakymo variantą.

- Reikėtų didesnės mokyklų tipų įvairovės (pvz. steigti gimnaziją).
- Siūlyti netradicines ugdymo programas mokyklose (pvz. kadetų).
- Kita (įrašykite) _____

10. Ar užtikrinama užklasinės veiklos įvairovė? Pažymėkite tik vieną atsakymo variantą.

- Taip
- Ne
- Nežinau

11. Kokių papildomų neformaliojo ugdymo paslaugų reikėtų Neringos sav.?

12. Ar Neringos savivaldybėje reikalingas universalus daugiafunkcinis centras⁷? Pažymėkite tik vieną atsakymo variantą.

- Taip
- Ne (pereiti prie 14 kl.)
- Nežinau

13. Kokias paslaugas turėtų teikti universalus daugiafunkcinis centras? Pažymėkite jums tinkančio atsakymo variantus, jų galite pasirinkti kelis.

Užimtumo:	Ugdymo/švietimo:	Pagalbos	Globa	Kita (įrašykite)
☐ Popamokinis vaikų užimtumas ☐ Suaugusių švietimas	☐ Ikimokyklinis ugdymas ☐ Priešmokyklinis ugdymas ☐ Dienos centras vaikams ☐ Suaugusių švietimo centras ☐ Suaugusių tęstinio mokymo centras ☐ Savišvietos centras	☐ Socialinė pagalba vaikams/šeimoms / suaugusiems ☐ Pedagoginė pagalba vaikams/šeimoms / suaugusiems ☐ Psichologinė pagalba vaikams/šeimoms / suaugusiems	☐ Vaikų globa ☐ Senelių globa	☐ ☐ ☐

⁷ **Universalus daugiafunkcinis centras (UDC)** – švietimo, kultūros ir socialines paslaugas vaikams bei vietos bendruomenei teikianti įstaiga, kurios veiklos gali būti ikimokyklinis, priešmokyklinis, papildomas ir kitas neformalus vaikų ugdymas, vaikų priežiūra dieną, neformalus suaugusiųjų švietimas, švietimo pagalba, specialusis ugdymas, nuotolinis mokymas pagal formaliojo ir neformaliojo ugdymo programas ar jų modulius, pramoginė, sociokultūrinė, meninė vaikų ir suaugusiųjų veikla ir pan.

Neringos savivaldybės švietimo sistemos įvertinimas ir perspektyvos

14. Ar sudarytos sąlygos Jūsų kvalifikacijos kėlimui? Pažymėkite tik vieną atsakymo variantą.

- Taip
 Ne
 Nežinau

15. Koks gali būti pagrindinis pedagogų motyvacijos šaltinis, dirbant šiose Neringos savivaldybės švietimo įstaigose? Vienoje eilutėje pažymėkite tik vieną atsakymą.

Švietimo įstaigos Neringos savivaldybėje	Pedagogo galimybė nuolat tobulėti	Ugdymo įstaigos kolektyvas	Ugdymo įstaigos prestižas	Ugdymo įstaigos materialinė bazė	Ugdymo įstaiga arti namų	Kita*
Nidos lopšelis-darželis „Ažuoliukas“	☐	☐	☐	☐	☐	
Juodkrantės lopšelis-darželis „Vyturėlis“	☐	☐	☐	☐	☐	
Nidos vidurinė mokykla	☐	☐	☐	☐	☐	
Juodkrantės Liudviko Rėzos jūrų kadetų mokykla	☐	☐	☐	☐	☐	
Neringos meno mokykla	☐	☐	☐	☐	☐	
Neringos sporto mokykla	☐	☐	☐	☐	☐	

*Kita _____

DUOMENYS APIE RESPONDENTĄ (-Ę):

Jūs dirbate (pažymėkite tik vieną atsakymo variantą):

- Ikimokyklinio ugdymo įstaigoje
 Bendrojo lavinimo įstaigoje
 Neformaliojo ugdymo įstaigoje

Kita (įrašykite) _____

Jūsų pareigos (nurodykite) _____

Švietimo sistemoje jūs dirbate (pažymėkite tik vieną atsakymo variantą):

- Iki 1 metų
 1 – 2 metus
 2-5 metus
 5 ir daugiau metų

Jūs gyvenate (pažymėkite tik vieną atsakymo variantą):

- Nidoje
 Juodkrantėje
 Neringoje
 Kita (įrašykite) _____

Jūsų lytis (pažymėkite tik vieną atsakymo variantą):

Moteris

Vyras

Jūsų amžius (pažymėkite tik vieną atsakymo variantą):

20 – 30 metų

31 – 40 metų

41 – 50 metų

51 ir daugiau

DĖKOJAME UŽ ATSAKYMUS!

ANKETA TĖVAMS

Gerbiamasis/ gerbiamoji respondente,

Maloniai prašome aktyviai dalyvauti Neringos savivaldybės darželius ir mokyklas lankančių vaikų tėvų apklausoje. Šia apklausa, kurią atlieka UAB SOPHUS specialistai Neringos savivaldybės užsakymu, siekiama atskleisti Neringos savivaldybės švietimo įstaigų būklę, jų atitikimą gyventojų poreikiams ir nustatyti galimas jų vystymosi perspektyvas.

Anketa anoniminė.

Iš anksto dėkojame už pagalbą ir Jūsų nuoširdžius atsakymus!

KLAUSIMAI:

16. Įvertinkite švietimo įstaigų ugdymo kokybę. Vienoje eilutėje pažymėkite tik vieną atsakymą.

Švietimo įstaigos	Nepatenkinama	Patenkinama	Gera	Puiki
Nidos lopšelis- darželis „Ažuoliukas“	☐	☐	☐	☐
Juodkrantės lopšelis- darželis „Vyturėlis“	☐	☐	☐	☐
Nidos vidurinė mokykla	☐	☐	☐	☐
Juodkrantės Liudviko Rėzos jūrų kadetų mokykla	☐	☐	☐	☐
Neringos meno mokykla	☐	☐	☐	☐
Neringos sporto mokykla	☐	☐	☐	☐

17. Įvertinkite švietimo įstaigų materialinę ugdymo aplinką. Vienoje eilutėje pažymėkite tik vieną atsakymą.

Švietimo įstaigos	Nepatenkinama	Patenkinama	Gera	Puiki
Nidos lopšelis- darželis „Ažuoliukas“	☐	☐	☐	☐
Juodkrantės lopšelis- darželis „Vyturėlis“	☐	☐	☐	☐
Nidos vidurinė mokykla	☐	☐	☐	☐
Juodkrantės Liudviko Rėzos jūrų kadetų mokykla	☐	☐	☐	☐
Neringos meno mokykla	☐	☐	☐	☐
Neringos sporto mokykla	☐	☐	☐	☐

18. Įvertinkite švietimo įstaigų pedagogų darbą/ kompetenciją. Vienoje eilutėje pažymėkite tik vieną atsakymą.

Švietimo įstaigos	Nepatenkinamas	Patenkinamas	Geras	Puikus
Nidos lopšelis- darželis „Ažuoliukas“	☐	☐	☐	☐
Juodkrantės lopšelis- darželis „Vyturėlis“	☐	☐	☐	☐
Nidos vidurinė mokykla	☐	☐	☐	☐
Juodkrantės Liudviko Rėzos jūrų kadetų mokykla	☐	☐	☐	☐
Neringos meno mokykla	☐	☐	☐	☐
Neringos sporto mokykla	☐	☐	☐	☐

19. Ar, Jūsų nuomone, Neringos savivaldybėje reikėtų darželio grupių, kuriuose būtų vaikai nuo gimimo? Pažymėkite tik vieną atsakymo variantą.

- Taip
- Ne
- Nežinau

20. Ar sudėtinga vaikui Neringos savivaldybėje patekti į savivaldybei priklausančią darželį? Kodėl? Pažymėkite tik vieną atsakymo variantą.

- Taip
- Ne
- Nežinau

(Kodėl?) _____

21. Ar reikalingas privatus darželis Neringos savivaldybėje? Pažymėkite tik vieną atsakymo variantą.

- Taip
- Ne
- Nežinau

22. Ko labiausiai, Jūsų nuomone, trūksta Nidos lopšelyje darželyje „Ąžuoliukas“ ?

23. Ko labiausiai, Jūsų nuomone, trūksta Juodkrantės lopšelyje darželyje „Vyturėlis“?

24. Ar reikalinga specializuota jūrų kadetų mokykla Neringos savivaldybėje? Pažymėkite tik vieną atsakymo variantą.

- Taip
- Ne
- Nežinau

25. Dėl kokios priežasties verta lankyti Liudviko Rėzos jūrų kadetų mokyklą? Pažymėkite tik vieną atsakymo variantą.

- Ugdymo kokybės
- Pedagogų
- Disciplinos
- Kita (įrašykite) _____

26. Ko labiausiai, Jūsų nuomone, trūksta Juodkrantės Liudviko Rėzos jūrų kadetų mokykloje?

27. Ko labiausiai, Jūsų nuomone, trūksta Nidos vidurinėje mokykloje?

28. Ko, Jūsų nuomone, trūksta Neringos meno mokykloje?

29. Ko, Jūsų nuomone, trūksta Neringos sporto mokykloje?

30. Ar turite sunkumų dėl vaikų nuvežimo iki mokyklos, darželio? Pažymėkite tik vieną atsakymo variantą.

- Taip
- Ne
- Nežinau

31. Ar Jūsų vaikas lanko kokius nors neformaliojo ugdymo užsiėmimus kitoje savivaldybėje? Pažymėkite tik vieną atsakymo variantą.

- Taip
- Ne

32. Ar Neringos savivaldybėje reikalingas laisvalaikio centras skirtas ne tik vaikams, bet ir suaugusiems? Kodėl? Pažymėkite tik vieną atsakymo variantą.

- Taip
 - Ne
 - Nežinau
- (Kodėl?) _____

DUOMENYS APIE RESPONDENTĄ (-Ę):

Ar Jūsų vaikas lanko ikimokyklinę ugdymo įstaigą? Pažymėkite tik vieną atsakymo variantą.

- Taip
- Ne

Ar Jūsų vaikas lanko bendrojo lavinimo mokyklą? Pažymėkite tik vieną atsakymo variantą.

- Taip
- Ne

Ar Jūsų vaikas lanko neformaliojo ugdymo įstaigą Neringos savivaldybėje? Pažymėkite tik vieną atsakymo variantą.

- Taip
- Ne

Jūs dirbate (pažymėkite tik vieną atsakymo variantą):

Neringos savivaldybės švietimo sistemos įvertinimas ir perspektyvos

- Nidoje
- Juodkrantėje
- Neringoje
- Kita (įrašykite) _____

Jūs gyvenate (pažymėkite tik vieną atsakymo variantą):

- Nidoje
- Juodkrantėje
- Neringoje
- Kita (įrašykite) _____

Jūsų lytis (pažymėkite tik vieną atsakymo variantą):

- Moteris
- Vyras

Jūsų amžius (pažymėkite tik vieną atsakymo variantą):

- 20 – 30 metų
- 31 – 40 metų
- 41 – 50 metų
- 51 ir daugiau

DĖKOJAME UŽ ATSAKYMUS!